

bb 68. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke

18.00 órától - zárásig

bzs e

1978. március 22.

- 62. „közlekedésmentes,, új lakótelep
- 63. tavaszy noémi kiállítása
- 64. magyar-osztrák agrártermelési együttműködés
- 65. nagyobb figyelmet és támogatást a kisközségeknek
- 66. időjárásjelentés
- 67. szovjet testvér megye
- 68. hírjegyzék

a 4.sz. javítás az 55. sz. hirre vonatkozott

/mti/

--

- v é g e -

20.53/bzs

- 48 -

16210°

MTI

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel

Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

60.008/x

Belföldi hírek

csütörtök

bb 1. a fővárosi üzletek ünnepi nyitvatartása

i don/kné bc bzs di

1978. március 23.

a fővárosi tanács kereskedelmi főosztálya a budapesti üzletek és vendéglátóipari helyek ünnepi nyitvatartását a következők szerint állapította meg:

március 24-én pénteken:

----- minden élelmiszer- és édesség-bolt 19 óráig, az emél egyébként később záró élelmiszer- és édességboltok a szokásos pénteki nyitvatartási időben; a csarnokok és a piacok reggel 6 órától 19 óráig; a dohány- és a virágüzletek, az iparcikk boltok, az áruházak, valamint a vendéglátó-helyek a pénteki napokon szokásos időben tartanak nyitva.

/folyt. köv./

- 1 -

10

bb 1. /a fővárosi ... 1. folyt./bzs

március 25-én, szombaton:

----- valamennyi egyműszakos étel-
szer- és édességbolt 16 óráig, a kétműszakos étel-
szer- és édességboltok 17 óráig, az ennél egyébként később záró, kijelölt 110
étel- és édességbolt, abc áruház a szombati napokon szokásos 19 óráig;
a csarnokok és a piacok reggel 6 órától 17 óráig; az ennél egyébként
később záró kijelölt csarnokok és piacok a szombati napokon
szokásos 18 óráig; a dohány- és a virágüzletek, az iparcikkbol-
tok, az áruházak, valamint a vendéglátó-helyek a szokásos szom-
bati rendjük szerint tartanak nyitva.

március 26-án, vasárnap:

----- valamennyi étel- és édesség-
üzlet, áruház zárva lesz. az édesség-, a dohány- és a virágüz-
letek a vasárnapi, a vendéglátó-helyek a szombati rendjük sze-
rint tartanak nyitva.

március 27-én, hétfőn /munkaszüneti nap/:

----- valamennyi
étel- és édességbolt, dohánybolt, csarnok, piac, iparcikk-
üzlet és áruház zárva lesz. a virágboltok, valamint a vendég-
látó-helyek a vasárnapi rendjük szerint tartanak nyitva.

a fodrászüzletek:

----- március 25-én a szombati rendjük
szerint tartanak nyitva. március 26-án /vasárnap/ és március
27-én /hétfőn/ minden üzlet zárva lesz.

a fényképész üzletek

----- március 25-én a szombati rendjük
szerint tartanak nyitva. március 26-án /vasárnap/ és március
27-én /hétfőn/ minden üzlet zárva lesz. /mti/

- 2 -

bb 2. utánpótlás szombat délutánig - vállalati ügyelet zárásig -
javuló primőr-kinálat - zavartalan ünnepi ellátásra ké-
szült fel a főváros étel- és édesség-kereskedelme

i kf-ol/s ie bzs e

1978. március 23.

több mint két hete kezdték szállítani a húsvéti sonkát,
a füstölthust az üzletekbe, amelyekben még most is olyan bő-
ség van, mintha nem lenne küszöbön a húsvét. az ünnepi ellá-
táshoz a többi „alapanyag”, is rendelkezésre áll. a kereske-
delmi vállalatok a nyitvatartási idők megnyújtásával, a bol-
tok folyamatos feltöltésével és - ahol van rá mód - több pénz-
táros beállításával igyekeznek a vásárlási feltételeken is ja-
vitani.

a fővárosban a hét végéig a tavalyinál jóval több, 234
vagon hus- és huskésztípusú, 110 vagon füstölthust és külön 5
vagon dobozos sonka kerül forgalomba, tartalékként 6 vagon ser-
tészhus is rendelkezésre áll; fagyasztott hust ezen a héten nem
árusítanak. a tapasztalat szerint az üzletek tartják azt az
előírást is, hogy a füstölthuson, a sonkán két centinél vas-
tagabb szalonnaréteg nem lehet. a húsvéti sonkához korlátlan
mennyiségben van tojás, s a tervezett 53 vagon baromfin felül
is minden pótmegrendelés teljesítésére képes az ipar.

pénteken és szombaton több mint 1,7 millió liter te-
jet kapnak az üzletek, a tejipar szükség szerint a délután 3
óráig kért tejet is kiszállítja, sőt amelyik vállalat érte
meg, annak az után is kiadja. március 27-ére a tejitalványok-
ra zsíros tejpórt szolgáltatnak ki az üzletek. a két napon a szo-
kásos mennyiség csaknem kétszerese, 111 vagon kenyér kerül for-
galomba, többsége szombaton, amikor az este záró boltok 15 óráig
kapnak friss szállítmányt, mindenkinek azonban így sem juthat
friss kenyér. a zavartalan ellátás érdekében két vagon tarta-
lékkenyeret is sütnek, s a kereskedelmi vállalatok, áfész-ek
külön figyelve a forgalom alakulását, ügyeletes gépkocsikat
tartanak készenlétben az üzletek közötti esetleges átszálli-
tásra. a vállalatok és szövetkezetek központjaiban szombaton
estig, utolsó boltjaik zárórájáig, áruforgalmi ügyeletet is
tartanak.

/folyt. köv./

- 3 -

bb 2. /utánpótlás ... 1. folyt./bzs

mindkét ünnepen - husvétvasárnap és hétfőn - a kijelölt vendéglátó vállalatok árusítanak friss tejet, péksüteményt és zsömlécipót. a tejipar arra is vállalkozott, hogy a saját gépkocsival érte menő vállalatoknak délelőtt 10 óráig az ünnepeken is kiszolgáltat tejet - a zavartalan ellátás tehát az üzletvezetőkön múlik.

ami a zöldségellátást illeti, tavalyi termésű óáruk-ból bőséges, primőrökből tovább javuló kínálat várható. főként bulgáriából várható jelentősebb primőr - paradicsom, paprika, uborka - szállítmányok, amelyek vasuton és repülőgépen még e héten megérkeznek a fővárosba.

a hazai termelésű primőrök forgalma az idén a várt-nál kissé lassabban növekszik, aminek az ismételten visszatérő hidegebb időjárás az oka. a fóliasátrakon belül is érződik ugyanis a tartós napfény és felmelegedés hiánya. a retek és a zöldpaprika felhozatala a napokban valamelyest növekedett. hónapos retek-ből a napi felhozatal 20-30 ezer csomó; a papriká-ból hozzávetőlegesen ugyanennyi darab: parajból, sóskából 10-15-20 mázsa; zöldhagymából pedig 5-8 ezer csomó. uborká-ból nagyobb tételek csak a hét végére várhatók.

minden tárolt cikkből - így levelezöldségből, főzelékfélékből, burgonyából, vöröshagymából - igényük szerint kapnak a zöldség-üzletek és a piaci elárusítóhelyek, hiszen most mindezekből a megelőző években tárolt mennyiségnél jóval többet kezelnek a központi és az egyéb tárolóhelyeken.

citromból eddig sem volt hiány, narancsból is jó most a kínálat, alma van az üzletekben. az ünnepi sütéshez dióból korlátozottabb, mák korlátlan mennyiségben áll rendelkezésre. /mti/

-.-

- 4 -

bb 4. kamionban utazik a ruhakollekció az nszk-ba

kal/fm bzs e

1978. március 23.

az idén a tavalyihoz képest 15 százalékkal több kész-
árut küld nszk-beli partnereinek a nyírségi ruházati szövet-
kezet, amely tizedik esztendeje végez bér munkát, s öszter-
melésének több mint a felét továbbítja nszk-beli megrendelői
számára. a nyíregyháziak a hungarotex és a hungarocoop
közreműködésével jelenleg hat nszk-beli céggel állnak szerző-
déses munkakapcsolatban.

partnereik meghatározott időközökben kamionokkal
szállítják számukra a szükséges anyagokat, szabásmintákat,
sőt még a válfákat és a gombostüket is. a szövetkezet dolgo-
zóit a kívánt formában, a minták szerint varrják a nyugatné-
met piacokon keresett és kedvelt ruhákat. a külföldi üzemek
gondoskodnak a megfelelő technikai felszereltségről is; kü-
lönféle varró, szabó- és vasalógépekkel segítik a szövetke-
zet munkáját.

nyíregyházáról 1978-ban - a tervek szerint - 120 modell-
ből már 130-140 ezer darab készruhát szállítanak, több mint
20 millió forint értékben - ugyancsak kamionokban - az
nszk-ba. /mti/

-.-

kbb 3. vendégségben a könnyüipari miniszternél

i ug/s um bc di

1978. március 23.

március 30-án keserü jánosné könnyüipari miniszterhez lá-
togat el a televízió egyik stábja.

az országos divat intézet munkatársai az elmúlt napokban
több ezer kérdőív segítségével felmérték, hogy a közvéleményt a
könnyüipar különféle területeivel kapcsolatban mely kérdések
foglalkoztatják leginkább. ezekre válaszol a miniszter a 40
perces adásban. a nézők csütörtök reggel 10 órától - a napila-
pokban megadott számokon - telefonon is tehetnek fel kérdéseket.
/mti/

-.-

- 5 -

bb 5. „kenderzsineg,, - műanyagból

dob/um fm e

1978. március 23.

a természetes és a szintetikus anyagok összes jó tulajdonságait egyesítő, ugynevezett rostosított polipropilén kötelekkel, zsinegekkel a tőkés piacokon is nagy sikert aratott a szegedi kenderfonó és szövőipari vállalat. ezért mintegy ötven millió forint értékű exportnövelő hitelből modern gépsorokat vásároltak, amelyekkel hamarosan megkétszerezik: évi 800 tonnára növelik ezeknek az „univerzális,, tulajdonságokkal rendelkező cikkeknek a gyártását.

a különleges anyag, illetve a gyártó berendezések lényege: a szintetikus műanyag szemcsékből fóliát, majd ebből megfelelő gépek segítségével a kenderszálakhoz hasonló rostos, bolyhos szálakat alakítanak ki. az ilyen kötél, vagy kötözőzsineg ugyanolyan rugalmas, hajlékony, könnyen kezelhető, mintha kenderből készülné, ugyanakkor jóval tartósabb, kopásállóbb. további előny, hogy a hozzá való szintetikus alapanyagot 1978-tól már a magyar ipar is gyártja, tehát a tőkés exportnövelést kizárólag hazai alapanyag felhasználásával oldják meg. az előállítására szolgáló nagyértékű berendezéseket folyamatos üzemben, tehát maximálisan kihasználják majd. az exportfejlesztésre fordított deviza a számítások szerint két év alatt visszatérül a népgazdaságnak. /mti/

.-.

bb 6. „nyitott könyvtárak,, szolnok megye üzemeiben

end/um fm e

1978. március 23.

új közművelődési modellt, ugynevezett „nyitott üzemi könyvtárakat,, alakítottak ki szolnok megyében. a kezdeményezés lényege, hogy szakítottak a korábbi hagyományos, konzervatív könyvtári módszerekkel, amelyek lényegében csak a könyvek kölcsönzésére korlátozódtak. az új szervezeti keretek között változatos módon fejlesztik a munkások olvasási kulturáját; rendező irodalmi találkozókon, szakkörökben, olvasótáborokban, irodalmi alkotóműhelyekben népszerűsítik a könyvet. az új próbálkozások sikerét jelzi, hogy a szakszervezetek megyei központi könyvtárában, a tiszamenti vegyiművek, a tiszai cipőgyár, a hűtőgépgyár és a többi vállalat könyvtáraiban két év alatt csaknem 400 ezer kötet könyvet kölcsönöztek ki.

/folyt.köv./

- 6 -

10

bb 6. /„nyitott ...folyt./um

az olvasott művek között nagy számban szerepeltek szovjet írók és költők, mai magyar írók alkotásai, műszaki könyvek. a szakmai kultúra iránti igényt jelzi, hogy csaknem negyedmillió forint értékű műszaki könyv talált gazdára az üzemi könyvtár-terjesztő hálózat révén. az üzemi könyvtárak olvasó ankétjain többek között husz szovjet író látta vendégül. kétszáz szocialista brigádtag budapesten és zebegényben vett részt olvasó táborozáson. a népszerű rendezvényt az idén a „korok, tájak, muzeumok,, mozgalom keretében tovább szélesítik. többek között irodalmi országjárást indítanak, számos irodalmi emlékhelyet, könyvtárat, muzeumot keresnek fel a szocialista kollektívák tagjai, a munkaadók mellett dolgozók. /mti/

.-.

bb 7. irországba készül a szolnoki kodály kórus

end/um fm e

1978. március 23.

a szolnoki kodály kórus képviseli a magyar kórusművészetet az irországi 25. nemzetközi ezüsfesztiválon. a május 3-tól 8-ig délirország cork városában sorra kerülő találkozó minden eddigit felülmúl, hiszen európai együtteseken kívül más földrészek dalosai is színrelépnek.

a számos nemzetközi sikert aratott 65 tagú kodály kórus vegyeskara és női kara a legkiválóbb magyar szerzők alkotásaiból válogatott 18 kórusművel mutatkozik be. a fesztivál kötelező bemutatóin kívül öt alkalommal ad hangversenyt a magyar dalkultúra kincsestárából. /mti/

.-.

bb 8. magyar szorbitgyár joskar-ola-ban - péti sikerek a szellemi termékek piacán

bév/fm bzs e

1978. március 23.

a péti nitrogénművek technológiája és tervei alapján felépült a szovjetunióban, mari köztársaságban a joskar-ola-i vitamin-kombinát új szorbit üzeme. az évi 5000 tonna kapacitású gyárhoz a főbb berendezéseket is magyarországról szállították.

/folyt. köv./

- 7 -

10

bb 8. /magyar ... 1. folyt./bzs

a beruházást megelőzően a vitamin-kombinát szakemberei péten tanulmányozták az eljárást, s itt ismerkedtek meg a gyakorlatban a gyártástechnológiával. a péti mérnökök - mint szaktanácsadók - az egész beruházás folyamán részt vettek az építésben, szerelésben, most pedig a próbaüzemeltetésben.

x x x

a szellemi termékek piacán is sikereket ért el az utóbbi években hazánk legnagyobb műtrágya-gyára, a péti nitrogénművek. a talajtáplálékok gyártási technológiájához kapcsolva kezdték meg az ugynevezett hidrogénezett termékek előállítását és az ehhez szükséges eljárások kidolgozását is. ezzel egyrészt gazdaságosan hasznosították a rendelkezésre álló szintézisgázból viszonylag olcsón nyerhető hidrogént, ugyanakkor gyümölcsöztették a jól felkészült fejlesztő apparátus tapasztalatait is.

a saját technológia alapján gyártott termékek gyorsan meghódították a külföldi piacot, a szorbit és a furfuril alkohol a péték igen keresett áruja lett. ugyanakkor egyre nagyobb az érdeklődés a kidolgozott gyártástechnológiák iránt. különösen a szorbit-gyártás korszerű eljárására figyeltek fel a kgst-tagországok szakemberei. szerte a világon ugyanis mind nagyobb gondot fordítanak a cukorbetegség ellátására. ehhez egyik legjobb módszernek bizonyult, hogy a hagyományos cukor helyett szorbittal édesítik ételeiket. ugyanakkor ez a vegyület fontos a gyógyszergyártásban, a textiliparban és a dohányiparban egyaránt. a péten kidolgozott és megvalósított technológiát elsőnek csehszlovákia vásárolta meg, ahol a péték segítségével már üzembe is helyezték az új gyárat. a magyar és csehszlovák tapasztalatok alapján kezdték meg a szovjet gyár építését, amely a mari köztársaságban rövidesen a diabetikus készítmények fontos bázisüzeme lesz. az üzemi próbákkal párhuzamosan újabb érdeklődők keresték fel a péti nitrogénműveket. jelenleg is tárgyalásokat folytatnak szocialista és fejlődő országok képviselőivel.

a szorbithoz hasonlóan növelte a péték hírnevét a furfuril alkohol gyártástechnológiája. ez a termék egyébként az öntődei gyanták előállításának és egyben az öntésnek elengedhetetlen kelléke. az eljárást már megvásárolta a pétéktől a szovjetunió és a tervdokumentációt is átadták megrendelő partnereiknek. /mti/

- 8 -

bb 9. óvodák - előregyártott elemekből

kör/fm bzs e

1978. március 23.

az alapozást követően csaknem hat hét alatt szerelhetők össze azok a gyermekintézmények, amelyekhez a nyékládházi mezőgazdasági épületelemgyár a műszaki fejlesztés során kialakított többcélu, előregyártott elemeket szállít.

borsod megyébe két, budapestre pedig egy óvoda építéséhez szállítják az előregyártott és a helyszínen összeszerelhető szerkezeteket. a borsod megyei gönc községben előregyártott mezőpanel elemekből építenek tornatermet a körzetesített általános iskola részére. ezt a sportintézményt a nyékládházi üzem műszaki vezetői társadalmi munkában tervezték. /mti/

-.-

bb 10. gólyacsalogatók az ormánságban

igó/fm bzs e

1978. március 23.

még nem a gólyák, egyelőre a falusi emberek tatarozzák a fészkeket az ormánságban. a szokatlanul hűvös idő miatt - a jelek szerint - késik a kedves fehér madarak érkezése. gondos kezek igazgatják, erősítgetik a téli viharoktól megtépázott gólyalakat, abban a reményben, hogy gazdáik az idén is viszatérnek. dróttal, zsineggel rögzítik a fészkeket a kéményhez vagy a fához, némely helyen még támasztékot is barkácsolnak hozzájuk. több ormánsági faluban gólyacsalogatókat helyeztek el: egy-egy magas duc tetejére kocsikereket vagy ahhoz hasonló fatákolmányt erősítettek. a tapasztalatok szerint szívesen választják ezeket fészkelőhelyül a madarak. azt a célt is szolgálják, hogy a gólyacsalogatókat „átirányítsák”, a magasfeszültségű villanyoszlopokról, ahol gyakran okoznak rövidzárlatot. /mti/

-.-

bb 11. halasítják a borsodi horgászvizeket

kör/ká bzs e

1978. március 23.

„ingyenes csatornatisztítókkal”, - növényevő halakkal telepítették be a tokaj-hegyaljai borvidék öntözését lehetővé tevő tarcali csatornaágat. megközelítőleg harminc méteres amurt és busát helyezték ki a több, mint tizenöt kilométeres csatornába. a bányászadás során keletkezett mályi tóba harminc mázsa kétnyaras pontyot telepítettek, míg a nyéki tórendszerbe több, mint ezer amur, balin, és compó ivadékot helyeztek el. /folyt. köv./

- 9 -

bb 11. /halasítják ... 1. folyt./bzs

a borsodi horgászvizek halasítása során felkészültek a pisztráng-ivadékok kihelyezésére is. a sebesfolyású, kristálytisza hegyi patakokba, többek között a bózsvába, az aggteleki karsztvidéken lévő ménes-patakba telepítenek sebes- és szivárványos pisztrángot. kísérletképpen több kavicsbányászat során keletkezett tóba is megkísérlik az izletes husu halfaj meghonosítását. /mti/

--

- 10 -

10

MTI.

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

Belföldi hírek

parlament

bkk 1. sághy vilmos expozéja

um mir pr

1978. március 23.

a szerkesztőség rendelkezésére bocsátjuk sághy vilmos belkereskedelmi miniszter csütörtökön elhangzó parlamenti expozéjának rövidített változatát.

embargós, csak jelzésre használható fel!!!

x x x

tisztelt országgyűlés!

- itt az ideje annak, hogy a régi társadalmi rend tulajdonviszonyaira, erkölcsi normáira felépített 1875-ös kereskedelmi törvényt felváltsa a kereskedelmünk több mint 30 éves tapasztalataira épülő új szocialista szabályozás - kezdte expozéját a miniszter.

/folyt.köv./

- 1 -

10

bkk 1. /sághy vilmos ...1.folyt./um

az utóbbi 15-20 esztendőben a lakosság fogyasztása ug-rásszerűen megnövekedett; az 1975. évi fogyasztás összehason-lító áron megközelítőleg kétszerese volt az 1960 évinek. 1960-ban a termékfogyasztásnak 60 százaléka, 1975-ben már három-negyed része a kereskedelem csatornáin jutott el a lakosság-hoz. a kiskereskedelmi forgalom az említett 15 éves időszak alatt 2,7-szeresére növekedett. nincs pontos nyilvántartásunk a kereskedelemben forgalomba kerülő termékek számáról, de any-nyit tudunk, hogy többszáz ezer árucikkről van szó, és hogy ma kétszer-háromszor több termékfajtát forgalmazunk, mint másfél évtizeddel ezelőtt. a fejlődés ezen a területen nagyon gyors, statisztikával nem is lehet nyomon követni. fejlődésünk fontos minőségi mutatója az is, hogy a fogyasztásban és a kiskereske-delmi forgalomban 1960 óta az iparcikkek aránya számottevően emelkedett.

röviden áttekintve a kiskereskedelmi forgalom néhány te-rületét, a következő kép tárul elénk: étel- és ital-fogyasztásunkat ma az jellemzi, hogy fejenként és naponta 3150 kalóriát, 100 gramm fehérjét, ezen belül mintegy ötven százalékban álla-ti fehérjét fogyasztunk és a vitaminfogyasztásunkat legjobban szemléltető zöldség-gyümölcs félékből évente és fejenként 165 kilogramm jut minden lakosra. kalória-fogyasztásunk mennyiségi-leg kielégítő, itt inkább a túltápláltság jelent ma már prob-lémát. fehérjefogyasztásunk közel van a biológiai optimumhoz. az ennek színvonalát meghatározó termékek közül a húsfogyasz-tásunk az 1960. évi egy főre számított 49 kilogrammról 1975-ig 71 kilogrammra növekedett. tojás fogyasztásunk pedig ugyan-ebben az időben 9 kilogrammról 16 kilogrammra nőtt. ezekkel a fogyasztási adatokkal megelőztünk olyan országokat, mint olasz-ország, dánia, finnország. a lakosság, különösen a fiatalok ételmezésében fontos helyet foglalnak el a tej- és tejtermékek. bár ezekből az utóbbi években gyors ütemben nőtt a fogyasztás, itt még messze vagyunk az optimumtól. éppen ezért mind a termé-lőknek, mind a forgalmazóknak sokat kell tenniük a fogyasztás-további tervszerű növeléséért. zöldség- és gyümölcsfogyasztá-si színvonalunkkal Európában a jobban ellátott országok csoport-jába tartozunk.

/folyt.köv./

1b

bkk 1. /sághy vilmos ...2.folyt./um

étel- és ital-fogyasztásunk választéka - közmegeledésre - kü-lönösen az utóbbi 5-6 esztendőben növekedett. olyan színvona-lat értünk el, amikor már nem annyira a mennyiségi, hanem a minőségi tényezők a fontosak. a kalória-fogyasztás csökkenésé-vel egyidejűleg a biológiailag különösen értékes tej-, tejter-mék- és zöldség-gyümölcs fogyasztásának kell növekednie. fontos feladat az is, hogy tovább emeljük az összes étel- és ital-termékek közül a félkész-, a konyhakész termékek arányát, hogy ezzel is könnyítsük a mintegy kétmillió dolgozó nő munkáját. növelni kívánjuk a bébiételek forgalmát és a mainál magasabb szinten szeretnénk ellátnia lakosságot diabetikus étel- és ital-termékekkel is.

élvezeti cikkekre lakosságunk évente 50 milliárd forin-tot költ, körülbelül 40 százalékkal többet mint ruházatra. eb-ből a csoportból érdemes megemlíteni a szesz-, a cigaretta- és a kávé fogyasztását. az egy főre jutó fogyasztás 1960 és 1975 között szeszből - 100 százalékos alkoholban kifejezve - 6 li-terről 10 literre, dohányból 1,8 kilogrammról 2,3 kilogrammra, kávéból pedig 15 dekagrammról 2,6 kilogrammra emelkedett. társadalmunk egészségvédelme is indokolja, hogy ne ösztönöz-zük e cikkek vásárlását. ezért jelenleg mindhárom termék reklá-mozását tiltjuk, a szeszforgalmazás korlátozására pedig az utóbbi időben számos intézkedést tettünk.

az egészségesebb fogyasztási szokások kialakítását szol-gálja a törvényjavaslatnak az a része, amely lehetővé teszi bizonyos termékek forgalmazásának megtiltását, és más termékek árusításának kötelezővé tételét. mai gyakorlatunkban például a szeszesitalok eladását korlátozzuk, a tej-eladást pedig kötele-zően előírjuk.

a vendéglátás fontos része a kereskedelemnek. forgalma az utóbbi másfél évtizedben kétszeresére nőtt, tevékenységé-nek belső szerkezete - ha lassan is - átalakulóban van. az 1960-as évben még a szeszesital értékesítés állt tevékenysé-gük középpontjában, az utóbbi időben mindinkább az ételkészí-tés és ételforgalmazás került előtérbe. a vendéglátás hideg-konyhai és cukrászati termelése is fejlődött. bővülőben van a korszerű tömegétkeztetést szolgáló önkiszolgáló éttermek és ételbárok hálózata. nem látványos, de annál lényegesebb a ven-déglátás szerepe a munkahelyi-, a gyermek- és a diákétkeztetés-ben: jelenleg 1,3 millió felnőtt és 1,2 millió gyermek, illet-ve diák részesül szervezett étkeztetésben.

/folyt.köv./

1b

bkk 1. /sághy vilmos...3.folyt./um

a fejlődés ellenére - a dolgozók számához viszonyítva - még nem kielégítő a munkahelyi étkeztetésben részesülők száma. a gyermek- és diákétkeztetésen belül különösen elégedetlenek vagyunk az általános iskolások helyzetével, akiknek csak 45 százaléka vesz részt szervezett étkeztetésben. a fejlődést központi konyhák, tálalókonyhák, éttermek kialakításával kívánjuk gyorsítani. ahhoz, hogy ez a szándék valóra is váljon, nem elég a vállalatok, a központi szervek igyekezete, intézkedése. szükséges, hogy a dolgozók, a gyermekek, a diákok is igényeljék a szervezett étkezést. tudjuk, ennek fontos feltétele az is, hogy a maihoz képest javítsuk az ételek minőségét.

a vendéglátáshoz kapcsolódóan, kissé részletesebben szólt a miniszter a szeszesital-forgalmazás időszzerű kérdéseiről.

- a szeszesitalok forgalmazásának korlátozását összekapcsoltuk azzal az intézkedéssel - mondotta - hogy a jövőben a vendéglátóipari dolgozók bérfejlesztési lehetősége és jutaléka ne a szeszesital értékesítésétől függjön, hanem az étel-, üdítőital stb. forgalmazásától. a szeszesital-forgalom korlátozása nagy érdeklődést, és meg kell mondani, vitát is váltott ki az egész társadalomban. a korlátozás bevezetése óta rövid idő telt el, hatását lemérni még nem lehet. a számok azt mutatják, hogy az első két hónapban a vendéglátásban csökkent a szeszforralom. jó dolog az is, hogy a vendéglátás nagyobb gonddal foglalkozik az ételek, az üdítőitalok, a reggeli italok /tej, tejeskávé, tea stb./ eladásával. az üdítőitalfogyasztás ma már fejenként és évente eléri a 44 litert, ami több mint a borfogyasztás mértéke.

tapasztalataink szerint az élelmiszerkereskedelemben annak ellenére növekedett a szeszesitalok értékesítése, hogy egyes üzlettipusokban - édességboltokban, zöldség-gyümölcs-boltokban - részben vagy egészen megtiltottuk a szeszesitalok árusítását.

jó és rossz tapasztalataink tehát egyaránt vannak már. a rendelkezések igazi hatását azonban csak később tudjuk majd sokoldalúan értékelni. az már ma is látható, hogy tartós eredményt csak adminisztratív intézkedéssel nem tudunk elérni. szükség van a közfelfogás alakítására, a nevelésre, egyszóval a társadalom tevékeny közreműködésére is.

/folyt.köv./

- 4 -

1b

bkk 1. /sághy vilmos...4.folyt./um

a lakosság áruvásárlásában a ruházatkódásra fordított részarány az utóbbi másfél évtizedben - a nemzetközi tendenciával azonosan - nálunk is csökkent. a konfekció termékek vásárlásának átmeneti csökkenése után, az új mérettáblázat bevezetése óta azonban lassan újra emelkedik a kereslet. a készruházi forgalomnak csaknem egyharmadát a csecsemő- és gyermekruházati cikkek teszik ki. értékesítésük az utóbbi években az átlagosnál nagyobb ütemű. nemcsak a ruházatról, hanem más gyermekcikkeknél /játékok, gyermekbutor stb./ is tapasztalható az, hogy a társadalom minden rétege fontosnak tartja a gyermekek igényeinek kielégítését. a ruházati szakmát - jobban, mint valaha - az igények, a divat gyors változása jellemzi.

az utóbbi 15 esztendőben szinte robbanásszerű változáson ment át a háztartások gépesítése. míg 1960-ban száz háztartásra 15 mosó-, 1 hűtőgép, 3 és fél televízió jutott, addig 1977-ben 78 mosó-, 81 hűtőgép és 76 televízió jut. a lakosság személyi tulajdonában 1960-ban alig 20 ezer személygépkocsi volt. a legfrissebb adatok szerint számuk ma meghaladja a 700 ezret: hazánkban minden ötödik család vásárolt már autót.

a belkereskedelem munkájában jelentős helyet foglalnak el a lakosság beruházásaihoz szükséges termékek is. a különféle építőanyagokból például a forgalom az utóbbi másfél évtizedben majdnem megháromszorozódott. az építőanyagárúsítás jelentőségét alátámasztja, hogy a iii. és iv. ötéves tervek idején felépült több mint 760 ezer lakásnak a fele családirház volt, s az ehhez szükséges építőanyagot a lakosság a belkereskedelemben vásárolta. az eddig elért színvonal megtartása és további emelése egyben a nehézségeinket is jelzi. a keresett termékeket forgalomban tartani, a műszaki és divatváltozásokat gyorsan, rugalmasan követni csak tökéletesen informált, jól szervezett munkakollektíva képes. az alapvetően kiegyensúlyozott áruellátás, a többszázféle termékféle forgalmazása mellett előfordul, hogy néhány ezer termék olykor hiányzik az üzletekből. fontos közszükségleti termékeknél ez természetesen megengedhetetlen.

/folyt.köv./

- 5 -

1b

bkk 1. /sághy vilmos...3.folyt./um

a fejlődés ellenére - a dolgozók számához viszonyítva - még nem kielégítő a munkahelyi étkeztetésben részesülők száma. a gyermek- és diákétkeztetésben belül különösen elégedetlenek vagyunk az általános iskolások helyzetével, akiknek csak 45 százaléka vesz részt szervezett étkeztetésben. a fejlődést központi konyhák, tálalókonyhák, éttermek kialakításával kívánjuk gyorsítani. ahhoz, hogy ez a szándék valóra is váljon, nem elég a vállalatok, a központi szervek igyekezete, intézkedése. szükséges, hogy a dolgozók, a gyermekek, a diákok is igényeljék a szervezett étkezést. tudjuk, ennek fontos feltétele az is, hogy a maihoz képest javítsuk az ételek minőségét.

a vendéglátáshoz kapcsolódóan, kissé részletesebben szólt a miniszter a szeszesital-forgalmazás időszzerű kérdéseiről.

- a szeszesitalok forgalmazásának korlátozását összekapcsoltuk azzal az intézkedéssel, - mondotta - hogy a jövőben a vendéglátóipari dolgozók bérfejlesztési lehetősége és jutaléka ne a szeszesital értékesítésétől függjön, hanem az étel-, üdítőital stb. forgalmazásától. a szeszesital-forgalom korlátozása nagy érdeklődést, és meg kell mondani, vitát is váltott ki az egész társadalomban. a korlátozás bevezetése óta rövid idő telt el, hatását lemérni még nem lehet. a számok azt mutatják, hogy az első két hónapban a vendéglátásban csökkent a szeszforgalom. jó dolog az is, hogy a vendéglátás nagyobb gonddal foglalkozik az ételek, az üdítőitalok, a reggeli italok /tej, tejeskávé, tea stb./ eladásával. az üdítőitalfogyasztás ma már fejeként és évente eléri a 44 litert, ami több mint a borfogyasztás mértéke.

tapasztalataink szerint az élelmiszerkereskedelemben annak ellenére növekedett a szeszesitalok értékesítése, hogy egyes üzlettipusokban - édességboltokban, zöldség-gyümölcs-boltokban - részben vagy egészen megtiltottuk a szeszesitalok árusítását.

jó és rossz tapasztalataink tehát egyaránt vannak már. a rendelkezések igazi hatását azonban csak később tudjuk majd sokoldalúan értékelni. az már ma is látható, hogy tartós eredményt csak adminisztratív intézkedéssel nem tudunk elérni. szükség van a közfelfogás alakítására, a nevelésre, egyszóval a társadalom tevékeny közreműködésére is.

/folyt.köv./

- 4 -

1b

bkk 1. /sághy vilmos...4.folyt./um

a lakosság áruvásárlásában a ruházatkódásra fordított részarány az utóbbi másfél évtizedben - a nemzetközi tendenciával azonosan - nálunk is csökkent. a konfekció termékek vásárlásának átmeneti csökkenése után, az új mérettáblázat bevezetése óta azonban lassan újra emelkedik a kereslet. a készruházi forgalomnak csaknem egyharmadát a csecsemő- és gyermekruházati cikkek teszik ki. értékesítésük az utóbbi években az átlagosnál nagyobb ütemű. nemcsak a ruházatnál, hanem más gyermekcikkeknél /játékok, gyermekbutor stb./ is tapasztalható az, hogy a társadalom minden rétege fontosnak tartja a gyermekek igényeinek kielégítését. a ruházati szakmát - jobban, mint valaha - az igények, a divat gyors változása jellemzi.

az utóbbi 15 esztendőben szinte robbanásszerű változáson ment át a háztartások gépesítése. míg 1960-ban száz háztartásra 15 mosó-, 1 hűtőgép, 3 és fél televízió jutott, addig 1977-ben 78 mosó-, 81 hűtőgép és 76 televízió jut. a lakosság személyi tulajdonában 1960-ban alig 20 ezer személygépkocsi volt. a legfrissebb adatok szerint számuk ma meghaladja a 700 ezret: hazánkban minden ötödik család vásárolt már autót.

a belkereskedelem munkájában jelentős helyet foglalnak el a lakosság beruházásaihoz szükséges termékek is. a különféle építőanyagokból például a forgalom az utóbbi másfél évtizedben majdnem megháromszorozódott. az építőanyagárúsítás jelentőségét alátámasztja, hogy a iii. és iv. ötéves tervek idején felépült több mint 760 ezer lakásnak a fele családirház volt, s az ehhez szükséges építőanyagot a lakosság a belkereskedelemben vásárolta. az eddig elért színvonal megtartása és további emelése egyben a nehézségeinket is jelzi. a keresett termékeket forgalomban tartani, a műszaki és divatváltozásokat gyorsan, rugalmasan követni csak tökéletesen informált, jól szervezett munkakollektíva képes. az alapvetően kiegyensúlyozott áruegyesítés, a többszáz ezer termékféle forgalmazása mellett előfordul, hogy néhány ezer termék olykor hiányzik az üzletekből. fontos közszükségleti termékeknél ez természetesen megengedhetetlen.

/folyt.köv./

- 5 -

1b

bkk 1. /sághy vilmos ...5.folyt./um

az ilyen hatalmas terméktömeg bemutatása intenzív és szakszerű hálózatfejlesztést, az üzletek szakosítását, a kereskedelmi dolgozók állandó továbbképzését is megköveteli. fejlődésünk mai szakaszában többnyire már nem csak arról van szó, hogy a kereskedelem az alapvető termékekből biztosítsa a szükséges mennyiséget, hanem arról, hogy a vásárló az adott cikkszoporton belül konkrétan azt találja meg az üzletben, amit éppen keres. az életszínvonal fontos minőségi elemének kell tekintenünk azt, hogy milyen a kereskedelem áruválasztéka, a dolgozók milyen mértékben találják meg az üzletekben az általuk keresett termékeket. a törvényjavaslatnak egyik célja éppen az, hogy - az eddig elért eredményeinkre, tapasztalatainkra támaszkodva - megfogalmazza azokat a magatartási normákat, amelyeket az áruellátás színvonalának megtartása és javítása érdekében követni kell.

a törvényjavaslat előkészítése során sok vitát váltott ki az ellátási felelősség. a belkereskedelmek itt annyiban különleges a szerepe, hogy a fogyasztói igények felmérésében és közvetítésében övé a döntő felelősség, és feladata, hogy gazdasági adottságainknak megfelelően, maximálisan elégítse ki a lakosság igényeit.

a bő áruválaszték, a technika és a divat, gyors változása miatt különös jelentősége van a piackutatásnak. a törvényjavaslat szerint a piackutatással nemcsak a belkereskedelmek, hanem a külkereskedelmek és a termelőknek egyaránt foglalkozniuk kell és kölcsönös tájékoztatást kell nyújtaniuk egymásnak.

jelenleg a lakosság áruvásárlásainak több mint 80 százaléka hazai termelésből származik. valószínű, hogy a jövőben - a nemzetközi munkamegosztás fejlődésével és a gazdaságos termékszerkezet folyamatos kialakításával - ez az arány csökken. a gazdaságos termékszerkezet kialakítása a népgazdaságnak, így a lakoságnak is érdeke. ezt azonban úgy kell végrehajtani, hogy ne okozzon zökkenőket a lakosság ellátásában. ezért a törvény előírja, hogy a dolgozók szükségletei szempontjából lényeges termékek gyártásának megszüntetése, vagy jelentős csökkentése esetén a termelőknek megfelelő módon együtt kell működniük a bel- és külkereskedelemmel. az e témával kapcsolatos részletes eljárási szabályokon most dolgozunk.

/folyt.köv./

- 6 -

16

bkk 1. /sághy vilmos...6.folyt./um

a kereskedelemben megjelenő termékeknél mind nagyobb szerepe van a behozatalnak. amíg 1960-ban az összes forgalmazott fogyasztási cikknek 6 százaléka, addig jelenleg már majdnem 20 százaléka származik importból, csaknem kétharmadrészen szocialista országokból. jelenleg többségében olyan cikkeket importálunk, amelyeket nálunk nem-, vagy nem elegendő mennyiségben termelnek. így például külföldről vásároljuk többek között a kávé, a déligyümölcsöt, a személygépkocsit, a karórát. a következő években arra törekszünk, hogy a folyamatos ellátás javítását, a választék bővítését, színesítését szolgáló, külföldről származó áruk aránya növekedjék. az import fogyasztási cikkeket továbbra is elsősorban a szocialista országokból kívánjuk biztosítani a középtávu beszerzési megállapodásokra alapozva. emellett természetesen a fejlett tőkés és a fejlődő országokból is mind több árut szándékozunk vásárolni.

a zökkenőmentes ellátás érdekében különös jelentősége van a szerződéses fegyelemnek és az ütemes szállításoknak. nagy zavarokat okozhat, ha például a megrendelt játékok karácsony után, vagy ha a nyári ruházati- és strandcikk augusztus-szeptemberben -, vagy a nyárra rendelt cement télre érkezik meg. jelenleg is vannak olyan iparvállalatok, amelyek az első negyedévi szállítási kötelezettségükből januárban, februárban csak 10-15 százalékot teljesítettek. a fogyasztók érdeke megkívánja, hogy az eddiginél szigorubb követelményeket támasszunk mind a kereskedelmi, mind az iparvállalatokkal szemben. a mainál jobb igényfelmérésre, az áruk szezon előtti beérkezésére, bizonyos termékeknél pedig a havi ütemezés betartására van szükség. azokat pedig, akik nem szállítanak ütemesen, vagy a megrendelt árukat nem veszik át, megfelelő szankciókkal kell sújtani.

a törvényjavaslat nagy gondot fordít arra, hogy a fogyasztók jó minőségű árut vásárolhassanak. ezért írja elő, hogy a szerződésekben szakszerűen határozzák meg az áruk minőségét és a minőség ellenőrzésének módját, valamint a minőség tanúsítását, s előírja azt is, hogy az áru minőségét meg kell őrizni a raktározás és forgalmazás egész folyamatában. a forgalomban lévő alkatrészigenyes műszaki termékek nagy száma miatt kiemelkedő jelentőségűek azok az előírások, amelyek az alkatrészellátásról és a javító szolgáltatásról rendelkeznek. a vevők joggal kívánják, hogy a vásárolt termékek, amelyekért pénzüket adták, használhatóak legyenek. a törvényjavaslatban megfogalmaztuk: járműveket, tartós fogyasztási cikkeket csak akkor lehet forgalomba hozni, ha a termelők és a kereskedők gondoskodtak a megfelelő alkatrészellátásról és a szakszerű javítás lehetőségéről.

/folyt.köv./

- 7 -

16

bkk 1. /sághy vilmos..7.folyt./um

fontos a törvényjavaslatnak az a rendelkezése is, hogy egyes termékek forgalmazását meg lehet tiltani, vagy más termékek árusítását el lehet rendelni. Lényegesek azok a rendelkezések is, amelyek megtiltják az egészségre ártalmas termékek reklámozását. a törvényjavaslatnak ezek a részei az árak, illetve a közgazdasági szabályozás mellett fontos elemei az egészségesebb fogyasztási szerkezet kialakításának.

a belkereskedelem része az idegenforgalommal, turisztikával összefüggő sokrétű szolgáltatás is. hazánk idegenforgalma és a belföldi turizmus az utóbbi másfél évtizedben jelentősen bővült. 1960-ban még csak félmillió ember látogatott hazánkba, 1977-ben pedig számuk már elérte a 12,5 milliót. a kiutazó magyar állampolgárok száma 1977-ben megközelítette a 4,5 milliót. az idegenforgalomnak nagy szerepe van a népek közötti kapcsolatok fejlesztésében, valamint a szabadidő kulturált eltöltésében. ugyanakkor nem lebecsülendő gazdasági jelentősége sem.

a helsinki értekezlet szelleméből kiindulva az utóbbi években sokat tettünk, a nemzetközi fórumokon is kezdeményezőleg léptünk fel a ki- és beutazások feltételeinek megkönnyítéséért. intézkedéseink sorából külön kiemelem azt a nemrég született kormányhatározatot, amellyel 1978. január elsejétől kezdve a nem szocialista országok beutazó állampolgárainál is eltöröltük a valutabeváltási kötelezettséget. az első tapasztalatai arra mutatnak, hogy a beutazások száma a tőkés országokból is növekedett, s az utóbbi időben a magyar állampolgárok kiutazásait is sokféle intézkedéssel könnyítettük. arra törekszünk, hogy megszüntessük a kereskedelem, a vendéglátás, az utazási irodák egyes szolgáltatásainak még meglévő hiányosságait, hogy a hazánkba látogatók szívesen térjenek vissza hozzánk. fogadóképességünket befolyásolja szálláshelyeink száma és állapota. jelenleg a főidényben 200 ezer kereskedelmi szálláshely áll rendelkezésre, sajnos azonban ebből a szállodai helyek száma mindössze 30 ezer. az ellátás javítására szaporítani kívánjuk szálláshelyeinket, jobban ki kell használnunk gyógyidegenforgalmi lehetőségeinket. idegenforgalmunk fejlesztésénél hazai erőforrásaink mellett kihasználjuk a nemzetközi együttműködésben rejlő lehetőségeket is.

/folyt.köv./

- 8 -

bkk 1. /sághy vilmos ...8.folyt./um

a kiskereskedelemnek és a vendéglátásnak jelenleg kézen 55 ezer hely, 6,5 millió négyzetméternyi terület jut. az utóbbi másfél évtizedben az üzletek száma 20 százalékkal növekedett, az eladási alapterület viszont megkétszereződött. noha sok abc s más áruházat nyitottunk, még mindig elmaradás van a fővárosi kereskedelem fejlesztésében. különösen az élelmiszerkereskedelem dolgozik még ma is számos területen korszerűtlen körülmények között. célszerű megvizsgálni, hogyan lehetne kereskedelmi célokra igénybe venni olyan épületeket, helyiségeket, amelyeket ma sokhelyütt irodának, raktárnak stb. használnak, noha üzlet számára kiválóan alkalmasak volnának, vagy valamikor azok is voltak.

a törvényjavaslat az üzletek nyitvatartásáról is rendelkezik. eszerint a nyitvatartást úgy kell megállapítani, hogy az megfeleljen az ellátási követelményeknek, valamint a lakosság vásárlási szokásainak, munkafeltételeinek -, s tekintettel legyen a kereskedelmi dolgozók munkakörülményeire is.

bármilyen korszerű és tágas is legyen egy üzlet, a vásárlás légkörét, a kiszolgálás színvonalát mégis leginkább az határozza meg, hogy a kereskedelmi alkalmazottak mennyire ismerik szakmájukat, képesek-e emberi, jó kapcsolatot teremteni a vásárlókkal, a vendégekkel. jelenleg a kereskedelemben 450 ezren - többségükben nők - dolgoznak. ezeknek több mint fele közvetlen kapcsolatban áll a vásárlókkal, a vendégekkel. a szakképzettséget igénylő munkakörök 75 százalékában szakképzett munkaerőt foglalkoztatnak. szakképzési rendszerünk biztosítja az utánpótlást, a szakképzettek aránva lassan, de folyamatosan növekszik. a kereskedelmi dolgozók jövedelmi viszonyai az elmúlt évek tervszerű bérpolitikája, legutóbb a tavaly bevezetett műszakpótlék eredményeként valamelyest javultak. ennek ellenére továbbra is feladatunknak tekintjük, hogy a népgazdaság anyagi lehetőségeivel összhangban javítsuk a kereskedelmi dolgozók bérszínvonalát, kereseti viszonyait.

a törvényjavaslat rendelkezései szinte minden pontban érintik a kereskedelmi dolgozókat. ezek közül kiemelném a vásárlók tájékoztatásának kötelezettségét. ennek ki kell terjednie az árakra, az áru tulajdonságainak feltüntetésére és a vásárlási jogokra. nagyon fontosak a törvényjavaslatnak azok a rendelkezései, amelyek a kereskedelmi dolgozók alkalmazási feltételeit határozzák meg. ennek lényeges vonása, hogy meghatározott munkakörökben szükséges az erkölcsi bizonyítvány és időlegesen, vagy véglegesen is kell tiltani a kereskedelmi szakmától azokat a dolgozókat, akiket két éven belül háromszor megbüntettek a fogyasztók megkárosítása miatt.

/folyt.köv./

- 9 -

parlament

bkk 1. /sághy vilmos ...9.folyt./um

a törvényjavaslat egyik alapelve a fogyasztói érdekvédelem. védi a fogyasztói érdekeket és a vásárlók jogait, tiltja a vásárlók megtévesztését és megkárosítását s a fogyasztói érdekvédelem követelményeit a javaslat valamennyi fejezete magában foglalja. hangsúlyozni kell, hogy bár a vásárló és a kereskedelem véleményében, pillanatnyi érdekeiben lehetnek eltérések - mégis a termelő vállalatokkal, a külkereskedelmi vállalatokkal való kapcsolatban a belkereskedelem a vásárlói érdekek képviselője, hordozója. a vásárlók érdekeit az áruforgalmi folyamat minden fázisában köteles figyelembe venni.

ártullépés, vagy a vásárló bármely más módon történő megkárosítása esetén - a vásárló kárát, minden külön felhívás, kérelem, igénybejelentés nélkül meg kell téríteni. a jogok érvényesítéséhez szükséges, hogy a vásárló megismerhesse jogait, ezért a törvényjavaslat szerint a minőségi kifogások intézésének szabályait minden üzletben jól látható helyen ki kell függeszteni. megkívánjuk, hogy a kereskedelmi dolgozók ezekről a kérdésekről pontos felvilágosítást adjanak.

a törvényjavaslat foglalkozik a kereskedelem irányításának és ellenőrzésének módszereivel. a tapasztalatok azt mutatják, hogy az ágazati irányítás akkor jár el helyesen, ha a különböző szektorokhoz, felügyeleti szervekhez tartozó kereskedelmi egységek azonos feltételek között dolgozhatnak és versenyre készíteti a vállalatokat, szövetkezeteket, üzleteket. az egészséges verseny elengedhetetlen feltétele a kereskedelem további fejlődésének. a törvényjavaslat megerősíti a tanácsok felelős szerepét, a lakosság kereskedelmi ellátásában, s ehhez megfelelő hatósági jogkört is biztosít számukra.

az előterjesztett törvényjavaslatot körülbelül 30 érvényes jogszabály támasztja alá. ezeknek a jogszabályoknak egy részét a törvény előírásaihoz igazodóan módosítani kell. ugyanakkor a törvény végrehajtása néhány új jogszabály kiadását is szükségessé teszi. a jogszabályrendeletnél megkülönböztetett figyelmet fordítunk majd a kereskedelemre vonatkozó rendelkezések egyszerűsítésére és áttekinthetőségére is.

/folyt.köv./

parlament

bkk 1. /sághy vilmos...10.folyt./um

a belkereskedelemtől szóló törvényjavaslat rendelkezései előremutatóak és megfelelnek azoknak a társadalmi és gazdasági követelményeknek, amelyek a népgazdaság hosszabbtávú fejlődési programjából a kereskedelemre hárulnak. természetesen a törvény önmagában nem oldja meg az árúellátás és a vásárlási körülmények általános és gyors javulását, hiszen a fejlődés sok tényező együttes eredményeként következik be. a fejlődésben szerepet játszik a termelés hatékonysága, mennyisége, minősége, az importlehetőségek, a vezetési színvonal összessége és még sok más tényező. ha azonban minden területen a törvény betűjének és szellemének megfelelően dolgoznak, ez önmagában a munka színvonalának emelkedését jelenti.

kérem a tisztelt országgyűlést, hogy az előterjesztett javaslatot vitassa meg és emelje törvényerőre - mondotta befejezésül a miniszter. /mti/

10
--

parlament

bkk.2. csikós-nagy béla parlamenti felszólalása

p pr

1978. március 23.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk csikós-nagy béla államtitkár parlamenti felszólalását, a beszéd csütörtökön hangzik el. embargós, csak jelzésre használható fel!!!

x x x

a termékforgalmazás jelenlegi rendjét - kezdte beszédét az államtitkár - az 1968 évi gazdasági reform vezette be. ekkor helyeztük kereskedelmi alapra a termelés anyagi-műszaki ellátását. a kereskedelmi szabályoknak megfelelően azóta itt is, csak úgy mint a fogyasztási cikkeknel szabad árucseré és többszoros értékesítés érvényesül. a termelés és elosztás folyamataiba a kormány csak a feltétlenül szükséges mértékben avatkozik be. központilag csak a hús és a húskészítményeket osztjuk el. a lakosság biztonságos kenyér és lisztellátása érdekében a buza, de általában a gabona csak a kormány külön hozzájárulásával exportálható. a lakosság biztonságos ellátása érdekében néhány terméknel a termelőket a belkereskedelmi vállalatokkal szállítási szerződéskötésre szólítjuk fel. ilyen előírások vannak például az építési anyagoknál, nehogy a közületi építkezések a lakosság áruellátását veszélyeztessék. az a körülmény, hogy nálunk télen zavartalan a tüzelőanyagellátás, egyebek mellett annak is tulajdonítható, hogy a vállalatokat a téli idény előtt megfelelő készletek gyűjtésére kötelezzük.

gazdasági életünkben fel szoktak merülni előre nem látható problémák is. a kormány ezért felhatalmazta az országos anyag- és árhivatal elnökét, hogy utólagos beszámolási kötelezettséggel operatív intézkedéseket fogantathasson. ezeket az ügyeket általában a tárcaközi ár- és termékforgalmazási bizottság tárgyalja és az ott kialakult álláspont határozza meg magatartásunkat.

/folyt köv./

1b

- 12 -

parlament

bkk.2. / csikós-nagy.....1.folyt/p

ilyen intézkedésekre azonban csak kivételesen indokolt esetekben kerül sor - hangsúlyozta csikós-nagy béla, majd rámutatott: a lakosság áruellátását a termelésben kell megalapozni. e tekintetben megkülönböztetett figyelmet érdemel a gyártmány-programozás, a vállalatok közötti árukapcsolatok, a termelés gazdaságos szervezése és az ütemes szállítás. a termelési szerkezet átalakításáról, a gazdaságtalan gyártás visszaszorításáról hozott kormányhatározat nyomán felvetődött, vajon nem kell-e emiatt az áruellátás zavaraiával számolni. ha leáll valaminek a termelése, a kiesést nyilván csak az import pótolhatja. ezt az importot annak az exportnak kell finanszíroznia, amelyet a felszabadított kapacitás „szül”. ilyen átrendezések a kgst keretei között legtöbb esetben lehetségesek. a problémák ott kezdődnek, amikor a világpiacon tökéletes valutáért vásároljuk azt, amit korábban termeltünk. ilyenkor meg kell követelnünk, hogy előre tisztázzák az export ellentétel reális lehetőségét. ez az az ellátási felelősség, amelyről a törvényjavaslat is rendelkezik.

a lakosság áruellátása évek óta kielégítő, de azért gyakoriak az időszakos áruhiányok. ebben eseti, elkerülhetetlen, előre nem látható tényezők is szerepet játszanak, amelyeket nem mindig tudunk készletekkel áthidalni. a szerződési fegyelem lazaságai is zökkenőkre vezetnek az áruellátásban. e problémák nagymértékben csökkennének, ha az iparvállalatok folyamatos szállításra rendezkednének be és nem csak a szerződéses időszak végére vállalnának szállítási kötelezettséget. ennek előmozdítását szolgálja az a rendelkezés, amely az ütemes szállításban teremt anyagi érdekeltiséget. beépítettük az „idő-pénz”, elvét a szerződéses kapcsolatok rendszerébe. szorgalmazzuk a tartós árukapcsolatokat, s a huzamosabb időre szóló szerződések elterjedését. kívánatosnak tartjuk azt is, hogy fokozatosan javuljanak a termelőeszköz kereskedelem működésének feltételei.

/folyt köv./

1b

- 13 -

bkk.2./ csikós-nagy2.folyt/p

a tervezett intézkedések körében azoknak adunk elsőbbséget, amelyek nem igényelnek újabb kiadásokat, sőt megtakarítást is hozhatnak. a könnyűszerrel osztogatott állami támogatásokra gondolok. ha egy rosszul vezetett és ezért rossz hatékonysággal működő vállalat sikerrel hivatkozhat objektív okokra és ezért könnyen juthat költségvetési támogatáshoz, akkor a következő lépés az, hogy megfelelő a társadalmi termelésben betöltött szerepéről. a vállalatokkal meg kell értenünk: nem az minősíti munkájukat, hogy milyen a kapcsolatuk a felügyeleti szervekkel, hanem a termelési kooperációban való helytállás. a költségvetési szubvenciók korlátozásával kell a féggyártmány, az alkatrész és a törzsegység gyártó vállalatok számára világossá tenni, hogy gazdasági eredményeiket elsősorban az határozza meg, miképpen értékesíthető a végtermék. a végterméket előállító vállalatok számára pedig azt, hogy exportmunkájukat elsősorban a külföldi átvevő minősíti. minél hamarabb jutunk előre ezen a téren, annál gyorsabban javul tovább a lakosság áruezellátása, de az export is, ami az áruválaszték bővítését szolgáló import feltétele.

a belkereskedelemtől beterveztett törvényjavaslat tárgyalása árpolitikánk áttekintésére is megfelelő keretül szolgál. árpolitikánkban ugyanis fontos szerepet játszanak a belkereskedelmi vállalatok, a fogyasztói árak zömét a belkereskedelmi vállalatok a felvásárló vállalatokkal, illetve az iparvállalatokkal létesített szerződésekben határozzák meg és változtatják. a belkereskedelmi vállalatok konkrét ármunkája általában kiváló. mindenesetre jobb, mint korábban, amikor ezt a munkát a központi állami szervek, adott esetekben az árhivatal végezték. ez teljesen érthető, a fogyasztókkal a kereskedelmi hálózat napi kapcsolatot tart fenn. a kereskedelmi dolgozók rendelkeznek a legjobb információkkal arról, mire irányul a fogyasztó vásárlási kedve, miképpen változik különböző tényezők hatására a fogyasztás szerkezete.

/folyt köv./

10

bkk.2./ csikós-nagy.....3.folyt/p

a kereskedelmi és az iparvállalatok áralkuja a műszaki fejlesztésnek is fontos emelője. a belkereskedelmi vállalatokkal fenntartott kapcsolatok révén az iparvállalatok időben informálódhatnak a lakossági igényekről, azokról az árujellemzőkről, amelyeknek a fogyasztó különös jelentőséget tulajdonít és amelyeket az árban is hajlandó elismerni.

ha valamit tanulhattunk az elmúlt évtizedek árképzési gyakorlatából, akkor ez az, hogy az ármegállapítást nem célszerű kivonni azoknak a gazdasági szervezeteknek a hatásköréből, akik a gyártásért és a lakosság ellátásáért elsősorban viselik a felelősséget.

a homogén, a nagyvolumenű és a rendszeresen gyártott termékek, közszolgáltatások ármegállapítását persze lehet és kell is centralizálni. ezt meg is tesszük, ez az árstabilitás egyik fontos tényezője. ugyanezt ésszerűen nem tehetjük meg azoknál a termékekknél, amelyekre a lakosság széles választékban, változatos minőségben, formában vagy kivitelben tart igényt. ezeknek a cikkeknek választéka a forgalomban ugyanis a divat és a technológia változása, illetőleg a műszaki fejlődés és az igények differenciálódásával gyorsan cserélődik. a tömegárukat az állami tervezés már 1968 előtt is összevontan kezelte, mert lehetetlennek bizonyult azokat központilag tételiesen nyilvántartani.

ez az, amire árpolitikánk is épít, amikor különböző ármegállapításokat, hatósági és szabad árakat egyidejűleg alkalmaz. de amíg 1968 előtt a szabadáras forgalom a lakosság fogyasztási árualapjának csupán 10-13 százalékát adta. ma ez 45 százalék körül alakul. változott megítélésünk az alapvető termékek körében is. itt sem rögzítjük feltétlenül minden választék árát. a kenyér árát természetesen a kormány állapítja meg. de már a sütiipari cukrászkészítmények, vagy a finom pékárak megfelelő választékának biztosítását rugalmas árrendszer alkalmazásával mozdítjuk elő.

/folyt köv./

10

parlament

bkk.2./ csikós-nagy.....4. folyt/p

a belkereskedelmi vállalatok általában nagyfokú környültekintéssel oldják meg konkrét ármunkájukat, ehhez kormányzati támogatást is kapnak. az árucserében a termelő vállalat főként van a fogyasztóval szemben. a fogyasztó fokozott védelemre szorul. ezt veszi figyelembe a tisztességtelen haszonra vonatkozó jogalakotás, amikor megkülönbözteti az indokolt és az indokolatlan áremelések esetét. a fogyasztók érdekét védi a nagyobb volumenű szabadáras cikkeknel az áremelési szándék bejelentési kötelezettsége. ha ez indokolatlan, ezt az országos anyag-és árhiatal elnöke meghatározott időre elhalaszthatja. az árrögzítés, a tisztességtelen haszonra vonatkozó rendelkezés, az áremelési szándék előzetes bejelentési kötelezettsége és más árpolitikai eszközök együttesen teszik lehetővé a viszonylagos árstabilitás megőrzését, illetőleg azt, hogy az árak mozgása az éves népgazdasági terv által megszabott keretek között maradjon.

társadalmunk elfogadja, de legalábbis tudomásul veszi ezt az árpolitikát. joggal sérelmezi viszont az ár körüli visszásságokat. a fogyasztói árváltozásokról a lakosságot a sajtó, a rádió, a televízió tájékoztatja. a központi árváltoztatásokról árhiatali közlemény ad információt. a piaci tényezők nyomán bekövetkező változásokról a tájékoztatás kötelezettsége a vállalatokra hárul, ennek rendjét a belkereskedelmi miniszter szabályozta. eszerint a tájékoztatási kötelezettség a lakosság által széles körben vásárolt cikkekre terjed ki, illetőleg azokra, amelyeknek ára hosszabb időn át nem változott, s amelyeknél az árváltozás jelentős, a nagyértékű cikkeknel például meghaladja az 5 százalékos. nincs tájékoztatási kötelezettség a széles választékú, gyorsan cserélődő divatcikkeknel; a különleges igényeket kielégítő, az esetenként vásárolt, a lakosság kiadásait minimálisan érintő cikkeknel és a mozgóárú idényárúknál.

/folyt köv./

-16-

bb.12. szombaton indul a dunai személyhajózás

i/kf/s/rj i e e

1978. március 23.

az időjárástól függetlenül, a hagyományoknak megfelelően husvára megindítja a mahart a dunai személyhajózást, igaz még csak amolyan tavaszi, előszezonni menetrend szerint. a budapest-esztergom közötti járat - amely egyelőre csak a bem józsef tér, ujjpest-megyer, szentendre, leányfalu és visegrad közbeeső állomásokon köt ki - szombattól naponta 7.30 órakor indul a vigadó téri hajóállomásról.

ugyancsak március 25-től közlekedik - több mint egy hónapig csak a hétvégeken - szombatonként és munkaszüneti napokon a horány-surányi kirándulójárat. a hajó 7.30 órakor indul a bem józsef tértől, vissza surányból azonban, az előző évektől eltérően - az utasok kívánságára - másfél órával korábban, 16 órakor jön budapestre. ezen a vonalon egyébként május elsején kezdődik a „nagyüzem,,, amikor már naponta két hajójárat is közlekedik.

a kis-dunán is megkezdődik a személyhajózási idény. a ráckeve-dömsöd-tass vonalon szombattól naponta három járat is közlekedik. a hajók ráckeve állomástól 8.30-kor, 13 és 18 órakor indulnak, a reggeli járat, a tavalyitól eltérően 10 perccel később, hogy a hűv utasai is biztonságosan elérhessék. változás az is, hogy a 18 órás járat az igényeknek megfelelően hétfőtől csütörtökig csak dömsödig, a hétvégeken pedig tassig közlekedik. /mti/

..-

bb. 13. vállalatok, üzemek közreműködésével gépészeti szakközépiskolát indítanak nagykanizsán

tóa. fm/rj e

1978. március 23.

az ipari és mezőgazdasági üzemek gépészeti szakemberellátása, a folyamatos szakmunkásutánpótlás biztosítására szakközépiskolát indítanak a következő tanévtől nagykanizsán. a megszűnő agrártudományi főiskolai kar létesítményeit az új intézmény kapja meg, az új szakközépiskola a becslések szerint biztosítja a nagykanizsai ipari üzemek gépipari szakmunkás-utánpótlását, s megoldja egész zala megye mezőgazdasági üzeminek gépészeti szakemberellátását, üzemi segítséggel megkezdődött az első tanműhely kialakítása. az ipari üzemek jelentős anyagi támogatást adnak az új intézmény indításához. a fő mecénások: a dunántúli kőolajipari gépgyár, a közép-dunántúli gázszolgáltató és szerelő vállalat, az egyesült izzó nagykanizsai fényforrásgyára, az oktatás feltételeit biztosító költségeknek több mint felét vállalták. első sorban a gyakorlati oktatáshoz szükséges, több millió forint értékű gépet és munkaeszközt ingyen bocsátják az iskola rendelkezésére. /mti/

..-

8.35 rj

-11 -

h_u 9¹⁰

bb. 14. marhahus kukoricaszárból - kedvezőek a melléktermékek hasznosításának fejr megyei tapasztalatai

dáv/fm/rj e

1978. március 23.

hatékonyan és gazdaságosan állítanak elő marhahúst azokban a fejr megyei gazdaságokban, ahol a kukoricaszár - a termelési költségek csökkentése céljából - hasznosítják a husmarhák takarmányozásánál. a megyében az elmúlt ősszel már az összes szármennyiség mintegy 30 százalékát dolgozták fel silónak, de a szövetkezeti és állami gazdaságok 70 százaléka rendszeres legeltetéssel is igyekszik kihasználni a szárból rejlő, s az állatok számára jól hasznosítható tápenergiát.

a tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a kukoricaszár etetésével lényegesen csökkenthetők a szarvasmarha tenyésztés - elsősorban a husmarhanevelés és hizlalás - költségei. a szársító beltartalmi értéke ugyanis 60-70 százaléka a silókukoricáénak, egy mázsa kukoricaszársiló keményítőértéke pedig csak 50-60 grammal alacsonyabb, mint a silókukoricából készült sziláznak.

fejr megyében az egyik legjobb eredményt a tordas-gyurói egyetértés termelőszövetkezet érte el a kukoricaszár hasznosításában. kedvezőtlen szarvasmarhatartási adottságai ellenére rendkívül gazdaságosan állít elő marhahúst: egy kilogramm ráhízalt súly szükitett önköltsége 29 forint a termelőszövetkezetben. ezt a termelési költségek csökkentésével, a kukoricaszár takarmányként való felhasználásával, intenzív legelőgazdálkodással, s az állomány legelőn való tartásával érték el. több mint 1200 szarvasmarhájuk csak a telet tölti az istállóban: tavasztól őszig legelőn vannak, ősszel pedig 40 napig a kukoricatarlóra „csapják ki”, az állatokat. a le nem legeltetett szárat silóként hasznosítják, etetik fel.

a melléktermékek - elsősorban a kukoricaszár hasznosításának tapasztalatait az idén széles körben megismertetik majd a megye gazdaságaival. bemutatókat rendeznek, silózási tapasztalatcseréket szerveznek. /mti/

.-.

8.45 rj

-12 -

fm 9.15

bb. 15. burgonyatermelő társulás alakult komárom megyében - önellátóvá válik a megye

n/ber/rj fm e

1978. március 23.

komárom megyében a tavalyi 300 vagonnal szemben az idén 722 vagon burgonya felvásárlására kötött szerződést a megye termelőivel a megyei zöldségtől vállalat. így a korai fajtákat kivéve ezek termelését az éghajlati adottságok nem teszik lehetővé. lényegében önellátóvá válik a megye. ebben nagy szerepet játszik az burgonyatermelő egyszerű társulás, amely most alakult a bakony-szombathelyi egyesült tsz gesztorságával.

a lakosság ellátásának egyik fontos, éveken át sok gondot okozó kérdését oldják meg az által a megyében. a jövőben a legkedveltebb fajtákat vásárolhatja a lakosság. a korábbi években ugyanis csak azokat a fajtákat tudták megvenni, amelyeket más megyékből a zöldségtől be tudott szerezni. hat évvel ezelőtt „például mindössze tíz vagonnal tudtak megyei termelésből felvásárolni. a most elért fejlődésben jelentős része van a komáromi állami gazdaságnak is, amely tavaly már 100, az idén pedig 200 vagon termelésére kötött szerződést.

a társulásnak négy termelőszövetkezet mellett a megyei zöldségtől vállalat, néhány áfész és a győri vetőmagtermelő vállalat is tagja. egyelőre az utóbbi látja el elit és szuperelit vetőmaggal a termelőket, később ezt is maguk a bakony-szombathelyiek állítják elő. a tagok 400 hektár termelésére társultak, és ezeken a földeken a megye utóbbi öt évben elért hektáronkénti 110 mázsa átlagtermésével szemben 1980-ban már 280 mázsát akarnak elérni. a termelés teljes gépesítéséhez, valamint a bakony-szombathelyen épülő 500 vagonos tárolóház beruházásához 70 százalékos állami támogatást kapnak. itt a termés manipulálására és kiszerezésére is berendezkednek. a tárolóház közelében 1980-ra felépítik azt a feldolgozó üzemet, ahol burgonyaszírmot, - pürét- és lisztet készítenek majd. /mti/

.-.

8.50 rj

-13 -

fm 9.20

bb. 16. erdőgazdasági integráció győr-sopron megyében

csér/rj fm e

1978. március 23.

győr-sopron megyében a 66 ezer hektárnyi erdő, illetve több milliárd forint értékű favagyon megőrzésére, jobb felhasználására, gyarapítására erdőgazdasági integrációt hoznak létre. az előkészítő bizottság már korábban megalakult és tagjai kidolgozták az integráció működésének tervét. az alakuló ülést még az idei tavaszon megtartják.

az integráció a kisalföldi erdő- és fafeldolgozó vállalat védnöksége alatt működik. tagja lesz a soproni tanulmányi erdőgazdaság, valamint azok a szövetkezetek, állami gazdaságok is belépnek, amelyek erdőterülettel rendelkeznek. a soproni erdészeti és faipari egyetem tanácsadással, kísérletekkel támogatja az erdőgazdasági integrációt.

az integráció működése a telepítéseken, a fakitermelésen kívül kiterjed a fa félkész termék feldolgozására és az erdőgazdasági gépek karbantartására, javítására. az integráció keretében folytatják a hanyag terméketlen területeinek erdősítését, az erdők rekonstrukcióját, a gyorsan növő fajták telepítését. /mti/

--

bb. 17. korszerűsítés, nagyobb értékű termékek

hag/rj fm e

1978. március 23.

az export további növelését, a termékszerkezet korszerűsítését és a munkakörülmények javítását teszi lehetővé a miskolci avas butorgyárban az ugynevezett öntőüzem rekonstrukciója. a gyárban magyar technológiával öntőalagutat alakítanak ki, amely a hagyományos 24 órán át tartó öntési szárítási műveletet egy órára csökkenti.

/folyt.köv./

8.55 rj

-14 -

h' 9.25

bb. 17. / korszerűsítés, ... 1. folyt./rj

a miskolci gyárban - amely össztermelésének mintegy egyhatedét exportálja - jelenleg az öntőüzem, a „szűk keresztmetszet”, ugyanakkor a butor felületének kialakítására szolgáló poliészter nitrolakk öntése során a levegőbe került oldószer károsította a dolgozók egészségét is. a hamarosan megkezdődő rekonstrukció során a régi, mintegy 700 négyzetméter alapterületű üzemcsarnok helyett egy könnyűszerkezetes, 1000 négyzetméter alapterületű üzemcsarnokot építenek, amelyben az öntőalagutat helyezik el. az új technológiával a butorlapokat teljesen zárt térben, a korábbinál lényegesen rövidebb idő alatt szárítják.

a miskolci gyárban megkezdtek a rekonstrukció előkészületeit. a csarnok építéséhez májusban fogmak hozzá. a munkát várhatóan az év végéig befejezik. a gyorsan megvalósuló rekonstrukció - mivel nagyrészt saját kivitelezéssel történik - csupán hatmillió forintba kerül és lehetővé teszi a termékszerkezet korszerűsítése során új, nagyobb értékű termékek előállítását is. /mti/

--

bb. 18. több a kisiparos szabolcsban

hód/rj fm e

1978. március 23.

az ötödik ötéves terv első két évében a tervezettnél is gyorsabban emelkedett a kisiparosok száma szabolcs-szatmár megyében. 1976. január 1-én 3740 kisiparos tevékenykedett a megyében, az idei évet pedig már 4180 kezdte- 150-nel több, mint amennyire a tervidőszak kezdetén számítottak. az országosan is figyelemreméltó eredmény elsősorban annak köszönhető, hogy igen jó kapcsolat szoros együttműködés alakult ki a helyi tanácsok és a kisiparosok érdekvédelmi szervei között az ellátatlan területek, főként a községek és kistélepülések szolgáltatásának megjavítása érdekében. csupán tavaly 367 új kisiparos kezdett munkához.

/folyt.köv./

9.00 rj

-15 -

h' 9.30

bb. 18. / több a kisiparos... 1. folyt./rj

a kiosk megyei szervezete sokoldalú segítséget nyújt azoknak, akik kedvet éreznek a kisipar gyakorlásához. nemcsak a mestervizsgákat szervezi, hanem előkészítő tanfolyamokat indít azokban a körzetekben, ahol elegendő jelentkező van. a múlt évben több mint 20 ilyen előkészítő szakmai tanfolyamon csaknem 300 szakmunkásbizonyítvánnyal és 2 éves szakmai gyakorlattal rendelkező szobafestőt, villanyerelőt, vízvezetékszerelőt, géplakatost, autó-motorszerelőt készítettek fel a vizsgákra. már ez évben is 55-60 szakember jelentette be, hogy szeretne mestervizsgát tenni. e feladat könnyítésére újabb szakmákban hozzák létre a megyében a vizsgabizottságot. ugyancsak a tanácsok közreműködésével bővítették a megrendeléseket felvevő helyek számát, s a telefon-ügyeleti szolgáltatásban is száz kisiparos vesz részt. /mti/

--

bb. 19. 75 éves a fővárosi gyermekvédelem

t/-don/s/rj hgy

1978. március 23.

társadalmi feladat az állami gondozásra szoruló fiatalkorúak felkutatása és intézeti elhelyezése - hangsúlyozta mezei gyula, a fővárosi tanács főosztályvezetője, aki a fehérvári uti művelődési házban csütörtökön megtartott diszünnepségen értékelte a fővárosi gyermekvédelmi munkát, abból az alkalomból, hogy 75 éve, 1903-ban jelent meg az a rendelkezés - miszerint „az állam köteles eltartani mindazon gyermeket, kit hozzátartozója nem képes ellátni,„ ez jelentős változást hozott az árvagyerekek, a rossz körülmények között élt apróságok életében. javította sorsukat a tanácsköztársaság, amelynek ideje alatt széles körben felkutatották az elhagyott gyermekeket. a proletárdiktatúrában az iskolák a preventív gyermekvédelem központjaivá váltak, gyámi állásokat létesítettek, gyermekügyi biztosságokat hoztak létre. a szegénygyerekek azonban nem sokáig élvezhették a róluk való gondoskodást, mert a proletár hatalom bukása után a hatóságok megszüntették a gyermekvédelmi intézményeket, amelyeknek újbóli megszervezéséhez csak a 30-as évek közepén fogtak hozzá.

/folyt.köv./

9.10 rj

-16 -

hgy 9.10

bb. 19. / 75 éves... a folyt./rj

a felszabadulást követő években kiépítették a gyermekotthonok hálózatát, és megalakítottuk a gyermek- és ifjúságvédelmi központot, amely ellátta a szociális és egészségügyi gondozást, s képviselte az állami gyerekek jogvédelmét, 1952-ben megszületett a családjogi törvény. a 60-as években megszervezték a gyermekvédelem új rendszerét; elsősorban az iskola gyermekvédelmi szerepét növelve. a veszélyeztetett gyermekek napközi otthonokban kaptak elhelyezést, kiépítették a nevelési tanácsadók hálózatát.

a fővárosi tanács 1968-ban hozott határozata, a gyermekvédelmet a fővárosi közoktatáspolitikai szervezete részévé tette. kimondta - s ez ma már gyakorlat - , hogy a kiskorú állami gondozottak személyiség állapotuknak, neveltségi szintjüknek és életkoruknak leginkább megfelelő otthonokba kerüljenek. gondoskodtak a testvérek együttes elhelyezéséről, a neurotikus gyermekek, valamint a nehezen nevelhető speciális otthonának megteremtéséről is. hangsúlyozta: legfőbb tennivaló, hogy ebben a munkában együttműködjenek az iskolák, a nevelési tanácsadók, a gyámhatóságok és a nevelőotthonok. ez ma azért is fontos, mert míg a veszélyeztetett kiskorúak száma 1975-ben 20 ezer 260 volt, addig számuk tavaly elérte a 27 ezer 800-at, ugyanakkor azonban az állami gondozásban részesülők aránya csökkent.

a diszünnepség végén mezei gyula kitüntetésekkel nyújtott át a gyermekvédelemben kiemelkedő munkát végzett pedagógusoknak, társadalmi aktivistáknak, majd a fővárosi bentlakásos intézmények tanulói adtak kulturális műsort. ezután megnyitották a „75 éves a fővárosi gyermekvédelem,„ című kiállítást is. /mti/

--

bb. 20. bulgáriába utazott a debreceni máv filharmónikus zenekar

szü/rj ká hgy

1973. március 23.

csütörtökön tíz napos bulgáriai vendégszereplésre utazott a debreceni máv filharmónikus zenekar. az együttes résztvesz a hagyományos márciusi bolgár zenei napokon. ruszeban két hangversenyt ad, majd ezt követően várnában, sumenben, plevénben és pernikben lép közönség elé. a koncertek szólístái: kiss vilmos péter hegedűművész és falvai sándor zongoraművész. /mti/

--

11.20 rj

-17 -

hgy 11.20

bb. 21. új művelési eljárás - jelentős olajtöbblet

end/ká/rj hgy

1978. március 23.

új módszerű másodlagos olajtermelés: üzemi kísérleteket kezdtek csütörtökön az algyői mező legnagyobb olajtelepén. a nehézipari minisztérium műszaki fejlesztési főosztálya és az országos műszaki fejlesztési bizottság támogatásával folytatott kísérlet során 4 kutba polimeroldatot sajtoltak be.

a nagyalföldi kőolaj és földgáztermelő vállalat megbízásából a magyar tudományos akadémia miskolci olajbányászati kutató laboratóriumában több éve vizsgálják a polimeroldatok olajtermelést növelő hatását, s az eredmények igen biztatóak. az új eljárás lényege, hogy a kijelölt kutak korábban besajtott vizébe poliakrilamidot oldanak, s a vegyi anyag, amelynek térfogata növekszik, olyan pórusokból is kihajtja az olajat, ahonnan a víz nem képes. az eljárás gyorsan megtérülő befektetésnek ígérkezik, hiszen alkalmazásával a kitermelhető olajmennyiség várhatóan mintegy 10 százalékkal növekszik. a korszerű másodlagos termelési módszer ipari méretű alkalmazását a tervek szerint 1982-től kezdik meg. /mti/

--

bb. 22. fery Antal grafikusművész kiállítása salgótarjában

csiz/ká/rj hgy

1978. március 23.

salgótarjáni derkovits Gyula iskolagéleltériában megnyitották Fery Antal kisgrafikai kiállítását. a hajdani cukorgyári szakmunkásból lett grafikusművész, aki az idén ünnepli hetvenedik születésnapját, salgótarjában ex libriseit, alkalmi grafikáit, kisgrafikai lapjait mutatja be. /mti/

--

11.35rj

-18 -

lm 12.15

bb. 23. országos takarmány és gyepgazdálkodási tanácskozás győrött

cser/ká/rj hgy

1978. március 23.

az országban az idén több mint 2 millió hektár területen természetnek különböző takarmánynövényeket. a korszerű takarmánygazdálkodás a fejlett állattenyésztés, a növekvő hústermelés alapja - hangoztatták az országos takarmány és gyepgazdálkodási tanácskozáson, amelyet csütörtökön Győrött rendeztek meg.

a tanácskozáson Váncsa Jenő mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes adott áttekintést az ország takarmány és gyepgazdálkodásáról. mint mondta: egységes állásfoglalás alakult ki a tekintetben, hogy a fejlődésre, a hozamok növelésére különösebb beruházások nélkül is van lehetőség. a cél: minőségi változást létrehozni a tömegtakarmányok összetételében. az eddigieknél jobban kell hasznosítani a melléktermékeket, a kukoricaszárat, a répafejet és a szalmát. lehetőség van a silókukorica, a lucerna terméshozamának további növelésére. ezeknél különös gondot kell fordítani az optimális betakarítási idő kiválasztására.

jelentős tömegű takarmányt adnak az 1,3 millió hektár területű gyepterületek. Győr-Sopron megyében fejlett gyepgazdálkodást folytatnak, a területek jelentős részét öntözik. a múlt évi terméshezamok magasan az országos átlag fölött alakultak. a tanácskozáson a hárság mentén gazdálkodó farádi felszabadulás termelőszövetkezet felhívással fordult az ország gazdaságaihoz a takarmánynövények hozamainak növelésére, a rét és legelőterületek jobb kihasználására. /mti/

--

bb. 24. halfeldolgozó üzem épül

káp/ká/rj hgy

1978. március 23.

a balatoni halfgazdaság balatonlellei kerületének központjában, Irmapusztán évi 180 vagon kapacitású halfeldolgozó üzem építése kezdődött. a tervek szerint 1980-ban már árut ad az új létesítmény. a hazai és a külföldi piacokon mindinkább keresett félékész, konyhakész halból elégíti majd ki az igényeket. tavi és balatoni halfajtákat, továbbá az ódorögdpusztai betonmedencékben nevelt pisztrángot dolgoznak fel. /mti/

--

11. 40 rj

-19 -

lm 12.20

bb. 25. védőberendezés hiánya miatt csonkulásos baleset

bty/ká/rj hgy

1978. március 23.

nem volt védőberendezés azon a függőleges tengelyű marógépen, amelyen boldoczki Lajos, 24 éves gyulavári lakos a budapesti butoripari vállalat gyulai gyáregységének gépmunkása dolgozott. ennek következtében súlyos, csonkulásos balesetet szenvedett.

a baleset körülményeit a szakszervezetek békés megyei tanácsának munkavédelmi felügyelősége vizsgálta, elrendelte a gép azonnali leállítását, a mulasztókkal szemben pedig büntető eljárást kezdeményezett. /mti/

--

bb. 26. kiépül a tápanyaggazdálkodás egységes rendszere

tóa/rj ká hgy

1978. március 23.

a piacépes minőségű téli alma termelés országosan egységes talaj- és tápanyagvizsgálati rendszer kialakítását kívánja. 1978. végére létrejön növényvédelmi és agrokémiai állomásoknak az a hálózata, amelynek segítségével egységes rendszer alapján végezhetik a növényi tápanyagvizsgálatot, ezen belül meghatározhatják a téli alma ültetvények tápanyagigényét. a minden szempontból átfogó talajvizsgálatot folytató és a termelő üzemeknek táblák szerinti pontos utmutatást adó laboratóriumokból már 5 működik és további 6 létesítése folyamatban van.

ezek a megállapítások azon a szakmai tanácskozáson hangoztak el, amelyet a téli alma tápanyaggazdálkodásáról és növényvédelméről tartottak csütörtökön Zalaegerszegen a zalai gyümölcsstermelő mezőgazdasági nagyüzemk és kutató állomások szakemberei. egyöntetű volt az a vélemény, hogy szakszerű tápanyaggazdálkodással és a növényi kártevők elleni védekezéssel jelentősen javítható az alma minősége, fokozható az almaexport, s az ágazat jövedelmezősége. /mti/

--

12.30 rj

-20 -

h_n 13°10

bb. 27. ismét havas a Bükk

kör/rj ká hgy

1978. március 23.

márciusi tél fogadta csütörtökön a Bükk hegységbe látogatókat, a szokatlanul heves hózápor nyomán a jávorkut és Létrástető, valamint Hollóstető környéki fenyvesek roskadoztak az ágakon megtapadt nedves hótól. a frissen hullott hóban a nyomok azt mutatták, hogy a nemesvadak, az őzek, szarvasok, valamint a mufflonok csapatosan hagyták el a még lombtalan erdőket és déli, szélről védett völgyekbe húzódtak.

a szalonkák „megtorpantak”, abbamaradt a hosszucsőrű, gyorsröptű madarak alkonyati nászrepülése. /mti/

--

ibb. 28. időjárásjelentés

rj hgy

1978. március 23.

a meteorológiai intézet jelenti március 23-án, csütörtökön 13 órakor

nyugat felől felhősödés

Közép-Európát elárasztó hideg levegő az éjszakai órákban nyugalomba került. így ezeken a területeken átmenetileg szárazabbra fordult az idő. a Brit-szigetek térségében ciklon örvénylik. hatására az atlanti-óceán felől az eddiginél enyhébb és nedvesebb levegő áramlik nyugat-Európán át szárazföldünk belseje felé. az óceáni levegő vonulását ma reggel sokfelé eső és megerősödő szél kísérte. a legmagasabb nappali hőmérséklet Szerdán Európa nagy részén általában 3-9 fokkal volt alacsonyabb a sokévi átlagnál. a következő 36 óra folyamán az enyhébb óceáni levegő eléri a Kárpát-medencét.

hazánkban Szerdán felhőátvonulásokból szórványosan esett záporosó, havas eső, hózápor. a lehullott csapadék mennyisége sehol sem érte el az 5 mm-t. többfelé viharossá fokozódott az északnyugati, északi szél. az ország nagy részén általában 5-9 óráig át sütött a nap. a hőmérséklet napközben 7-12 fokra emelkedett. az éjszakai lehűlés erős volt. csütörtök hajnalra mínusz 1- minusz 8 fokra hűlt le a levegő. ma délelőtt a nyugati megyékben általában fátyolfelhős volt az ég, máshol derült volt az idő. a déli szél a Dunántúlon több helyen megerősödött. a hőmérséklet 11 órakor az ország területén 0 és 8 fok között váltakozott.

/folyt.köv./

12.40 rj

-21 -

h_n 13°15

bb. 28. / időjárásjelentés... folyt./rj

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke 4,9 fok volt, a százéves átlagnál 1,8 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 5 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 mm, erősen süllyed.

várható időjárás péntek estig:

nyugat felől fokozatosan megnövekvő felhőzet, elsősorban a dunántúlon többfelé ismétlődő eső, egy-két helyen havaesés. időnként élénk, helyenként erős, néhány helyen viharos lökésekkel kísért déli, délkeleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: mínusz 1- plusz 4, legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken: 7-12 fok között.

távolabbi kilátások kedd reggelig:

változékony, főleg az időszak első felében csapadékos, szeles idő. a hőmérséklet lassan emelkedik. legalacsonyabb hajnali hőmérséklet 0 - plusz 5 fok között, legmagasabb nappali hőmérséklet 10-15 fok között. jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 20 százalékán várható

a duna vizállása budapestnél 312 cm, a hőmérséklete 5,4 fok.
/mti/

bb. 29. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 1978. március 23-án 13.00 óráig

szk/rj

1978. március 23.

1. ünnepi nyitvatartás
 2. ünnepi ételkészítés ellátás
 3. könnyűipari miniszterhez kérdések
 4. ruhakollekció nszk-ba
 5. kenderzsineg műanyagból
 6. nyitott üzemi könyvtárak
 7. kodály kórus irországba
 8. magyar szorbitgyár
- /folyt.köv./

13.15 rj

-22 -

ln 13.39

bb. 29. / a belföldi... 1. folyt./rj

- 9 óvodák előregyártott elemekből
10. gólyafészkek
 11. borsodi horgászvizek
 12. dunai személyhajózás
 13. gépészeti szakközépiskola
 14. husmarhák takarmányozása
 15. burgonyatermelő társulás
 16. erdőgazdasági integráció
 17. miskolci bútorgyárban korszerűsítés /1.jav./
 18. több kisiparos szabolcsban
 19. fűv. gyermekvédelem
 20. máv filharmónikus zenekar bulgáriába
 21. új módszerű másodlagos olajtermelés
 22. fery Antal kiállítása
 23. takarmány és gyepgazdálkodási tanácskozás
 24. halfeldolgozó üzem épül
 25. csonkulásos baleset
 26. növényi tápanyagvizsgálat
 27. havas a bükk
 28. időjárás /2. sz. jav./
 29. hírjegyzék
- /mti/

--

bb. 30. gabonatermesztési tudományos tanácskozás szegeden

tób/ká/rj hgy

1978. március 23.

megnövekedett a gabonafajtákkal szembeni hazai és világpiaci fogyasztói igény. az új buza, kukorica és egyéb gagonafélék előállításánál változatlan követelmény a termőképesség növelése, de legalább ilyen fontos a minőség javítása - állapították meg a növénynevelők, valamint a kenyérgabona minőségét, sütőipari felhasználhatóságát ellenőrző tudományos kutatók szegeden, a gabonatermesztési kutató intézetben rendezett országos tanácskozáson.

a házigazdák, a szegedi intézet munkatársai beszámoltak arról, hogy programot dolgoztak ki az új növényfajták előállításának meggyorsítására. ezt a célt szolgálja az egyéve elkészült üvegház is, amely a maga nemében Európában a legkorszerűbbek közé tartozik. a kísérleti növények mindenkor fejlődési igénye szerinti legkedvezőbb körülményeket teremtik meg az üvegházban tetés szerinti hőmérséklettel, páratartalommal, fényviszonyokkal. a leghidegebb téli hónapokban is nyarat „varázsolnak”, az üvegházba és így évente 3 gabonanemzedéket állíthatnak elő, rövidítve ezzel az új fajták nemesítési idejét.

/folyt.köv./

13.20 rj

-23 -

ln 14.15

bb. 30./ gabonatermesztési... 1. folyt./rj

beszámoltak a kutatók a „gk tisztáj”, nevű buzaujdonságukról, amely az elmúlt év őszén kapott fajtaelismerést. Legfőbb előnye a magas beltartalmi érték: a szokásos 12-14 százalék helyett 16-17 százalék fehérjét tartalmaz. a sütőipari próbákon jelesre vizsgázott a buzaujdonságból annyi vetőmagot sikerült előállítani, hogy az idén már csaknem 30 000 hektáron terem az országban.

a kutatók az új növényfajták előállítására mellett elsőrendű feladatuknak tekintik a lehető legjobb agrotechnikai módszerek kidolgozását és átadását a nagyüzemeknek. /mti/

--

bb. 31. vasuti „fekete doboz”,

szel/ká/rj hgy

1978. március 23.

fokozzák a biztonságot az egyik legveszélyesebb üzemnél, a vasutnál. a 143.000 vasutas dolgozó n kívül a máv napi többszáz ezres utazóközönsége egyaránt érezheti ezt rövidesen. a mostani öt éves tervben 14 milliárd forintot költenek erre a célra. további nehéz fizikai munkafolyamatokat gépesítenek, új biztonság-technikai berendezéseket építenek a pályákon és az állomásokon. csupán védőfelszerelésekre 400 millió forintot fordít a vasut évente.

a csütörtökön celldömölkön véget ért kétnapos országos vasuti munkaügyi tanácskozáson hangsúlyozták, hogy a komoly anyagi befektetések, fejlesztések ellenére tavaly rosszabbodott a baleseti helyzet. szinte valamennyinél fegyelmezetlen, utasítás- és óvrendszabályellenes, szervezetlen munka játszott közre. a munkairányítók mulasztásai is okoztak bajt. a dolgok megismétlődésének megakadályozása, a helyzet javítása tehát jórészt az embereken múlik. /folyt.köv./

13.45 rj

-24 -

h' 15.20

parlament

bkk.2./csikós-nagy5. folyt/p

a jogos sérelmek elsősorban az árdrágitó bűncselekményekkel kapcsolatosak. ezeket az árellelőrzés fokozásával igyekezünk megelőzni, feltárni. az árellelőri apparátust az elmúlt években megerősítettük. az illetékes szervek évente 100 ezer árellelőrzést tartanak. ezek 70 százalékára a belkereskedelemben kerül sor. az árellelőrzés a tipikus visszaállásokra összpontosít. ezek: a zöltség-és gyümölcskereskedelemben az osztályos áruk felminősítése; az ételmiszerkereskedelemben a súlycsökkentés, a divatiparokban a termékcsereélőrdésen alapuló nyerészkedés. az évi 100 ezer árellelőrzés inkább sok, mint kevés. amire viszont törekednünk kell, az az, hogy emeljük az árellelőrzés színvonalát és az árdrágitókkal, szabálysértőkkel szemben következetesebben éljünk a jogszabály adta lehetőségekkel.

a belkereskedelemről beterjesztett javaslat törvénybe iktatása -zárta beszédét az államtitkár- a fogyasztói árpolitika számára is jobb feltételeket teremt./

x x x

/mti/

- 17 -

parlament

bkk 3. megnyilt az országgyűlés tavaszi ülészsaka

t pr-me-ma-mir-gy-km/tm-gk-gg um p pr 1978. március 23.

csütörtökön délelőtt 11 órakor összeült az országgyűlés. a tavaszi ülészsakon részt vett losonczí pál, az elnöki tanács elnöke, kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, lázár györgy, a minisztertanács elnöke, aczél györgy, apró antal, biszku béla, gáspár sándor, huszár istván, németh károly és sarlós istván, az mszmp politikai bizottságának tagjai, ott voltak a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai. az emeleti páholyokban helyet foglalt a budapestre akkreditált diplomáciai képviselők számos vezetője.

az ülést apró antal, az országgyűlés elnöke nyitotta meg. kegyelettel emlékezett meg a legutóbbi ülészsak óta elhunyt nemeslaki tivadar országgyűlési képviselőről, kohó- és gépipari miniszterről, a párt és a munkásmozgalom régi harcosáról. a munkáshatalomért, a szocialista társadalom felépítéséért dolgozott, emlékét megőrizzük - mondotta. mély megrendüléssel vettük a hírt, hogy ma éjszaka elhunyt ortutay gyula akadémikus, képviselőtársunk, a hazafias népfrent országos tanácsának alelnöke, aki a felszabadulás óta volt tagja legfelsőbb államhatalmi testületünknek. apró antal méltatta ortutay gyula életutját, maradandó életművét, majd javaslatára az országgyűlés jegyzőkönyvben örökítette meg nemeslaki tivadar és ortutay gyula érdemeit, emlékükné a képviselők néma felállással adóztak.

ezt követően apró antal bejelentette, hogy dr. kovács gábor, békés megye 10. számú választókerületének képviselője mandátumáról lemondott; az új választás kitűzéséről az elnöki tanács gondoskodik.

az országgyűlés tudomásul vette az elnöki tanácsnak a legutóbbi ülészsak óta alkotott törvényerejű rendeleteiről szóló jelentését, majd elfogadta az ülészsak tárgysorozatát:

1. a belkereskedelemről szóló törvényjavaslat;
2. a legfelsőbb bíróság elnökének beszámolója;
3. a külügyminiszter beszámolója a kormány külpolitikai tevékenységéről;
4. interpellációk.

az elfogadott napirendnek megfelelően sághy vilmos belkereskedelmi miniszter emelkedett szólásra.

/folyt.köv./

- 18 -

11.13/um

11.12.15

parlament

bkk.3./megnyilt.....1.folyt/p

sághy vilmos expozéját mai bkk. 1-es kiadásunkban közöltük, az embargót az alábbi javítások figyelembevételével feloldjuk:

az 1. oldal 1.bekezdés 3-4. sorában a szöveg helyesen:

.... kereskedelmi törvényt új szocialista szabályozás váltta fel - kezdte

a 2. folytatás 2. bekezdés 4-5. sora helyesen:
..... a kávé fogyasztását. tizenöt év alatt az egy főre jutó fogyasztás szeszből - 100 százalékos....

a 2. folytatás 3. bekezdésének utolsó két sora helyesen:
... szeszes italok eladását korlátozzuk, a tejeladást pedig bizonyos üzlettípusokban kötelezően előírjuk.

a 3. folytatás 3. bekezdésének két utolsó sora helyesen:
...fejenként és évente eléri a 44 litert szikviz nélkül, ami több, mint a borfogyasztás mértéke.

a 4. folytatás 1. bekezdésének utolsó előtti sora helyesen:
.... igényeinek maximális kielégítését. a ruházati....

a 4. folytatás 3.bekezdésének 5. sora helyesen:
....alátámasztja, hogy az 1960 és 1975 között felépült....

a 4. folytatás 3. bekezdés alulról számított 3. sorának vége helyesen:mellett előfordulhat, hogy

a 6. folytatás 1. bekezdésének 5. sorától egy hét és fél soros szövegrész törölendő. a javítás utáni egymást követő mondatok vége és eleje tehát:kétharmad részben szocialista országokból. az import fogyasztási cikkeket....

/folyt köv./
12.45/p

-19-

11.13.10

bkk.3./megnyilt.....2.folyt/p-um

a 6. folytatás 3. bekezdésének alulról számított 4. sora kiegészítendő: „....tartós fogyasztási cikkeket és az alkatrész-igényes termékeket csak akkor....”

a 8. folytatás 1. bekezdésének 5. sora helyesen:

.... noha budapesten is sok szépüzletet nyitottunk, még mindig....

a 8. folytatás 2. bekezdésének első mondata, valamint utolsó előtti sorának vége és utolsó sora k i m a r a d . a bekezdés szövege helyesen:

eszerint a nyilvántartást úgy kell megállapítani, hogy az megfeleljen az ellátási követelményeknek, valamint a lakosság vásárlási szokásainak, munkafeltételeinek.

a 8. folytatás 4. bekezdésének 5. sorában a szöveg helyesen:vásárlói jogokra. nagyon fontosak a törvényjavaslatnak azok.....

a 10. folytatás utolsó előtti sorától a szöveg helyesen:vitassa meg és fogadja el- mondotta befejezésül a miniszter.

x x x

az expozé elhangzása után Ispánovits Márton /bács m.

11. vk./ a törvényjavaslat bizottsági előadója szólt arról, hogy az országgyűlés kereskedelmi, valamint jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága - együttes ülésén hozott határozatával - 11 módosítást terjeszt a parlament elé. Kiemelte a törvénytervezet felett kibontakozott társadalmi vita fontosságát, hangsúlyozva: a szocialista demokrácia érvényesülését erősítették a 19 megyében és a fővárosban megrendezett fórumok. a viták nyomán egyértelműbben fogalmazódott meg a kereskedelem feladata, az hogy javítani kell a vásárlási körülményeket, segíteni a korszerűbb fogyasztási szokások kialakítását, szorgalmazni az ésszerű és szervezett áruszállítást. ugyan csak a lakosság véleménye alapján került a törvényjavaslatba az idegenforgalmi szolgáltatásokról szóló rendelkezés. a társadalom különböző rétegének képviselői megerősítették: szabályozni kell az alkatrész- és tartozék-ellátást, s előírni a karbantartás és javítás megszervezésének kötelezettségét.

12.55/um

- 20 -

/folyt.köv./

13'15

bkk 3. / megnyilt ...3.folyt./um

a 28 területi fórum nyomán módosult és szigorodott a törvényjavaslat szövege a „csuszópénzt”, illetően, kimondva, hogy nemcsak kérni tilos, hanem elfogadni is az előnyt biztosító forintokat. sok hozzászóló foglalkozott az alkoholizmus elleni küzdelemmel, megerősítve a véleményt: eszközként a jogot is fel kell használni a mértéktelen italozás visszaszorítására.

ezután Ispánovits Márton arról szólt, hogy a bizottsági ülésen a képviselők nagy figyelmet szenteltek a törvény végrehajtásának. az elvek valóra váltásához a kereskedelemben meg kell teremteni a szükséges feltételeket, hiszen a mennyiség mellett mindinkább az áru és a kiszolgálás minőségére, kultúralságára helyeződik a hangsúly.

- a ekereskedelemben már ma is megtalálható, rengeteg termék megköveteli, hogy az árukat a fogyasztó lássa, s azokból igényeinek megfelelően választhasson is. ehhez elengedhetetlen a korszerű üzlethálózat további bővítése, mégpedig úgy, hogy a tervben jóváhagyott kereskedelmi-hálózat fejlesztéséhez biztosítsák az építőipari háttérrel is.

a kereskedelmi dolgozók helyzetéről szólva Ispánovits Márton aláhuzta:

- tulnyomó többségük becsületesen látja el feladatát, pedig - főleg az étel- és ital-kereskedelemben, ahol többségében nők dolgoznak - nagyon nehéz a munka. éppen ezért fontos feladatnak tartjuk az árumozgatás további gépesítését, a munka könnyítését. indokolt felülvizsgálni, s annak alapján javítani a kereskedelmi dolgozók jövedelmi viszonyait, mert a jelenlegi helyzet nem teszi vonzóvá ezt a szakmát. ezzel együtt vetődik fel a kereskedelmi dolgozók erkölcsi megbecsülése is, ami elsősorban a sajtót és a hírközlő szerveinket érinti. ne csak a hibát, vagy a visszaélést elkövető, a kereskedelmi dolgozók egy kis részét kitévők tevékenységét vegyék észre, hanem a becsületesen dolgozók erőfeszítéseit is. a közvélemény így kap helyesebb, igazabb képet a lakosság áruellátásáért munkálkodók helyzetéről, erőfeszítéseiről.

az állandó bizottsági vita tanulságait összegezve az előadó így folytatta:

/folyt.köv./

- 21 -

13.00/um

13'20

bkk 3. /megnyilt ...4.folyt./um

- a legszenvedélyesebb és a konkrét érvekben leggazdagabb észrevételek a hiánycikkek, valamint az alkatrészek és tartozékok biztosításának kapcsán hangzottak el. több képviselőtársam vetette fel a termékszerkezet-váltással kapcsolatban a hiánycikkek számának növekedését. nem a termelés korszerűsítése ellen, hanem a piacról eltűnő áruk ügyében szóltak, melyek pótlásáról nem intézkedtek időben - az illetékesek összhangjának hiánya miatt. ugyanilyen élesen vetődött fel az alkatrészek és a tartozékok ellátásának jelenlegi helyzete is. azzal az igényvel: csak azt gyártsuk, vagy hozzuk be külföldről, aminek a javításához egyidejűleg minden feltételt megteremtünk.

- tudjuk, hogy a törvényjavaslatban megfogalmazott ellátási felelősségből adódó feladatok megoldása nem könnyű. azt is tudjuk, hogy ha a fogyasztónak a kereskedelmi dolgozó azt válaszolja: ez vagy az az áru sajnos nincs, mondja ezt akár milyen udvariasan is, a vásárló akkor is bosszusan távozik. a javaslatnak törvényerőre emelésével nem szűnnek meg automatikusan ezek a gondok. a törvény végrehajtását csak folyamatában lehet biztosítani. ehhez az szükséges, hogy a termelő és kereskedelmi ágazatok az egymásra mutogatás helyett összefogjanak, és egységesen cselekedjenek.

ispánovits márton utalt a törvényjavaslatban végül is figyelembe nem vett javaslatokra és észrevételekre hangsúlyozva, hogy az indítványok nem vesznek el. a bizottsági ülésen javasolták, hogy a végrehajtási rendelet kidolgozásánál, s majdan a törvény megvalósítása során a javaslatokat hasznosítsák.

- szükségesnek tartjuk, hogy a törvény, a végrehajtási rendelet és a többi, a belkereskedelemre érvényes jogszabály egységes szerkezetben jelenjen meg - folytatta az előadó. - ez ad lehetőséget arra, hogy a kereskedelemben dolgozókat - a rendelkezések megismerésén keresztül - megfelelően felkészíthessék a törvény végrehajtására, megvalósítására. bizottságaink kérjük a hazafias népfrontot: úgy ahogy segítették és szervezték a törvénytervezet vitáját, ugyanúgy segítsék elő a társadalom „felkészítését”, a törvény megismerésére és végrehajtására. hisszük, hogy a szükséges feltételek folyamatos biztosításával és széles összefogással megvalósíthatók a javaslatban foglalt elvek, elérhetők a célok és akkor elégedettek lesznek az emberek a pult mindkét oldalán. abban a meggyőződésben, hogy a törvény maradandó lesz, az országgyűlés kereskedelmi, valamint jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága a benyújtott törvényjavaslat megvitatását, s - a módosító javaslatok figyelembe vételével - elfogadását javasolja az országgyűlésnek - mondotta befejezésül ispánovits márton.

/folyt.köv./

- 22 -

13.05/um

13.25

bkk 3. /megnyilt ...5.folyt./um

novics mihály /baranya megye, 9. vk./ nyugdíjas, felszólalásában többek között kifejtette: az áruellátás színvonala nemcsak a belkereskedelmi minisztériumtól függ, hanem az árucikket előállító üzemektől, vállalatoktól is. ezért szükséges lenne, hogy a törvénytervezet - amely előírja, hogy a lakosság áruellátásáért, fogyasztói érdekeinek védelméért a minisztertanács a felelős, s a belkereskedelem ágazati irányítását a belkereskedelmi miniszter útján látja el - határozza meg más minisztériumok és az általuk irányított termelő üzemek felelősségét is. a fogyasztók érdekvédelméről szólva megjegyezte: nem kétséges, a kereskedelem és a termelő vállalatok a fogyasztók érdekeit szolgálják, érthetetlen, miért jelelnek „rejtjelekkel”, a szavatossági időt. javasolta: mind a hazai, mind az import cikkeken látható helyen és a vásárlók számára érthetően tüntessék fel a szavatossági időt. javasolta továbbá, hogy az árucikkeket kis tételekben is forgalmazzák, csomagoláskor gondoljanak a kis látszamu családokra.

szóvá tette: a törvényjavaslat szövegéből nem tűnik ki, hogy a vásárló, aki az üzletben ellenőrizheti az áru méretét, súlyát, minőségét és használhatóságát, felbonthatja-e az előre csomagolt árut vagy sem. a törvényjavaslat vagy a végrehajtási utasítás erre vonatkozó szakaszának pontosabb megfogalmazásával elkerülhetik a vásárlók és az elárusítók esetleges vitáit. véleménye szerint szigorítani kellene a vásárlók minőségi kifogásaival kapcsolatos eljárást. egyesek visszaélnék az erre vonatkozó rendelkezésekkel: rendszeresen, indokolatlanul cseréltetik a megvásárolt árut.

befejezésül megállapította: szükség volt a belkereskedelmi jogszabályok egységesítésére, bár az e téren előforduló fogyatékoságok általában nem mindig a jogi szabályozás hiánya miatt adódtak. helyes lenne - mondotta -, ha a végrehajtási utasítás vagy annak melléklete összefoglalná a továbbiakban is érvényben lévő jogszabályokat.

x x x

a szerkesztőség figyelmébe!

javítás a mai bkk 3.sz. /megnyilt az országgyűlés.../ hirre:

az 1. oldal 2. bekezdésének 6-7. sorában a szöveg helyes:

...emlékét megőrizzük - mondotta, majd bejelentette: mély megrendüléssel vettük a hírt, hogy csütörtökre virradó éjjel elhunyt ortutay gyula akadémikus ...

x x x

/folyt.köv./

- 23 -

13.10/um

parlament

bkk 3. / megnyilt...6.folyt./um

amikor az ellátás fejlődésének eredményeit nyugtázzuk, nem szabad megfeledkezni arról, hogy különösen a vidéki városokban még gyakori az indokolatlan áruhiány. ez elsősorban az áruellátás aránytalanságaira, a nem megfelelő elosztásra vezethető vissza - hangsúlyozta vilmányi mária /hajdu, 7. vk./

a hajduböszörményi textilfeldolgozó vállalat műszaki osztály-vezetője.

hozzáfűzte: hasonló „egyenlőtlenségek”, egy-egy városban is megfigyelhetők. gyakran a központban lévő üzletek túlszűfolt polcaival éles ellentétben állnak a külső területek apró elárúsító helyei. mint mondotta, az új lakótelepeken is elkelne az eddiginél több üzlethelyiség.

a képviselő a fogyasztói érdekvédelemmel és a vásárlók jogaival kapcsolatban szólt arról, hogy a hatékony érdekvédelem a dolgozók eddiginél lelkiismeretesebb munkáját igényli. arra van szükség, hogy a termelésben tevékenykedők keze alól olyan jó minőségű áruk kerüljenek ki, amelyeket mint fogyasztók is szívesen megvásárolnának. - nekünk vásárlóknak is vannak köteleességeink - mondotta. - türelmesnek, udvariasnak kell lennünk, óvnunk kell az üzlet rendjét, hogy megkönnyítsük a félmillió kereskedelmi dolgozó fáradságos munkáját. az illetékesek viszont a napi bevásárlásokat úgy tudják megkönnyíteni, hogy az új önkiszolgáló áruházak megtervezésénél arra is ügyelnek: az áru láthatóan legyen elhelyezve, s a vásárlók csucsidőben is könnyen hozzáférjenek.

hajdu-bihar megye kereskedelmi forgalma az országos átlagot meghaladó mértékben növekszik - folytatta a képviselő. sajnos, ezzel nem tart lépést a kereskedelmi hálózat alapterületének gyarapodása. az ellátás javításában fontos szerepet vállalt az ugynevezett több szektoru kereskedelmi tevékenység meghonosítása. örvendetes, hogy a mezőgazdasági szövetkezetek, a tanácsai szervek irányításával az utóbbi években öntevékenyen kezdeményezték a kereskedelmi hálózat fejlesztését.

/folyt.köv./

- 24 -

13.15/um

13.35

parlament

bkk 3. / megnyilt...7.folyt./p

antal imre

----- /pest, 19 vk./, a mezőgép tröszt érdegyárának igazgatója sürgette a fővárost övező agglomerációban például érden, gyálon, fótton, monoron - korszerű, a lakosság igényeit kielégítő áruházak építését. számukra ugyanis nem megoldás, hogy a fővárosban a közlekedési csomópontokon, a déli pályaudvar és a nyugati pályaudvar környékén új áruházak épülnek, mert a budapest környékén lakóknak az itt vásárolt árut vonaton vagy autóbuszon gyakran csucsforgalmi időben kell hazavinniük. ez nemcsak a vásárlóknak fárasztó és kényelmetlen,, az utazgatás alatt az áru értéke is csökken.

érd nagyközség például már 47 ezer ember otthona, s az ott élők ellátását nehezíti, hogy a hétvégeken további 10-15 ezer vikendezővel növekszik a lakosság és ezzel együtt a vásárlók száma. a vi. ötéves terv végére elkészülő új lakótelep 6000 embernek ad majd otthont, s ezenkívül még mintegy 7000 telek vár beépítésre. a következő ötéves terv végére érd lakossága eléri a 70 ezret. a dinamikus népességnövekedéssel azonban nem tartott lépést az üzlethálózat fejlődése. jelenleg országosan - ezer lakosra - 332 négyzetméter eladóterület jut. ennél lényegesen jobb a helyzet budapestben, ahol 370 négyzetméter és lényegesen rosszabb pest megyében, ahol 244 négyzetméter - az ezer emberre jutó eladóterület nagysága. érden ugyanennyi lakosra már csak 150 négyzetméter eladóterület jut, ezért az érdről, naponta budapestre járó mintegy 18 ezer dolgozó jórészt fővárosi üzletekben vásárol.

az ország lakosságának 3.3 százaléka él az agglomerációban, 19 százaléka a fővárosban. míg azonban az országos élelmiszer-és iparcikkforgalomból a főváros csaknem 31 százalékkal részesül, addig budapest környékén az országban eladott élelmiszernek a 2.9 százaléka, az iparcikkeknek pedig csak 1.4 százaléka talál gazdára. ezt az aránytalanságot az üzletek hiánya okozza. ha tehát a főváros környéki települések üzlethálózatát fejlesztik, csökken a zsúfoltság a budapesti üzletekben is. végül a képviselő segítséget kért a három éve huzódó érdegyár építésének gyorsításához.

folyt köv ./
13.17/p

-25-

13.40

bkk.3./megnyilt.....8.folyt/p

i

kosztolánczi jánosné

----- /somogy megye, 2.vk./, a kaposvári ruhagyár varrónője elmondotta: a hazafias népfront által szervezett vitafórumokon somogy megyében is számos olyan javaslat hangzott el, amelyet az előterjesztett törvényjavaslat már tartalmaz. sokan szóltak hozzá például olyan, a közvéleményt foglalkoztató kérdésekhez, mint az alkatrész- és tartozékutánpótlás. ezzel kapcsolatban a képviselőnk megemlítette; sok főleg bosszúságtól szabadulnak meg a vásárlók, ha a használható, de az alkatrészek hiánya miatt egyelőre javíthatatlan gépek, eszközök ismét részt vesznek majd a termelésben, a szolgáltatásban és továbbra is segíthetik a háztartási munkát.

pozitív vonása a törvényjavaslatnak az is, hogy nemcsak a forgalmazás kérdéseit érinti, hanem - bizonyos keretek között - annak feltételrendszerére is kitér, s mindezt a lakosság ellátásának szempontjából szabályozza. az ország különböző területein működő kereskedelmi vállalatok, szövetkezetek eltérő feltételek és adottságok között végzik munkájukat, s a törvény végrehajtása során ezek az eltérések területenként és időszakonként más-más feladatokat jelentenek majd számukra. somogyban is megtalálhatók ilyen, az általánostól eltérő vonások. az országnak ebben a részében az utóbbi tíz év alatt három új város született, a gyors urbanizálódás ellenére azonban továbbra is az aprófalvas településszerkezet jellemző a megyére. márpedig - a városi lakossághoz hasonlóan - a kisebb települések lakói is jobb körülmények között, több árúból szeretnének vásárolni. ma már nem ritka, hogy falun is korszerű hűtőpultokban tárolják a romlandó élelmiszereket, s így a választék bővítéséhez is adottak a feltételek. s bár a kereskedelem technikai-műszaki fejlődése megalapozza az ellátás színvonalának javítását, a vásárlók igényeinek magasabb szintű kielégítéséhez egyre több jól képzett szakemberre is szükség lenne. a szakemberképzés és -oktatás feltételei azonban somogy megyében nem felelnek meg a követelményeknek. az oktatás korszerűtlen, kis épületekben folyik, ahol nem lehet megfelelően tanítani. ráadásul a munka melletti felsőszintű szakemberképzés sem kielégítő.

/folyt köv./
13.30/p

-26-

lm 13.50

bkk.3./ megnyilt9.folyt/p

a képviselőnk után somogy közismert sajátosságáról, nagyarányu idegenforgalmáról szólva elmondotta, hogy a balaton déli partján fődényben a lakossággal együtt 300 ezer vendég fogadásáról kell gondoskodniuk. ez a kereskedelemtől és a vendéglátóipartól feszített, erejüket és törvényes munkaidejüket is gyakran meghaladó munkát követel, mert az üdülők a parti településeken joggal várnak el városias ellátást. azt, hogy pihenésükhöz minden feltétel biztosított legyen; kulturált körülmények között tudjanak lakni, vásárolni, étkezni, strandolni, sportolni, művelődni és közlekedni. ennek biztosításában meghatározó szerepet tölt be a kereskedelmi dolgozók munkája.

----- /bács megye, 5. vk./ a lajosmizsei áfész-bolt eladója örömmel állapította meg: bácskiskun megye lakosságának áruellátása kiegyensúlyozott, a kis-kereskedelem forgalma folyamatosan növekszik. az áruutánpótlást azonban megnehezítik a kedvezőtlen raktározási körülmények. a kecskeméti és a bajai vas-műszaki nagykereskedelmi vállalatok telephelyein például milliós értékeket tárolnak a szabad ég alatt. olyan gondok ezek, amelyeket csak a tervezett raktár-mielőbbi megépítésével szüntethetnek meg - mondotta. a továbbiakban arról beszélt, hogy a megyében növekszik a tartós fogyasztási cikkek iránti kereslet: évenként minden lakos átlag két és félszáz forint értékű tartós fogyasztási cikket vásárol. az viszont kevésbé örvendetes, hogy számos terméket - gyártási, szerelési vagy szállítási hibák miatt - a garanciaidőn belül javítani kell. fokozza a bosszúságot, hogy a javító szolgálatok nem mindig tesznek eleget a garanciális kötelezettségnek. a kereskedelem vezetőihez, ellenőreihez benyújtott panaszok szerint nemcsak egyes import gépek, hanem a belföldi termékek javítása is elhúzódik az alkatrészek hiánya miatt. ezért is helyeselte a törvényjavaslatnak azt az előírását, amely arra kötelezi a termelőket, importálókat, hogy gondoskodjanak az áruk üzembentartásához, illetve javításához szükséges alkatrészekről és tartozékokról.

a képviselő a továbbiakban hangsúlyozta: a megnövekedett áruforgalom és -kínálat mind sürgetőbb követeli az udvarias, szakszerű kiszolgálást. nagyon fontos, hogy - miként a törvényjavaslatban megfogalmazták - a kereskedelem dolgozói szakszerűen, figyelmesen szolgálják ki a vásárlókat, ismertessék az áruhasználati, kezelési módját. kifejezte azt a meggyőződését, hogy az eladók zöme hivatásának tekinti szakmáját, elítéli a nemtörődőséget, udvariatlanságot, a vásárlók megkárosítását.

/folyt.köv./

- 27 -

13.45/um

lm 14'

parlament

bkk 3. /megnyilt...10.folyt./um

a szerkesztőségek figyelmébe!

javitások a mai bkk 3.sz. /megnyilt az országgyűlés../
c. hirre:

az 5. folytatás első bekezdés első sorában a név helyesen:
novics j á n o s

ugyanezen bekezdés negyedik sorában a szöveg helyesen:
...hanem az árucikkeket előállító üzemektől...

a 7. folytatás első sorában a választókerület helyesen:
pest megye 19. vk.

/
x x x

e/folyt.köv./

- 28-

14.50/um

parlament

vkk.3./megnyilt11.folyt/p

a következő hozzászóló csikós-nagy béla állam tkár, az országos anyag és árhivatal elnöke volt. / hozzászólását mai bkk.2.-es kiadásunkon közöltük. / az embargót a következő javítások figyelembevételével feloldjuk:

az 1. bekezdés 7.sorában a szöveg helyesen:....a kormány csak a feltétlenül szükséges mértékben,a népgazdasági terv szabályozásának megfelelően avatkozik be.

az 1.folytatás 1.bekezdésének utolsó mondata
k i m a r a d .

a 2. folytatás 1. bekezdésének második mondata helyesen:
,,a pénzügyi támogatásokra gondolok.,,

a következő mondatban a szöveg helyesen:sikerral hivatkozhat objektív okokra és ezért könnyen juthat pénzügyi támogatáshoz, akkor a következő lépés....

a 2. folytatás 1. bekezdésének 10.sorában a szöveg helyesen: a pénzügyi támogatáson keresztül az alkatrész- és a törzsegységgyártó-....

a 2. folytatás 2.bekezdésének 2. mondata teljes egészében
k i m a r a d .

a 4. folytatás 1. bekezdésének felülről számított 7. sorában a ,,fogyasztók érdekét védi a nagyobb.....,, mondat teljes egészében
k i m a r a d .

a 4. folytatás 2. bekezdésének 5. sorában a szöveg helyesen:

a piaci tényezők nyomán bekövetkező változásokról a tájékoztatás kötelezettsége a vállalatokra hárul- a mellékmondat tehát
k i m a r a d .

/folyt köv./
15.50/p

-29-

bkk.3./megnyilt..... 12. folyt/p um

a 4. folytatás 2. bekezdésének utolsó mondata teljes egészében k i m a r a d .

a z 5. folytatás 1. bekezdésének felülről számított 5. sorában a mondat helyesen: az árellelőrzés a lakosság által

panaszolt tipikus visszasságokra összpontosít.

az 5. folytatás 1. bekezdésének felülről számított 8. sorában a szöveg helyesen:a sulycsonkítás, néhány iparvállalatnál a termékcsereélőrdésen alapuló nyerészkedés./

x x x

komócsin mihály /csongrád m. 4.vk./ az mszmp csongrád megyei bizottságának első titkára előljáróban kiemelte: jóllehet az előző kereskedelmi törvény már 103 éves, a belkereskedelem magas szintű szabályozását mégsem ez a körülmény tüzte napirendre. sokkal inkább szocialista fejlődésünk, elért eredményeink, kétségtelen, a régmúlt kedvezőtlen jelenségei ma is kísértenek, ha például a szétaprózott bolthálózatra, vagy a szocialista morálunkkal ütköző magatartásokra gondolunk. amikor a jogszabály szabályozza a kialakult társadalmi viszonyokat, egyúttal ösztönzi is a helytelen beidegződések, a hibák megszüntetését. s ami ma még óhajnak tűnik - a borra való, és a csuszópénz kiiktatása, a pótalkatrész hiánytalan biztosítása -, az a jövőben a törvény hatására is a társadalmi érdekek megfelelően alakul. a helytelen szokások megváltoztatása viszont kitartó, szívós munkát igényel. a törvényes rendelkezések érvényesítésének nem egyedüli eszközei a szankciók. azt például, hogy a kereskedelem dolgozói kötelesek a vásárlókat szakszerűen, figyelmesen kiszolgálni - nem lehet büntetések kilátásba helyezésével kikényszeríteni. e törvényi előírás végrehajtását a kereskedelmi dolgozók szakmai és általános műveltségének gyarapítása, nem utolsósorban jó munkahelyi közérzetének biztosítása, a vásárlók és az eladók közötti kapcsolatok fejlődése biztosíthatja.

/folyt.köv./

- 30 -

16.05/um

bkk 3. /megnyilt ...13.folyt./um

a lakosság ellátásáért való felelősség törvényi szintű megfogalmazásával kapcsolatban kifejtette: a fogyasztók számára megnyugtató, és feltétlen garancia, hogy az ellátásért a minisztertanács vállal felelősséget. ez „törvényszerű”, hiszen az ellátás alapfeltételeit biztosító ágazatok a minisztertanácsnak alárendelten tevékenykednek. a képviselő hangoztatta: véleménye szerint a kereskedelem felelőssége nem zárulhat le az igényfelmérés és közvetítés határán. ezt bizonyítja a gyakorlat is. felkutatni az árualapokat, ösztönözni a termelőket a hiányzó cikkek gyártására, szervezni a fogyasztók igényeinek megfelelő apróbb cikkek termelését - mindez a kereskedelmi feladatok szerves része. a fogyasztási szövetkezetek gyakorlata is erre szolgáltat jó példát. különböző termelő egységeket nyernek meg ma még nem gyártott áruk előállítására, vagy saját kis üzemeikben gyártanak olyan cikkeket, amelyek enélkül hiányoznának a boltokból.

kétségtelen: a termelési szerkezet korszerűsítésének „veszélye”, hogy esetleg kedvezőtlenül hat a fogyasztók ellátására. - ne konzerváljuk az elavult termelési szerkezetet különböző „fészek”, és tilalmak beiktatásával - hangoztatta, s hozzáfűzte: inkább ösztönözzük. oly módon, hogy szervezeten és tervszerűen, jólőre számolva a változások hatásaival, keressük a pótlás lehetőségeit. indokolt esetben pedig felvilágosító tevékenységgel, helyettesítő cikkek megfelelő propagálásával változtassunk a fogyasztási szokásokon. ez nem nélkülözheti az árhiatal rugalmasabb tevékenységét sem. előfordul ugyanis, hogy egyik-másik vállalat, vagy termelőszövetkezet „szintjén”, azért válik egy népszerű termék „korszerűtlenné”, mert az anyag és energia-árváltozásokat nincs módjuk a termelői árakban érvényesíteni. emiatt csökkentik, vagy megszüntetik a termék gyártását. holott a vásárlók talán többet is adnának a keresett árucikkért. ehelyett sokkal drágábbért behozzák külföldről, például erre néhány műszaki szövet. a kereskedelmi hálózat fejlesztésének egyik sarkalatos pontja a multból örökölt szétaprózottság megszüntetése, a lakosság számával és az idegenforgalom igényeivel is számoló helyesebb arányok kialakítása. ezért nagy felelősséget visel az ágazati kormányzati szerv. a jövőben következetesen kell munkálkodni annak érdekében, hogy a kereskedelem fejlesztésére szánt pénz oda kerüljön, ahol arra a legnagyobb szükség van.

/folyt.köv./

- 31 -

16.10/um

parlament

bkk 3. /megnyilt ...14.folyt./um

kovács istvánné /pest m., kistarcsa 1. vk./, a hazai fésű-
----- fonó és szövőgyár kistarcsai gyáregységé-
nek munkásellátási felelőse a vásárlási körülmények javítására
hívta fel a figyelmet. egyetértett azzal, hogy az üzletek alap-
területének növelésével, új, korszerű bevásárlóközpontok kiala-
kításával kell csökkenteni a zsúfoltságot, de gondoskodni kell
arról is - mondotta -, hogy a legfontosabb élelmiszerekből, zöldség-
gyümölcsfélékből, vegyesipari cikkekből az emberek lakóhe-
lyükhöz közel is hozzájussanak. az elmúlt hetekben megtartott
falugyűléseken például többen is szóvárták, hogy az alapvető
cikkekre néha több kilométert kell megtenniük.

ugyancsak sok bosszúságot okoz, hogy a kisboltok korán
bezárnak, sőt gyakran hetekig lehuzva tartják a redőnyt. ezért
sokan még a tejet is pestről viszik haza. szükség van tehát az
egy-egy kisközséget, körzetet, faluszélt, vagy éppen városi
peremrészt ellátó, kis alapterületű üzletek fenntartására, kor-
szerűsítésére is. az ellátatlan területek csökkentése érdekében
fontolóra kellene venni újabb magánkiskereskedői engedélyek ki-
adását, mozgó árusítás megszervezését, vagy ugynevezett bizomá-
nyi lerakat létrehozását.

pest megye sajátos helyzetéből adódik nagy idegenforgalma,
s a külföldi turistákon kívül több ezer budapesti kiránduló és
üdülőtelektulajdonos is itt tölti szabadidejét. a hétfégi la-
kók ellátása is a fejlesztést sürgeti. a képviselő segítséget
kért korszerű üzletközpontok és éttermek, vendéglátó egységek
létrehozásához. felhívta a figyelmet arra, hogy emellett, a la-
kosság egyenletesebb ellátása érdekében fordítsanak gondot a
kisebb, a meghittebb üzletek, vendéglők fenntartására, korsze-
rűsítésére is.

j/folyt.köv./

- 32 -

16.18/um

parlament

bkk 3. /megnyilt ...15.folyt./um

szigethy dezső /győr-sopron m. 14. vk./ a soproni vasön-
----- tőde kohómérnöke arról szólt, hogy ha a
törvény a termelés, az elosztás és a fogyasztás egységéből ki-
emeli a belkereskedelmet, fontos területek maradnak a szabályo-
zás hatósugarán kívül. ilyen például az ipar kereskedelmi tevé-
kenysége. ez azért fontos, mert az iparvállalatok mintaboltjait
- jó minőségű áruik, széles áruválasztékuk miatt - megszeret-
ték és joggal részesítik előnyben a vásárlók. számuk ennek el-
lenére elenyészően csekély. győr-sopron megyében például - amely
a textilipar egyik fellegvárának számít - a meglévő több mint
300 ruházati és iparcikküzlet közül csak 12 a mintabolt.

az ipar és a kereskedelem viszonya sok kívánnivalót hagy
maga után. mindez elsősorban abból fakad, hogy a termelés meny-
nyiségi kérdései nagyjából rendezettek, a minőség szempontjá-
ból azonban az ipari üzemek többsége még mindig nem áll hiva-
tása magaslatán. a fogyasztói érdekvédelem és a kereskedelem mi-
nőségellenőrző tevékenysége ezért legexponáltabb kérdései a tör-
vényjavaslatnak. ezért fontos a vásárlóknak a törvényjavaslat-
ban szereplő, szigorúan előírt tájékoztatása az áru használ-
hatóságáról, áráról, és a vásárlói jogokról. s ezt a tájékoz-
tatási kötelezettséget a végrehajtás során egységesen kell
majd értelmezni. úgy, hogy az ipar, a nagy- és a kiskereske-
delem egyaránt felelősséggel tartozik elmulasztásáért, mert
csak így biztosítható a vevők jogainak érvényesítése - hangsú-
lyozta, majd arról beszélt, hogy az idegen-
forgalom hazánk számos területén okoz fejtörést az illetékesek-
nek. amíg ugyanis a belkereskedelmi egységek telepítését ki-
forrott engedélyezési eljárás szabályozza, az utazási irodák
gombamódra szaporodnak. ezeket sok esetben vitatható feltételek
között is megnyitják, ami - főként az országhatár menti megyék-
ben - szétforgácsolja az erőket és nehezíti az idegenforgalom
zökkenőmentes lebonyolítását.

megemlítette, hogy a győr-sopron megyébe látogató külföl-
diek száma az idén előreláthatólag 75 százalékkal lesz magasabb,
mint tavaly s becslések szerint a megyében 2,6 milliónál is több
külföldi kerül majd kapcsolatba a helyi kereskedelemmel. ugyan-
akkor például sopronban csak az évtized végén készül el az el-
ső, közepesnek mondható áruház, a város szállodai kapacitása a
belföldi igényeket sem tudja kielégíteni, a belföldi turizmust
segítő olcsó szálláslehetőség, önkiszolgáló étterem pedig gya-
korlatilag nincs. ennek alapján vetette fel: nem kellene-e a
törvény végrehajtása során az áruellátás szempontjából fokozott
támogatásban részesíteni a hasonló helyzetben lévő megyéket?
kérte a minisztert, hogy ennek lehetőségét vizsgálja meg.

/folyt.köv./

- 33 -

16.40/um

bkk 3. /megnyilt ...16./folyt./um

befejezésül arról szólt, hogy a kereskedelmi hálózat fejlesztését előirányzó pénzügyi normák elavultak, s a régi városcentrumokban egyébként is komoly nehézségekbe ütközik a korszerű bevásárló központok létesítése. Sopron helyzete ebből a szempontból különösen nehéz, mert a város műemléki környezete eleve kizár minden ilyen jellegű rekonstrukciót, bontást, építkezést.

Kovács Károly,

----- /budapest, 40. vk./, az mszmp xiii. kerületi bizottságának első titkára elégedetten állapította meg., hogy a főváros kereskedelme felkészült az igények magas szintű kielégítésére. hatékonyabb munkával az 1970 óta csaknem 60 százalékkal megnövekedett forgalmat az akkorinál 16 százalékkal alacsonyabb létszámmal bonyolítja le. javultak a technikai feltételek, kulturáltabb a jelentősen gyarapodott áruválaszték bemutatása, forgalmazása, egyszóval a kiszolgálás. a kereskedelem elismerésre méltó erőfeszítéseket tesz azért, hogy az új lakótelepeken, illetve az eddig kevésbé jól ellátott kerületekben is biztosítsa a lakosság megfelelő ellátását, elsősorban alapvető élelmiszerekkel, fogyasztási cikkekkel. az eladási feltételek javulását jelzi, hogy az utóbbi hat évben 100-ról 125 négyzetméterre nőtt a budapesti kiskereskedelmi boltok átlagos alapterülete. ma már nagy alapterületű boltok, áruházak adják az összforgalom 23 százalékát. a boltok területi elhelyezkedése is sokat javult az átgondolt telepítés nyomán. a budapesti kiskereskedelmi hálózat elhelyezkedése ennek ellenére sem felel meg mindenben az igényeknek. jóllehet élelmiszert majd mindenütt kaphatunk lakásunk közelében - mondotta -, de olyan ruházati vagy iparcikk-boltot, amelynek választéka megfelelő, elsősorban budapest belső kerületeiben találunk. így állhat elő az a visszás helyzet, hogy budapest évi iparcikk-vásárlásainak 70 százaléka négy belső - v., vi., vii., viii. - kerületben bonyolódik le. természetes, hogy így ezek a boltok zsúfoltak, a nagyobb értékű használati cikkek beszerzésének örömeit csökkentik a szállítással, utazgatással óhatatlanul együttjáró kellemetlenségek.

/folyt köv./
16.50/p

bkk.3./megnyilt17. folyt/p -um

a továbbiakban a képviselő hangsúlyozta: a kereskedelemben forgalmazott árucikkek zöme megfelel a minőségi követelményeknek. még mindig előfordul azonban, hogy egyes alapvető élelmiszer, ruházati, tartós fogyasztási termékek kifogásolhatók. az ezekre vonatkozó észrevételek, panaszok intézése nagymértékben megnehezíti a kereskedelmi szervek, dolgozók munkáját. mivel a tapasztalatok szerint a hibák zöme a termelő vállalatok számláját terheli, szükséges a vállalati minőségellenőrző apparátus megerősítése. népgazdasági érdek, hogy hibás termék ne hagyja el a gyárat.

a képviselő felhívta a figyelmet: a vásárlók érdekeivel összhangban korlátozzák a gazdaságtalan termelést. ellenkező esetben egyes termékek időlegesen hiányozhatnak a boltokból. példaként említette, hogy angol földön a városfejlesztési okok miatt megszüntetett fővárosi vasipari vállalatot gépipari nagyvállalat vette át. ennek eltérő profilja miatt a fémtömegek előállítására nehézségekbe ütközött. számos termék, mint amilyen a kályhacső, a butorpánt vagy a nyílászáró vasalás gyártása jelenleg sem biztosított. a lakosság folyamatos ellátása érdekében javasolta: az egyes termékek gyártásának megszüntetését, a termékszerkezet átalakítását minden esetben átgondolt tervező., szervező munka előzze meg.

molnár frigyos /bács megye, 3. vk./ a szövosz elnöke elégedetten nyugtázta, hogy a javaslat érvényesíti a szövetkezeti törvény szellemét, s a szövetkezetek súlyuknak és fontosságuknak megfelelően szerepelnek. a törvénytervezet új és az eddiginél nagyobb feladatokat állít a községekben, az apró falvakban és a tanyákon működő fogyasztási szövetkezetek elé. az áfész-ek évente mintegy 10 milliárd forintnyi élelmiszert és iparcikket értékesítenek a vidéki településeken. fejlődött a szövetkezetek vendéglátó szolgáltatása is, összességében segítve a falusi fogyasztási szerkezet korszerűsítését, a háztartások gépesítését, a nők munkájának megkönnyítését. „, úgy vélem, hogy a fogyasztási szövetkezetek sikeresen működnek közre fontos társadalmi célunk, a város és a falu közötti különbségek fokozatos felszámolásának megvalósításáért, „ - hangsúlyozta. a fejlesztésről elmondotta, hogy modernizálják a kis alapterületű üzleteket, autóbusz mozgóboltokat állítanak forgalomba és javítják a tanyasiak és kisközségben lakók ellátását, részint a hálózatot is bővítve. az iparcikkeket azonban továbbra is a városi nagykereskedelmi központokban, áruházakban kínálják, hiszen ott lehet gazdag választékot tartani. a terv-időszak végéig a nagy alapterületű és kedvező vásárlási körülményeket nyújtó iparcikk-áruházak számát 67-ről 84-re növelik.

/folyt köv./
17.00/um

bkk.3./ megnyilt..... 18.folyt/ um

- tudjuk, hogy a falusi kereskedelem még számos területen gondokkal küzd, s hogy a lakosság jogosan kéri az üzletek fejlesztését, gyarapítását. a gondok fő oka az, hogy az egyes fogyasztási szövetkezetek munkájában indokolatlan különbségek vannak. ezek összefüggnek a szövetkezetek különböző adottságaival, a vezetők felkészültségével és kezdeményezőkézségével, esetenként szemléletbeli hibákkal, néha személyes mulasztásokkal is. sokszor azonban az anyagi lehetőségek, a fejlesztésre fordítható pénz hiánya állít korlátokat. már az új kereskedelmi törvény szellemében mindent meg kell tennünk a jobb áruellátásért, mozgósítva a tartalékokat. eredményes módszernek tűnik az általános fogyasztási szövetkezetek társulása a mezőgazdasági, az ipari szövetkezetekkel, illetve az állami gazdaságokkal történő együttműködés a közös célok megvalósítása érdekében. közösen tevékenykedhetnek a kereskedelmi és vendéglátó hálózat bővítésén, az ipari és kereskedelmi szolgáltatások fejlesztésén. követendőnek tartjuk az olyan példákat, amelyek az erőket egyesítve teremtik meg az új faluközpontok üzleteit, s valósítják meg a tanyai és apró falvak boltjainak felújítását, az áruszállítás megszervezését.

ezután molnár frigyos szólt a szövetkezeti kereskedelemben dolgozók munkájáról, hangsúlyozva, hogy az eladók munkájának, az udvarias vagy a hanyag kiszolgálásnak komoly a hatása a vásárlók, tehát egészében véve a társadalom közérzetére is. ezért helyénvaló, hogy a törvénytervezetben végigvonul a megvalósítandó elv, cél: a vevőknek az eddiginél jobb szolgálata. a szövetkezeti dolgozók mindent megtesznek munkájuk javításáért, hiszen erre ösztönzi őket kettős kötbérésük; nemcsak alkalmazottai, hanem rendszerint maguk is tagjai a szövetkezeteknek.

/folyt köv./

17.10/um

-36-

bkk.3./ megnyilt..... 19. folyt/p

kiss imre,
-----/borsod, 25. vk./, a mezőkeresztési áfész elnöke elmondta, hogy szűkebb hazájában is nagy érdeklődés mellett zajlott a belkereskedelemtől szóló törvényjavaslat társadalmi vitája. korszerű üzletek sokasága nyílt meg az utóbbi években, kulturáltabbá vált a kiszolgálás; a megye kiskereskedelme országos összehasonlításban a legnagyobb forgalmat bonyolítja le. tavaly nem kevesebb, mint 16.6 milliárd forintos értékben.

a továbbiakban az ipar és a kereskedelem kapcsolatainak fejlesztését sürgette. hangoztatva azt, hogy a hiánycikkek számának csökkentése, a választék gazdagítása, s a minőség javítása alapvetően a termelő üzemek munkáján múlik. javítani kell a kereskedelem orientációs szerepét, ehhez viszont arra van szükség, hogy a kereskedelem jelzéseit a termelők is megszíveljék. gyakran előfordul, hogy egy kelendő áru valamilyen okból eltűnik a piacról. helyettesítéséről viszont nem gondoskodnak. a képviselő úgy véli; éppen az áruk mennyiségének hiánya, vagy szűkös vártasztéka szolgáltat alapot az ugynevezett árukapcsoláshoz, a csuszópénzen változott jogtalan előnyök megszerzéséhez.

az iparban dolgozók nagy felelősséggel tartoznak azért, hogy javuljon munkájuk. évek óta visszatérő panasz például a cipők kifogásolható minősége. csupán borsod megyében egy év alatt 75-80 ezer pár lábbelit kell a kiskereskedelemnek visszavennie, több mint 50.000 vásárló nem kis bosszúságára. nem szorult bővebb magyarázatra az sem, milyen többlet terhet ró az ilyen, ad-minisztráció, a kereskedelmi dolgozókra. a képviselő helyeselte, hogy a törvényjavaslat nagy súlyt helyez a bolthálózat fejlesztésére, a berendezések korszerűsítésére. nem szabad megfeledkezni arról, hogy a gombamód szaporodó abc-áruházak mellett jócskán akadnak még az alapvető követelményeknek meg nem felelő üzletek és vendéglátóipari helyek. a borsod megyei üzletek több mint fele elavult, kis alapterületű. nélkülözi a szükséges technikai berendezéseket, s ami aggasztó, e helyeken a fejlesztés is kilátástalan. különösen a kislétszámú, 5-600 létszámú falusi, tanyai települések üzletei konzerválják a kedvezőtlen vásárlási körülményeket. felhívta az irányító szervek figyelmét arra: feltétlenül biztosítsák a mostani tervidőszak hálózatfejlesztési programjának megvalósítását. jogos társadalmi igény- hangoztatta a továbbiakban, hogy az eladók legyenek jól képzettek, udvariasak és szolgálatkészek. ehhez szükség van a munkakörülmények fokozatos javítására, de erkölcsi, anyagi elismerésük fokozására is.

/folyt köv./
17.15/p

-37-

bkk 3./megnyilt ...21./folyt./um-p

a képviselő javasolta, hogy a termelők és a kereskedők közösen végezzenek piackutatásokat az igények alakulásáról. a kulturáltság, a kiszolgálás színvonalának növelése érdekében szorgalmazta korszerű esztétikus csomagolási módszerek kialakítását, az előrecsomagolt termékek számának gyarapítását. a városi üzletekben a higiénikus zsugorfóliás csomagolás ma már általános, mindennapos jelenség, a községekben azonban még nem elterjedt. ugyancsak nagyobb gondot kell fordítani annak ellenőrzésére, hogy valamennyi árun közérthető, magyar nyelvű tájékoztató legyen, minden termék felírata kellően tájékoztassa a fogyasztót az árurol, tulajdonságairól, s megfelelő tanácsot adjon a használatról.

u vargáné tóth rozália
-----/budapest, 39. vk./, a szék- és kárpitósi vállalat kárpitosa a nők, a háziasszonyok vásárlási gondjairól beszélt. a fogyasztói igények kielégítése szorosan kapcsolódik életszínvonal-politikánkhoz és a dolgozó nők életkörülményeinek javításához - mondotta. - az áruválaszték fejlődése örvendetes: a háziasszonyok mindennapos főzési gondjain sokat segítenek a konzervek, a különböző mirelitárúk és az előrecsomagolt termékek. mégis, 3. Oótólják azonban a frissen készített ételeket, mert ízük, minőségük esetenként kifogásolható. jogos panasz az is, hogy egyes élelmiszerek csak árban, csomagolásban vagy nevükben különböznek egymástól-tartalmukban, ízükben nem-. üzleteinkben időnként olyan importtermékek kaphatók, amelyek csomagolása több nyelven is tájékoztatja a vevőt felhasználásukról, tartalmukról, csak éppen magyarul nem sokat beszélünk ezekről, s rendelet is van a vásárlók kötelező tájékoztatására, de javulás nemigen tapasztalható. ezek azok a problémák, amelyeket választókerületében a társadalmi viták során a legtöbben tettek szóvá, s jóleső érzés, hogy a törvényjavaslat magában foglalja ezeknek a fogyasztói problémáknak a megoldását is.

nem kell különösebb közgazdasági ismeret ahhoz sem, hogy a hiánycikk a kereslet és a kínálat egyensúlyának zavarából, ,,keletkezik,, s amíg hiánycikkek vannak, lesznek ügyeskedők is, akik kijátsszák a törvényt, s visszaélnék helyzetükkel. a csuszópénzt azonban általános társadalmi jelenségként felfogni legalább olyan nagy hiba, mint lebecsülni és nem tudomásul venni a létezését. beszélni kell róla, hogy ne terjedjen az a szemlélet, hogy kézkezet mos alapon, vagy pénzért mindent meg lehet szerezni. az ilyen pénzt titkon, megvesztegetésül adják, s nem kisebb a felelőssége annak, aki adja, mint aki elfogadja. elsősorban az anyagi-as szemléleten kell változtatni. de végleges megoldást csak a hiánycikkek megszüntetése hozhat. ezért fontos a törvényjavaslatnak az a része, amely elítéli ezt a jelenséget és lehetőséget ad a törvénytörtséértők felelősségre vonására is - mondotta.

/folyt.köv./

- 38 -

17.35/p

bkk.3./ megnyilt.....20.folyt/p-um

végül szót emelt a tokajban lévő szövosz-iskola megyei hasznosításáért. mint mondotta, borsodban a kereskedelmi dolgozók csupán 65 százaléka szakképzett, s ez kedvezőtlenebb az országos helyzetnél. az iskola napjainkban különböző megyékből fogad többkevesebb tanulót. helyesebb volna, ha a következő tanévben a szakmunkásképző iskola, kizárólag a megye fogyasztási szövetkezeteinek tanulóit formálná job. képzett szakemberekké.

fritz lászló /zala m. 8.vk./ a mezőkereszturi áfész elnöke többek között beszámolt arról, hogy zala megyében is évről-évre nagyobb a forgalom, új, korszerű üzletek, áruházak épülnek. a kereskedelem fejlesztése azonban sokszor gondokkal jár, mert sok még a felszabadulás előtti időkből örökölt, kisalapterületű, rosszul felszerelt, elavult bolt, vendéglő. a kislétszámú, gyér vásárlóerővel rendelkező községekben is lehetővé kell azonban tenni az alapellátást, ám a szövetkezetek pénzügyi helyzete nem teszi lehetővé, hogy rövid idő alatt a mai és a jövő igényeknek megfelelő, korszerű technikai felszereltségű üzleteket építsenek ki. ugyancsak mérsékli a beruházási kedvet a kereskedelmi fejlesztésekre is kiterjesztett tíz százalékos építési adó.

a törvényjavaslat lehetőséget teremt az árutermelő és a kereskedelmi vállalatok eddiginél eredményesebb együttműködésére, a hiánycikkek számának további csökkentésére. ha az ipar és a külkereskedelem időben, előre tájékoztatja a belkereskedelmet, akkor lehetővé válik, hogy mind kevesebb áru szerepeljen a hiánycikk-listán.

zala megyében a lakosság igényeinek magasabb színvonalu kielégítését az árualap növelése, az értékesítés feltételeinek javítása tette lehetővé. az élelmiszer- és élvezeticikkek forgalma tavaly például 10.5 százalékkal haladta meg az 1976. évit. az alapvető élelmiszerekből az ellátás egészében folyamatos volt, elegendő zöldséget és gyümölcsöt is kínáltak a vásárlóknak. az árullátás javításához hozzájárult a kisgazdaságoknak adott szövetkezeti támogatás is. fontos feladat a termelési kedv fellendítése, növelése. a képviselő javasolta, hogy vizsgálják meg, miként lehetne a vidéki kisüzletekben a korszerű élelmiszerek forgalmazásához kisebb méretű hűtőpultokat, hűtőládákat gyártani. a ruházati forgalom zalaiban is a tervezettnél kisebb mértékben, mindössze 5.3 százalékkal emelkedett; ennek jórészt az az oka, hogy a konfekció kínálata lassan követi a divat változásait. a kereskedelem a megfelelő minőségű és választéku gyermekruházati termékekből sem tudta az igényeket kielégíteni.

/folyt.köv./

- 39 -

17.25/um

0

parlament

bkk 3. /megnyilt22.folyt./p-um

a képviselő kitért a minta szerinti árusítással kapcsolatos gondokra is. elmondotta, hogy az árusításnak ez a formája a tartós fogyasztási cikkek körében egyre jellemzőbb, a minőségi és szerkezeti hibák azonban az esetek többségében csak a kiskereskedelemben vagy otthon, az áru kicsomagolása, használata közben derülnek ki. nem kisebb problémát jelent az előrerendeléses módszer terjedése sem. az például, hogy butoráruházaink háromhónapos előrerendelést vesznek föl a keresett butorokra, s mégsem ritkaság, hogy a vásárlónak fél évet is kell várnia, amíg az árut megkapja. szaporítja a fogyasztók gondjait az elemes butorok minősége is. ennek kapcsán kifejtette, hogy a minta szerinti árusításnak a vásárló bizalma a legfontosabb tényezője. ennek megszerzése érdekében az iparnak és a kereskedelemnek is körültekintőbben kellene felmérnie a fogyasztók igényeit, tökéletesíteniük kellene együttműködésüket, hogy a vevő biztos legyen abban: olyan árut kap, amelyet az üzletben lát vagy kiválaszt. ma még ennek sincs meg minden feltétele - hangsúlyozta, s végül hozzáfűzte, hogy véleménye szerint a törvényjavaslat lehetőséget ad ezeknek a fogyasztói problémáknak a megoldására.

varga sándor /szolnok, 9.vk./ nyugdíjas elégedetten nyugtázta, hogy a törvényjavaslat megalkotásakor figyelembe vették a szolnok megyei javaslatokat. így többek közt az árumozgatás gépesítését, a raktári és a bolti technológia fejlesztését, amelyek annál is inkább szükségesek, mivel a kereskedelmi dolgozók zöme nő. úgy vélte: indokolt az abc-áruházi rendszer továbbfejlesztése, az ésszerű szakosítás, profilrendezés az iparcikk-szakmában, amely nagy mértékben igényli a kereskedelmi dolgozók magasabb foku szak-képzettségét. ezzel kapcsolatban megállapította: igen kevés a felsőfoku végzettségű kereskedelmi dolgozó. éppen ezért szükségesnek vélte a kereskedelmi és vendéglátóipari felsőfoku képzés vidéki kereteinek bővítését.

helyeselte a képviselő, hogy a törvényjavaslat előírásai szerint a kereskedelmi szervezetek kötelesek fejleszteni az árusítás hálózati és technikai feltételeit, azokat az eladási módszereket, amelyek csökkentik a vásárlásra fordított időt, elősegítik a kiszolgálást, a kereskedelmi dolgozók munkakörülményeik javítását.

/folyt.köv./

- 40 -

18.10/um

bb. 31. / vasuti,,fekete doboz,,... 1. folyt./rj

a vasutnál, éppen veszélyessége miatt, különösen fontos a belső baleseti oktatás színvonalának emelése. a formális, sablonos oktatást életszerűbb, hatékonyabbá váltja fel. különösen nagy a felelősség a fiatalok felkészítésénél, ugyanis a balesetet szenvedettek egyharmada a 30 éven aluli korosztályba tartozik.

a munkairányítók hibáinak megelőzésére, felelőssége fokozására a szombathelyi állomáson fekete dobozt helyeztek üzembe. ez rögzíti és 48 óráig tárolja a forgalomszervezők és irányítók utasításait. szükség esetén - akár csak a légiközlekedésben - visszakereshetők az utasítások és megállapíthatók a bajt okozó mulasztások.

az egyelőre kísérletképpen üzemelő berendezéssel a közeljövőben több szolgálati helyet ellátnak. /mti/

--

bb. 32. sajtótájékoztató az országos építési tervpályázatokról

t/sb/s/rj ie hgy

1978.március 23.

a következő öt éves tervekben építendő lakástípusokat, közintézményeket és városközpontokat formáló tervpályázatok idején programjáról számolt be csütörtöki sajtótájékoztatóján dalányi lászló, az építésügyi és városfejlesztési minisztérium műszaki tervezési főosztályának vezetője és böhönyey jános, a magyar építőművészek szövetségének elnöke. a pályázati rendszer új vonása, hogy a tanácsok, a társmisztériumok és a társadalmi szervek javaslatai, tehát a legfontosabb társadalmi igények szerint állítják össze az országos tervpályázatok éves programját. a partnerek mintegy 100 pályázati témát vetettek fel indítványaikban, és az évm ezeknek negyedét támogatja és hirdeti meg országos tervezési feladatként.

a pályázóktól hasznos javaslatokat kérnek a paneles házak földszinti épületrészeinek - az ugynevezett fogadószintnek-, továbbá a befejező szakipari munkáknak, az épületgépészeti berendezések szerelésének fejlesztésére. hasonlóan korszerű, de egyszerűbb megoldásokat szorgalmazznak a magánlakás-építés hatékonyabb támogatása érdekében. a tömeges lakásépítési területek, elsősorban a többszintes munkáslakás-építés előkészítését szolgálja majd a zalaegerszegi új lakóterület és a fővárosban a főtí ut menti körzet beépítésére, továbbá a józsefvárosi rekonstrukcióra kiírandó pályázat. a lakótelepeket kiegészítő kommunális épületek, iskolák, óvodák, bölcsődék jó és gyors felépítése érdekében előregyártott vasbeton- és könnyűszerkezetes létesítmények építésére kérnek javaslatokat a pályázóktól. e feladatok közé tartozik a tömegesen gyártható kis és tömbgarázsok, a kis szerveizek, a játszótéri létesítmények megtervezése is.

/folyt.köv./
14.05 rj

-25 -

ln' 14.20

bb. 32. / sajtótájékoztató... 1. folyt./rj

fontos programokat kérnek majd a tervezőktől a többféle célra hasznosítható fővárosi kulturaközpont, a xvii. kerületi bevásárlóközpont, a ferihegyi légikikötőhöz, a kazincbarcikai és a nagyatádi városközpontokhoz. az éves programot a tervezőintézetek és más érdekelt szervezetek tudomására hozzák, s így az alkotók még a pályázat meghirdetése előtt felkészülhetnek a kiválasztott feladatra. /mti/

--

bb. 33. szovjet elektronikus műszerkiállítás

t/sz/s/rj ie hgy

1978. március 23.

ujtípusu elektronikus mérőműszereket mutat be a maszpriborintorg szovjet külkereskedelmi egyesülés a szovjet kultúra és tudomány házában. a bemutatót csütörtökön dmitrij levcsenko a szovjetunió magyarországi kereskedelmi képviselője nyitotta meg. az egy hétig nyitvatartó műszer-szakkiállítás a villamos és elektronikus műszerek egész sorával, egyebek között szinképelemzőkkel, laborfelszerelésekkel ismerkedhetnek meg a hazai szakemberek, elsősorban olyan termékekkel, amelyekből mindezidáig nem szállítottak hazánkba.

mint a kiállítás szervezői a megnyitás előtti sajtótájékoztatón elmondták, a bemutatott műszerek többsége modulelemekből áll. így egységes mérőrendszert alkotnak, megkönnyítve a mérési munkák összehangolását, automatizálását, növelve megbízhatóságukat. a mérési eredményeket valamennyi műszer jelrögzítőn, önrő készüléken vetíti ki, s elektronikus számítógépbe kódolja.

a maszpriborintorg az elmúlt években megkészszerelte az ilyen típusu mérőműszerek exportját. legstabilabb piacuk a kgst-or-szágok, ahová munkamegosztási szerződések alapján évről évre nagyobb választékban szállítanak. ujabban már olyan mérőműszerek is szerepelnek kínálatukban, amelyek a nagyobb hőmérsékletingadozásnak is ellenállnak, s minusz 50-plusz 50 celsius fok között is működnek.

/folyt.köv./

14.10 rj

-26 -

14.10.50

bb. 33. / szovjet... 1. folyt./rj

hazánkban szinte valamennyi exportra előállított mérőműszerből ez több mint száz típus - szállítanak, a legutóbbi években külkereskedelmünk megkészszerelte exportját. a legnagyobb hazai felhasználók közé tartoznak a mom, a radelkis, az emg és a hradástechnikai vállalat. tapasztalataik szerint ezek a műszerek eddig meglehetősen ritkán szorultak javításra.

a kiállítással egyidőben a maszpriborintorg tárgyalásokat kezd magyar partnereivel az újabb exportlehetőségekről. /mti/

--

bb. 34. tizenöt milli/ó rubeles üzletkötés - magyar-román szerződéscsere

t/sz/s/rj ie din

1978. március 23.

tizenöt millió rubel értékű szerződést írt alá csütörtökön a technoimpex külkereskedelmi vállalat román partnerével, a meszin export-import vállalattal különféle szerszámgépek kölcsönös szállításáról. a megállapodás alapján a partnerek ebben az évben hárommillió rubel értékben szállítanak egymásnak szerszámgépeket. a következő két évben a magyar ipar mintegy 8,5 millió rubel értékben exportál romániába többek között számjegyvezérlésű berendezéseket. a román vállalattól a technoimpex 1979-80-ban négy millió rubelért vásárol itthon nem gyártott típusu gépeket. /mti/

--

bb. 35. új bőrruházati üzem épül - ,szépségház,, pécssett

han/ká/rj di

1978. március 23.

baranyában jelentősen növekedett a könnyűipari vállalatok tőkés exportja - állapították meg a könnyűipari ágazat, valamint a megye párt és állami vezetőinek csütörtökön pécssett tartott tervezett tárgyalásán. példaként említették az öt kontinensre szállító kesztyűgyárat, amely 25 százalékkal, a pécsi kesztyű és bőrdíszmű ktsz-t, valamint cipőipari szövetkezetet, amely tíz-tíz százalékkal többet exportált tavaly, mint az előző esztendőben. a tendencia folytatásához újabb lehetőségeket teremtenek.

/folyt.köv./

14.25 rj

-27 -

14.25

bb. 35. / uj bőrruházati ... 1. folyt./nj

készül a kesztyűgyár új bőrruházati üzeme, ahol 1980-ban már 44.000-el több bőrruhát állíthatnak elő. ugyancsak fejlesztik a kaposvári ruhagyár pécsi üzemét.

a megbeszélésen hangsúlyozták, hogy baranyában a jövőben is mind nagyobb szerepet kap a könnyűipar. az iparban foglalkoztatott dolgozók egynegyede a bőr-, a textil- és ruházati, valamint a fel- dolgozó üzemekben és a nyomdában talál megélhetést. az ipari termelés értékének mintegy ötödét ezek az ágazatok adják. huszezres létszámuk a szénbányászat után következik. a hatékonyabb munka érdekében a minisztérium szorgalmazza a nagyobb vállalatok, továbbá a kis- és középüzemek termelési-műszaki együttműködésének fejlesztését, a munka- és üzemszervezési tapasztalatok szervezett át- vételét.

a tárgyaláson a lakossági szolgáltatás helyzetét is megvizsgálták. bár a fejlődés jelentős, az igényeket nem tudják követni. javulást ígér a patyolat vállalat mosodai rekonstrukciója, továbbá négy új vegyes szalon, mohácson komplex textiltisztító kis-üzem építése. pécsen 1979. végéig két cipő gyorsjavító szalon nyílik. ötletes kezdeményezésről is beszámoltak. a megyeszékhely központjában, egy felújított műemléképületben, „szépség- ház,-at rendeznek be a fodrászat és a kozmetika a legkorszerűbb eszközeivel. /mti/

--

bb. 36. willy brandt csütörtöki programja

t/-don/bc/rj hgy

1978. március 23.

willy brandt, a német szociáldemokrata párt elnöke és kísérete csütörtökön az egyesült izzóba látogatott. a vendégeket méhes lajos, a vas-, fém- és villamosenergiaipari dolgozók szakszervezetének főtitkára, dienes béla vezérigazgató és vadas sándorné, a vállalat pártbizottságának titkára fogadta. a vezérigazgató tájékoztatójában egyebek között elmondta: az izzónak jelenetős kereskedelmi kapcsolata van az nszk több vállalatával, és a hanna- veri vásárokon már eddig is számos elektroipari újdonsággal mutatkozott be.

/folyt.köv./

14.30 nj

-28-

1540

bb. 36. / willy... 1. folyt./nj

willy brandt ezután megtekintette a diszkivilágító- és normál izzókat gyártó üzemrészit, majd elismerését, jókívánságait kifejező sorokat jegyzett a lámpatesteket készítő brigád naplójába.

a német szociáldemokrata párt elnöke ezt követően az üzemi szakszervezeti bizottság képviselőivel, szakszervezeti bizalmiakkal találkozott. örömet fejezte ki, hogy a tárgyalások mellett lehetőségük nyílt egy nagy budapesti vállalat tevékenységének munkásai életének megismerésére. érdeklődéssel hallgatta a szakszervezeti beszámolót, a bizalmiak hozzászólásait, majd a vállalat szakszervezeti tanácsának tevékenységéről, aktivistáinak munkájáról tájékozódott. az eszmecserén szólt az nszk üzemeiben és gyáraiban működő szakszervezetek feladatairól is. a kötetlen beszélgetésen részt vett méhes lajos is

/folyt.köv./

bb. 37. a fővárosi fürdőigazgatóság

s/rj hgy

1978. március 23.

közli, hogy a fürdőüzemek husvétii nyitvatartása az alábbiak szerint alakul:

március 25-én szombaton minden fürdő 18 óráig tart nyitva,

március 26-án, vasárnap minden fürdőben rendes vasárnapi üzemmenet lesz.

március 27-én, hétfőn a gyógy- és tisztasági fürdők zárva tartanak.

a rudas, csillaghegy, lukács, újpesti uszodák, valamint a szabadság-strand és a széchenyi strand vasárnapi üzemmenet szerint tart nyitva. /mti/

--

14.35 nj

-29 -

1550

bb. 38. ülést tartott a magyar vöröskereszt országos vezetősége
t/üg/pf/rj hgy 1978. március 23.

csütörtökön ülést tartott a magyar vöröskereszt országos vezetősége. kaposvári julia főtitkárhelyettes értékelte a 25 éves tisztasági mozgalmat. eredményességét sok városban, községben bizonyítják a társadalmi munkával rendbehozott terek, utak, a mind sűrűbben észlelt virágos utcák, vízelvezető árkok, játszóterek, mindennek létrejöttét segítette a tanácsok, az egészségügyi szolgálat, valamint a társadalmi szervek összefogása is. a tisztasági mozgalom a környezetvédelem sajátos formájává vált, amelyet a jövőben a település fejlesztési tervekhez kapcsolódva kíván kezelni a vöröskereszt. ennek megfelelően ezen a területen is ötéves tervek készülnek majd. arra törekszenek hogy az anyagi és erkölcsi elismerés ösztönzőbb legyen.

ahol erre mód nyílik, üzemekben, a mezőgazdaság területén a tisztasági mozgalom, a helyi munkaverseny, a szocialista brigádok vállalatának részeként szerepel a jövőben. önálló verseny-mozgalomként is jelentkezhet, de mindkét esetben konkrét időponthoz, feltételekhez kötött követelményekkel. kiemelten kezelik a közlekedési vállalatok, az ételmiszergyártó, feldolgozó üzemek, az egészségügyi intézmények és a tanintézetek tisztasági verseny-mozgalmát.

ezután hantos jános főtitkár, a vöröskeresztes vezetők és aktivisták képzését értékelte, és előterjesztette az oktatás középtávú tervét. /mti/

--

bb. 41. mihalik tamás
be/rj hgy

1978. március 23.

fotókiállítás nyílt meg a kossuth könyvkiadó klubhelyiségében. a kiállítás március 24-től április 15-ig tekinthető meg. /mti/

--

14.55 rj

-30 -

15³⁰

bb 39. előkészületek a tizennyolcadik miskolci tv-fesztiválra
kör/ká bzs hgy 1978. március 23.

befejeződött a 18. miskolci tv fesztiválra beküldött több, mint kétszáz film előzsűrizése. a döntés alapján ötvennyolc alkotást mutatnak be a közönségnek miskolcon, a szakszervezetek borsod megyei tanácsa székházában - , jelentette be balogh mária, a fesztivál igazgatója az előkészítő bizottság csütörtökön miskolcon tartott ülésén.

a május 11-től május 17-ig tartó fesztiválon összesen huszonhárom órás adás időben kerül a közönség elé tizennyolc híradó-, hét-tudósítás-, tíz dokumentum-, hét ismeretterjesztő-, tizenegy riport-, valamint öt portréfilm. a versenyfilmeket tizenöt fős zsűri bírálja el. döntése alapján adják ki a kategória díjakat. miskolcon tíz helyen működik majd közönség zsűri, amelynek szavazata alapján osztják ki - ugyancsak kategóriánként - a közönség díjakat.

a miskolci vetítéseken kívül hét helyen, közte a lilla-füredi palota szállóban, borsodnádásdon, szerencsen, mutatják be a fesztiválon résztvevő alkotásokat. május 13-án és 14-én miskolcon, ózdon és leninvárosban gyermek matinékat rendeznek.

több szakmai tanácskozássra is sor kerül. a résztvevők a riport-, az animáció a televízióban, valamint a tv kritika helyzete és szerepe címmel folytatnak eszmecsereket. a fesztivál zárónapján fórum keretében válaszolnak a tv vezetői a televízióval kapcsolatos műsorpolitikai, közművelődési kérdésekre. /mti/

--

bb 40. a pest megyei kishajózási vállalat

kné bzs hgy

1978. március 23.

közli, hogy zebegény-pliszarót révátkelés forgalma a hivatalos menetrend szerint megindult. /mti/

--

15.18/bzs

- 31 -

15³⁰

bb 42. bővül a finomkonfekció-kinálat - a fővárosi kézműipari vállalat sajtótájékoztatója

t ol/s bzs hgy

1978. március 23.

a fővárosi kézműipari vállalat termékeiből mind a belkereskedelmi kínálatot, mind az exportot az idén is tovább bővítik. a hagyományos szezonnyitó ruházati termék-bemutatóval egybekötött csütörtöki sajtótájékoztatón a vállalat képviselői elmondották, hogy a másfélezer modell-változatban, kis szériákban készülő finomkonfekcióból erre az évre 50 millió forinttal több értékű terméket ajánlottak a belkereskedelemnek.

a különféle kézműipari termékek rendkívül széles skáláját előállító tanácsi nagyvállalat a múlt évi teljesítést 23 millió forinttal meghaladó, összesen 1 milliárd 320 millió forint értékű termelést tervezett 1978-ra. a rendelésállomány jelenleg már 1 milliárd 43 millió forintot tesz ki. szocialista országokba 386 millió, tőkés országokba - növelve a kínálatot - 140 millió forint értékű termék szállítását tervezik. olyan tőkés piacokkal rendelkeznek - egyebek között ausztriában, nszk-ban és dániában kialakult jó kapcsolatok révén -, amelyekre a megnehezült értékesítési körülmények közepette is biztosan számíthatnak.

szakitva a régi gyakorlattal, ősztől arra törekcszenek, hogy a kereskedelmi partnereknek szánt divatbemutatók egy fél évvel megelőzzék a szezonot, s így jobban megalapozhassák az üzleti tárgyalásokat. /mti/

--

bb 43. dr.szabó lajos rendőralezredes,

pf bzs hgy

1978. március 23.

a belügyminisztérium pártbizottságának tagja, 52 éves korában váratlanul elhunyt. temetése katonai tiszteletadással március 28-án 15 órakor a farkasréti temetőben lesz. /mti/

--

15.22/bzs

- 32 -

15⁴⁵
P

bb 44. lengyel idegenforgalmi tájékoztató és kiállítás nyiregyházán

kal/ká bzs hgy

1978. március 23.

necsak krakkó és zakopane nevezetességeivel, látni-valóival, de más, műemlékekben gazdag tájak, vidékek jellegzetességeivel is ismerkedjenek meg a lengyelországba látogató magyar turisták - ez a törekvése az orbis lengyel utazási iroda magyarországi képviseletének, amely ez évtől tájékoztató, információs szolgáltatásai mellett utvonalszervezési tevékenységével is szolgálja a két baráti állam egyre bővülő, gyarapodó idegenforgalmát. boleslaw machcewicz, a képviselet igazgatója a csütörtökön, nyiregyházán megrendezett lengyel idegenforgalmi kiállítás megnyitásának alkalmából jelentette be a változást. mint mondotta, számos, az ország északi tájait bemutató utat ajánlanak a lengyelországba utazóknak. a magyar turisták ezentul könnyebben eljuthatnak az északi kikötővárosokba, s a mazuri-tavak vidékére. az idei esztendő újdonsága lesz, hogy a hazai utazási irodákkal közösen több szakmai jellegű utazást szerveznek a magyar vállalatok érdeklődő szakemberei számára.

a nyiregyházán megnyílt idegenforgalmi kiállítás színes fotókon mutatja be a lengyel tájakat. /mti/

--

bb 45. légkör-kutatás az előrejelzés biztonságáért - ünnepi ülés a meteorológiai világnap alkalmából

t kg/pf sl bzs hgy

1978. március 23.

az idén indul a világ légkörkutatói programja, amelyben az ensz meteorológiai világszervezetének 147 tagállama - közöttük magyarország is - részt vesz. a programról tartott előadást csütörtökön a meteorológiai világnap alkalmával rendezett ünnepi ülésen béll béla akadémikus, a magyar meteorológiai társaság elnöke a mtesz székházában.

a légkörkutatói program a földi légköri folyamatok teljes feltérképezését szolgálja, ami végső soron a meteorológiai prognózisok megbízhatóságának fokozását eredményezi.

/folyt. köv./

15.26/bzs

- 33 -

15⁵⁰
P

bb 45. /Légkörkutats ... 1. folyt./bzs

az év végén kezdődött egy esztendeig tartó vállalkozás során kilencezer szárazföldi, ezer magaslégköri állomásról és tíz az óceánokon állomásozó hajóról szolgáltatnak majd rendszeresen adatokat az ugynevezett világközpontokba: moszkvába, washingtonba, tokióba és stockholmba. a központokban nagyteljesítményű számítógépek értékelik ki az adatokat.

a magyar meteorológusok a délsarki szovjet légkörkutató expedícióval közösen vesznek részt, jövőre pedig az indiai--óceánon álló szovjet kutató-hajón teljesítenek tudományos szolgálatot, bekapcsolódnak a mérési munkálatokba. a világ-szervezet megbízásából a magyar szakemberek az alpoknak és a kárpátoknak az időjárás-változásaira gyakorolt hatását is vizsgálják, s adatokat szolgáltatnak egy általános tanulmányhoz. azt akarják kimutatni, milyen mértékben befolyásolják a légköri áramlást. /mti/

--

↳ hogy ,a hegyek

bb 36. a szerkesztőségek figyelmébe!

hgy/bzs

1978. március 23.

a mai bb 36. sz. hír /willy brandt ... 1. folyt. 2. bekezdésének szövege helyesen:

a német szociáldemokrata párt elnöke ezt követően az üzemi szakszervezeti bizottság képviselőivel, szakszervezeti bizalmiakkal találkozott. érdeklődéssel halgatta a szakszervezeti beszámolót, a bizalmiak hozzászólásait, majd a vállalat szakszervezeti tanácsának tevékenységéről, aktivistáinak munkájáról tájékozódott. az eszmecsere során szólt az nszk üzemeiben és gyáraiban működő szakszervezetek feladatairól is. örömet fejezte ki, hogy a tárgyalások mellett lehetőségük nyílt egy nagy budapesti vállalat tevékenységének, munkásai életének megismerésére.

/folyt. köv./

15.48/bzs

- 34 -

16⁰⁰

bb 46. halálos közlekedési baleset

s bzs hgy

1978. március 23.

hajduböszörmény és görbeháza közötti utszakaszon tóth lajosné 36 éves főelőadó, miskolci lakos személygépkocsijával egy fának ütközött. a baleset következtében egyik utasa borbély lajosné 36 éves előadó, miskolci lakos a helyszínen meghalt. tóth lajosné és négy éves gábor névű gyermeke súlyos, harmadik utasa pedig könnyű sérülést szenvedett. a baleset okának vizsgálatát szakértő bevonásával folytatja a rendőrség. /mti/

--

bb 47. bak imre festőművész kiállítása szegeden

dén/ká bzs hgy

1978. március 23.

szegeden a november 7. művelődési központban csütörtökön nyílt meg bak imre festőművész tárlata. a művész most első alkalommal állít ki a tiszai városban. az érdeklődők április közepéig tekinthetik meg a modern törekvéseket tükröző, nagyméretű festményeit. /mti/

--

bb 48. az v. ötéves fejlesztési terv időarányos teljesítése a xiii. kerületben - tanácsülés angyalföldön

t bp/s bzs hgy

1978. március 23.

az v. ötéves tervidőszak feladatait - lényegében - 1978 és 1980 között kell megvalósítani, s ez alapvető módosítást igényel a pénzügyi ütemezésben - állapították meg csütörtöki ülésükön az angyalföldi tanács tagjai.

a kedvezőtlen helyzet több tényező együttes hatására alakult ki. ezek között első, hogy több beruházás, amelyet már az elmúlt ötéves tervben kellett volna befejezni, áthúzódott a jelenlegi tervciklusra. ugyanakkor a tervezéskor még nem ismert árváltozások is tovább nehezítették a helyzetet.

16.00/bzs

- 35 -

/folyt. köv./

16⁰⁰

bb 48. /az v. ötéves ... 1. folyt./bzs

mindez legsúlyosabban az új gyermekintézmények építését érintette. nevezetesen a Kassák Lajos utca 17, illetve 27, 29. szám alatti bölcsődék kivitelezésének megkezdését. külön gondot jelent az is, hogy a korábban középblokkos építési technológiával dolgozó fémmunkás vállalat, most tér át a vázpaneles technológiára és ez tovább növeli a költségeket. a tanács vezetői e körülmények figyelembevételével javasolták a tanácsülésnek, hogy eredeti tervét módosítsa. /folyt. köv./

bb 49. a szekszárdi borok versenye

blb/kz bzs hgy 1978. március 23.

a szekszárdi történelmi borvidék nedűinek csütörtökön szekszárdon megrendezett versenyén csaknem száznyolcvan - felerészt vörös - bormintát izlelgettek a gyertyák fényében vizsgálva a zsűri tagjai. bebizonyosodott, hogy 1977 a vörösborok évjárata volt. százharmincnyolc bort érdemesítették érmesnek, köztük hetvenhárom vöröset. huszonnyolc vörösbor és tizenkilenc fehérbor kapott aranyérmes minősítést. a vörösborok csoportjában a szekszárdi aranyfürt tsz tavalyi oportóját és tóth józsef szekszárdi szőlősgazda kadarkáját, a fehérborok közt a szekszárdi állami gazdaság 1972. évi olaszrizlingjét és kaposi istván tavalyi termésű ottonel muskotály borát különdíjjal jutalmazták. a száznál több arany- és ezüstérmes bor részt vesz majd a Tolna megyei borversenyen is. /mti/

bb 51. felhasználható: 18 órától!

darabont Tamás festőművész kiállítása Miskolcon

kör/ká bzs e 1978. március 23.

darabont Tamás budapesten élő képzőművész alkotásaiból nyílt kiállítás csütörtökön Miskolcon, a képcsarnok vállalat szőnyi István kiállítási termében. a több mint félszáz, nagyobb-részt olajfestmény bulgáriai, valamint az ország különböző vidékén tett tanulmányutak alapján készült. /mti/

16.48/bzs

- 36 -

1400

bb 50. e m b a r g ó : 18.00 óráig!

az mszmp kb párt- és tömegszervezetek osztálya

pf bzs e 1978. március 23.

és a politikai főiskola pártépítés tanszéke, az alapszervezeti munka fejlesztésének időszerű kérdései, -ről március 22- és 23-án tanácskozást rendezett.

a tanácskozáson, melyet Szabó József, a politikai főiskola rektora nyitott meg, részt vettek a budapesti, megyei, járási, városi, üzemi, községi pártbizottságok vezetői, munkatársai, alapszervezeti titkárok, vezetőségi tagok.

a vitaindító előadást Jakab Sándor, a központi bizottság tagja, a pto vezetője tartotta, melyet korreferátumok egészítettek ki. a szekció-üléseken élénk vita alakult ki, a résztvevők sokoldalúan szóltak tapasztalataikról és a feladatokról.

a kétnapos tanácskozáson részt vett és a vitát összefoglalta Borbély Sándor, a központi bizottság titkára. /mti/

-.-

bb 52. megjavult husvétra az időjárás

i kg/pf sl bzs e 1978. március 23.

a csütörtöki hűvös, borús időt pénteken esőzés követi, mert nyugat felől a Kárpát-medencébe áramló felhőzóna bőséges csapadékot hoz. ugyanakkor a hőmérséklet némileg emelkedik, s megközelíti a sokévi átlagot. az országos meteorológiai szolgálat jelentése szerint husvétra már jobb időre számíthatunk. Szombatra az esőzóna tovább húzódik kelet felé, így már csak futó záporok lesznek, néhány órára a nap is kisüt, vasárnap pedig az évszaknak megfelelő, napos, száraz időt várhatunk, a hőmérséklet általában 15 fok körül alakul. /mti/

-.-

16.55/bzs

- 37 -

1415

bb 53. r.kiss Lenke szobrászművész kiállítása veszprémben

feh/ká bzs e

1978. március 23.

veszprémben, a dési huber teremben csütörtökön megnyitották r.kiss Lenke szobrászművész kiállítását. az ünnepélyes megnyitón pap jános, az mszmp veszprém megyei bizottságának első titkára hangoztatta: r.kiss Lenke bátran kísérletező, új utakat, megoldásokat kereső elkötelezett művész. alkotásai korunkról vallanak, a ma emberéhez szólnak.

a tárlaton az utóbbi három-négy év termését mutatják be, s közöttük mintegy 15 alkotással ezuttal találkozhat először a képzőművészetet kedvelő közönség.

r.kiss Lenke szobrai, plasztikái, reliefjeit és érmeit április 6-ig tekinthetik meg az érdeklődők. /mti/

--

bb 55. két unido - vegyesbizottsági ülés budapesten

sl pf bh e

1978. március 23.

az egyesült nemzetek iparfejlesztési szervezete /unido/ és Magyarország között érvényben lévő együttműködési megállapodások alapján két vegyesbizottsági ülést tartottak a hét első felében a magyar kereskedelmi kamarában.

a műszer-elektronikai és hírdátatechnikai megállapodás alapján létrehozott bizottság, az unido javaslatára a többi között elfogadta azt a javaslatot, hogy miniszteri szintű értekezleten vitassák meg az egészségügyi és egészségügy-ipari együttműködést, továbbá akcióprogramot dolgozzanak ki e kapcsolatok fejlesztésére, amelyben Magyarország központi szerepet vállalna.

az alumíniumipari vegyesbizottság a többi között kidolgozta alumíniumipari szakemberek 1979-ben Magyarországon sorra kerülő háromhavi csoportos képzésének programját. /mti/

--

17.20 bh

- 38 -

1445

bb 54. Losonczi pál, az elnöki tanács elnöke

be bh e

1978. március 23.

és Lázár György a minisztertanács elnöke táviratban üdvözölte Suharto tábornokot és dr. H. Adam Malikot az Indonéz Köztársaság elnökévé, illetve alelnökévé történt megválasztásuk alkalmából. /mti/

--

bb 56. burgenlandi magyar pedagógusok budapesten

pf bh hgy

1978. március 23.

március 20- és 24 között az anyanyelvi konferencia védnökségének meghívására budapesten tartózkodott a burgenlandi magyar pedagógusok 11-fős csoportja Tölly Ernő tanfelügyelő vezetésével. a pedagógus csoportot fogadta Gosztonyi János oktatási államtitkár, aki tájékoztatta őket a magyar oktatásügy jelenlegi helyzetéről. meglátogatták a pilisvörösvári nemzetiségi nyelvet oktató általános iskolát, valamint a budapesti XIV. kerületi Vargha Gyula András általános iskolát. a csoportot fogadta Szabó Zoltán, a magyarok világszövetségének főtitkára. az ausztriai magyar pedagógusok csütörtök délután elutaztak budapestről. /mti/

--

bb 57. nszk-beli szövetkezeti vezetők értek hazánkban

k is sl bh e

1978. március 23.

a termelőszövetkezetek országos tanácsának meghívására csütörtökön budapestre érkezett Lorenz Falkenstein, az nszk-beli Raiffeisen szövetkezeti szövetség elnöke és Arthur Schiffgen, a szövetség nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó igazgatója. egyhetes magyarországi tartózkodásuk alatt tárgyalnak a mem és a tot vezetőivel és mezőgazdasági termelőszövetkezeteket látogatnak meg.

a küldöttség csütörtökön a tot vezetőivel, Szabó István elnökkel és Czibalmos Béla főtitkárral tárgyalt. /mti/

--
- 39 -

17.30 bh

1750

bb 58. gergely istván hazaérkezett irakból

felhasználható: 21.10 órától!

r s b s sl bh e

1978. március 23.

gergely istván államtitkár, az országos vízügyi hivatal elnöke csütörtök este hazaérkezett az iraki köztársaságból, ahol március 20-23 között tárgyalásokat folytatott abduvahab mahmud abdullah öntözésügyi miniszterrel. áttekintették az országos vízügyi hivatal és az iraki öntözési minisztérium között 1974 óta kibontakozott vizgazdálkodási együttműködés eredményeit, tárgyaltak a kapcsolatok kiszélesítésének újabb lehetőségeiről és egyeztettek az 1978-79- évi magyar-iraki vízügyi munkaprogramot./mti/

--

bb 59. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13.00 órától 18 óráig

szk bh e

1978. március 23.

30. gabona termesztési tanácskozás
31. fekete dosszié
32. építési terv pályázat
33. szovjet elektronikus... /3. sz. jav./
34. üzletkötés
35. szépségház /4. sz. jav./
36. willy brandt programja
37. fürdőigazgatóság közleménye
38. vöröskereszt
39. tv fesztivál
40. kishajózás
41. fotó kiállítás
42. kézműipari sajtótájékoztató
43. ethunyt dr. szabó lajos
44. lengyel idegenforgalmi....
45. meteorológiai világnap /5. jav./
46. halálos balesetek
47. bak imre kiállítása
48. angyalföldi tanácskozás
49. szekszárdi borok
50. alapszervezeti munka

/folyt. köv./

- 40 -

18.15 bh

18²⁰

parlament

bkk 3. /megnyilt23.folyt./um

a fogyasztói érdekvédelemről szólva hangsúlyozta: olyan termékek kerüljenek a boltokba, amelyeket termelők és fogyasztók egyaránt szívesen vásárolnak meg. teljes mértékben egyetértett azzal a megállapítással, hogy az ellátásért nemcsak a kereskedelem, hanem a termelő ágazat is felelős. ezt a gondolatot fejezi ki a törvényjavaslat egyik paragrafusában. ennek értelmében a gazdálkodó szervezetek és a kereskedelmi dolgozók egyetemes, közös célokat szolgálnak: a lakosság jobb ellátását.

pethő ferenc /szabolcs m. 4.vk./ a nyiregyházi mezőgazdasági főiskola főigazgatója elmondta: a törvényjavaslat szabolcs-szatmár megyei társadalmi vitáján feltekintették a kereskedelmi hálózat fejlődését. sok szó esett arról is, hogy megváltoztak a „fogyasztói szokások”, befejezés előtt áll az áruházi hálózat kialakítása. a kiskereskedelem csupán a múlt évben több mint 11 milliárd forintos forgalmat bonyolított le.

örvendetes - folytatta a képviselő -, hogy napjainkban a kereskedelem szervezetei mellett az ipari és a mezőgazdasági üzemek is mind nagyobb részt vállalnak a lakosság ellátásából. helyeselte, hogy a törvény is egyértelműen állást foglal a kettős feladat jelentősége mellett. a továbbiakban foglalkozott azzal, hogy a törvény végrehajtásáról gondoskodó jogszabályok tovább „részletezzenek”, majd a törvény paragrafusait. javasolta, hogy a minisztertanács, valamint a belkereskedelmi minisztérium a további rendelkezések formálásánál legyen tekintettel például a szövetkezeti kereskedelmen belüli nagykereskedelmi tevékenység szabályozására. helyezzenek nagy súlyt a tanácsok és szakigazgatási szervek törvényben meghatározott ellátási felelősségének megfelelő érvényesítésére. érdemes foglalkozni azzal a körülménnyel is, mely szerint a belkereskedelemben dolgozó, egyetemet, főiskolát végzett szakemberek aránya még messze nem éri el más ágazatok statisztikai mutatóit.

a belkereskedelmi törvénynek is a gyakorlat lesz a próbaköve - hangoztatta. a szabályok gyakorlati érvényesítésében valamennyi ipari és kereskedelmi vállalat, mezőgazdasági üzem, minden állampolgár érdekelt. a törvény messzemenően épít az állampolgárok felelősségérzetére. valamennyien felelősek vagyunk a termékek jó minőségű előállításáért, forgalomba juttatásáért, s azért, hogy munkánk gyümölcse megfelelő minőségben kerüljön a vásárlókhoz, a felhasználókhoz. nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy minden állampolgár egyrészt termelő, a másik oldalon viszont fogyasztó is. e közös érdek kell, hogy vezéreljen a törvény végrehajtásában - mondotta befejezésül a képviselő.

/folyt.köv./

18.18/um

- 41 -

o

bkk 3./megnyilt24.folyt./um

a törvényjavaslat vitájában több képviselő nem kért szót, az elnök a vitát berekesztette, s megadta a szót sághy vilmosnak.

a miniszter bevezetőben megköszönte az országgyűlés aktív és konstruktív vitáját és megállapította, hogy ezt az eszmecserét is az jellemezte, ami az előzetes bizottsági és képviselőcsoporti, illetve társadalmi vitát: a belkereskedelem szintén minden területét érintették. a plenáris ülés nemcsak szorosán a törvénnyel foglalkozott, sok olyan javaslatot tettek a felszólalók, amelyek alaposabb vizsgálatot igényelnek, ennek alapján kérte az országgyűlés hozzájárulását, hogy az észrevételeket szokásos munkarendjében a minisztertanács tekinthesse át és annak nyomán megtegye a szükséges intézkedéseket.

a vitában elhangzott alapvető kérdésekről szólva sághy vilmos elsőként az ellátás felelősségét érintette. aláhúzta: színvonalas ellátás csak a termelő, a bel- valamint a külkereskedelem együttes munkájával valósítható meg. a termékszerkezetet érintő hozzászólásokra válaszolva sághy vilmos kiemelte: mindannyiunk érdeke, s a népgazdaság kulcskérdése a gazdaságos termelés, a rosszul fizető cikkek gyártásának megszüntetése. ugyanakkor a döntések nyomán a lakossági érdekek nem csorbulhatnak. ami a gyakorlatot, a jövőt illeti, a polgári törvénykönyv és a vállalati törvény is intézkedik a termelők és a kereskedők közötti kapcsolatokról - ezeket a jogszabályokat mindenki vel be kell tartatni. a vállalatok közötti szerződéseket például nem lehet büntetlenül megszakítani, s tájékoztatni kell arról is, hogy milyen árakkal termelését szüntetik meg. most készül egy eljárási utasítás, amely kötelezi a vállalatokat ennek bejelentésére, s ha a „pótlásban”, nem tudnak a kereskedőkkel megegyezni, akkor magasabb fórumon döntenek az esetleges átcsoportosításról, szocialista vagy tőkés importról.

/folyt köv./
18.45/um

-42-

bkk 3./menyilt -.....25.folyt/um

sok felszólaló beszélt az áruk minőségéről, s az elhangzottak kapcsán a miniszter kiemelte a gyártók belső ellenőrzésének a fontosságát. ehhez járulva a figyelmes kereskedelmi átvételi rendszer, és a fogyasztók törvényben is rögzített reklamációs joga együttesen biztosítja majd, hogy valóban jó minőségű áruk kerüljenek forgalomba. sághy vilmos is egyetértett a felszólalókkal: több elismerés, erkölcsi megbecsülés illeti meg a nehéz körülmények között dolgozó eladókát, a raktárosokat, s az ágazat többi dolgozóit és meg kell vizsgálni a keresetek, jövedelmek kérdését is. ez ügyben mindenféleképpen türelemre van szükség, hiszen a kormány csakis a népgazdaság lehetőségeivel összhangban dönthet a kereskedelmi dolgozók fizetéséről, jövedelméről. évente 2,5-3 ezer felsőfokú szakember áll munkába ezen a területen, öt év alatt nyolcvanezreznereznek szakképzettséget, s százezren pedig továbbképzésben vesznek részt. az utánpótlás tehát általában biztosított, ám az igaz, hogy az ország néhány területén a kettőnél kevesebb a szakképzett dolgozó. ami a felszólalásokban is sürgetett fejlesztéseket illeti: az ötödik ötéves tervidőszakban a kiskereskedelmi hálózat 900 ezer négyzetméterrel, a nagykereskedelmi pedig 150 ezer négyzetméterrel gyarapodik. budapesten a legégetőbbek a gondok, ezt, valamint a pest megyei, s azon belül az érdi helyzetet is megvizsgálják, döntenek a fejlesztésről. jónéhány év kell azonban ahhoz, hogy a kereskedelmi hálózat megfelelően szolgálja az érintett területen lakók ellátását. ugyancsak górcső alá veszik a határmenti területek üzlethálózatának és áruellátásának helyzetét, keresve a bővítés lehetőségeit.

befejezésül a miniszter a belkereskedelemben dolgozók felelősségéről szólt, kiemelve: a minisztertanács az ágazati miniszter útján gondoskodik a lakosság megfelelő ellátásáról. a törvény előremutat, hiszen például az áruk minőségéről, az alkatrészellátásról és a javításról intézkedve a mainál magasabb színvonalat céloz. a végrehajtás során fokozatosan, kintartó munkával kell a gyakorlatba átültetni ezeket az elveket - mondotta befejezésü sághy vilmos s a törvényjavaslatot az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.

határozathozatal következett. a képviselők először az országgyűlés kereskedelmi, valamint jogi, igazgatási és igazságügyi bizottsága által benyújtott módosító javaslatokról döntöttek; a módosító indítványokat egyhangulag megszavazták. ezután az országgyűlés a belkereskedelemtől szóló törvényjavaslatot általánosságban és a megszavazott módosításokkal részleteiben egyhangulag elfogadta.

/folyt.köv./

- 43 -

18.50/um

parlament

bkk 3./megnyilt26.folyt./um

ezzel a tavaszi ülészak első napja - amelyen az elnöki tisztet felvátva töltötte be apró antal, péter jános és raffai sarolta - végetért. pénteken szakács ödönnnek, a legfelsőbb bíróság elnökének beszámolójával folytatja munkáját az országgyűlés.

x x x

a szerkesztőségek figyelmébe!

javitások a mai bkk 3. sz. /megnyilt az országgyűlés../
hirre:

a 14. folytatás első bekezdés első sorában a képviselő választókerülete helyesen: /pest megye, 1.vk./

a 20. folytatás első bekezdés első sorában a felszólaló fritz lászló képviselő foglalkozása helyesen: a kőolaj és földgázbányászati vállalat motorszerelője.

a 21. folytatás 2. bekezdésének 8. sorában a szöveg helyesen:

...termékek. mégsem pótolják azonban...

a 24. folytatás 3. bek. 3. sorában a szöveg:

...ellátás csak a termelők, a bel- valamint ...

x x x

/folyt.köv./

- 44 -

19.00/um

D

parlament

bkk 3. /megnyilt ...27. folyt./um

a csütörtöki ülés felszólalói:

sághy vilmos
ispánovits márton
novics jános
vilmányi mária
antal imre
kosztolánczi jánosné
czégai valéria
csikós-nagy béla
komócsin mihály
kovács istvánné
szigethy dezső
kovács károly
molnár frigyos
kiss imre
fritz lászló
vargáné tóth rozália
varga sándor
pethő ferenc
sághy vilmos

/mti/

--

- 45 -

19.03/um

0

bb 59. /a belföldi.... folyt./ bh

51. darabont tamás kiállítása
52. husvétii idő
53. kiss lenke kiállítása
54. távirat
55. unido ülés
56. burgenlandi pedagógusok
57. nszk-beli szövetkezeti vezetők /6. jav./
58. gergely istván hazaérkezés
59. hírjegyzék
/mti/

--

bb 48. /az öv v. öt éves ... 2. folyt./bzs

a vitában felszólaló angyalföldi tanácstagok kritikusan és önkritikusan értékelték az eddig tett intézkedéseket. megállapították, hogy a tanács illetékes vezetői mindent megtettek a szükséges anyagi fedezet és építőipari kapacitás biztosítása érdekében. de azt is elmondták: a nem elég alapos és körültekintő tervezési, valamint beruházás-előkészítő munka is oka, hogy a kivitelezés megkezdése a tervciklus utolsó két és fél évére tolódott el. határozatban kötelezték a tanács vezetőit, hogy tegyenek meg mindent a tervek, bár módosított ütemezésű, de maradéktalan megvalósítása érdekében. tehát meg kell épülnie 1980-ig a két, egyenként 100 kisgyermeknek otthont adó bölcsődének, s egy 24 tantermes új iskolának. /mti/

--

1900

- 41 -

bb 60. elhunyt ortutay gyula

pr bzs e

1978. március 23.

hosszu, súlyos betegség után szerdán, 68 éves korában elhunyt ortutay gyula akadémikus, országgyűlési képviselő, a népköztársaság elnöki tanácsának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának alelnöke, a tudományos ismeretterjesztő társulat elnöke, az mta néprajzi kutató csoportjának igazgatója. temetéséről később intézkednek.

a népköztársaság elnöki tanácsa
a hazafias népfront országos tanácsa
a magyar tudományos akadémia

x x x

ortutay gyula 1910. március 24-én, szabadkán született, iskoláit szegeden végezte. itt járt egyetemre, ahol klasszika-filológiával, pszichológiával, irodalomtörténettel és néprajzzal foglalkozott. egyik alapítója és vezetője volt a szegedi fiatalok művészeti kollégiuma néven működő baloldali értelmiségi csoportnak. itt kötött életreszóló barátságot erdei ferencsel, radnóti miklóssal s a magyar kultúra és tudomány számos, azóta nagy nevet szerzett kiválóságával. első munkái a művészeti kollégium kiadásában jelentek meg. doktori értekezését tömörkény istvánról írta. első néprajzi gyűjtőutjain a különösen elmaradott szabolcsi tájak parasztságát ismerte meg, ezekből született műve, a nyíri és rét-közi parasztmesék. a fedics Mihály mesél című könyve egyben az új magyar népköltési gyűjtemény című sorozat kezdő kötet volt, az egyéniségkutató magyar folklorisztikai iskola nyitánya. már a felszabadulás előtt írott tanulmányaiban az orosz és a szovjet kutatások követésére hívta fel a figyelmet. népművészeti, tudománytörténeti, elméleti és módszertani munkák egész sorát írta ezekben az években: ekkor keletkezett a magyar népmeseret, a székely népballadák, a magyar népköltési gyűjtemények története s a kétkötetes a magyar népművészet. munkásságának sajátos színezetet adott az egyetemes néprajz iránti figyelme és a magyar parasztság súlyos létkérdései iránt érzett aggodalma.

tudományos kutatása mellett korán bekapcsolódott a haladó politikai mozgalmakba. egyik szervezője volt a magyar történelmi emlékbizottságnak. a felszabadulás után a kiszáradapárt balszárnyához tartozott.

/folyt. köv./

18.50/bzs

- 42 -

1905

bb 60. /elhunyt ... 1. folyt./bzs

a rádiót, a magyar távirati irodát, a filmhíradót egyesítő magyar központi híradó elnökeként tevékenykedett 1945-1946-ban. nem sokkal később, 1947-50 között vallás- és közoktatásügyi miniszterként dolgozott, nevéhez fűződik az iskolák államosítására tett törvényjavaslat kidolgozása, betérjesztése. a magyar muzeumügy és műemlékvédelem újjászervezője 1950-1953 között, a muzeumok országos központjának vezetőjeként.

az iskolát teremtő nevelő az 1930-as években kezdte pályáját előadóként, majd a szegedi egyetemen a folklorisztika magántanára lett. a budapesti ötvös Loránd tudományegyetem tanszékvezető professzorává 1946-ban nevezték ki. oktató-nevelő munkáját politikai feladatai mellett sem szakította meg, jeles tanítványok sorát indította el a tudományos pályán. az ötvös Loránd tudományegyetem rektora 1957-1963 között.

az ellenforradalom után, 1957-től hét éven át volt a hazafias népfront főtitkára, majd haláláig egyik alelnöke. az országgyűlésnek a felszabadulás óta megszakítás nélkül tagja és a kulturális bizottságnak 1970-től több cikluson át elnöke volt. 1958 óta vett részt az elnöki tanács munkájában. a tudományos ismeretterjesztő társulat elnökévé 1964-ben választották meg. a magyar tudományos akadémia 1945-ben lett levelező, 1958-ban pedig rendes tagja. a nyelv- és irodalomtudományok osztályának titkáráként, majd elnökeként 1967-től két cikluson keresztül végzett tudománypolitikai és tudományszervező munkát és ebben a minőségében alkotóan és eredményesen segítette az mta elnökségének munkáját. az mta néprajzi kutatócsoportjának alapításától, 1967-től mindvégig igazgatója volt.

a felszabadulás után tudományos munkássága is kiterjedtebbé esedett. az 1948-ban kiadott két előadás című könyvében a kortársi magyar társadalom néprajzi vizsgálatának módszereit kutatta. 1960-ban írók, népek, századok, 1966-ban halhatatlan népköltészet, 1972-ben the hungarian folklore címmel jelentette meg válogatott tanulmányait.

/folyt. köv./

18.55/bzs

- 43 -

1910

bb 60. /elhunyt ... 2. folyt./bzs

műveiben a népköltészeti alkotások általános törvényszerűségeit alkotáslélektani és szociológiai szempontból vizsgálta, azokat az összefüggéseket kutatta, amelyek a népi kultúrákat a nemzeti határokon túl is összekötik. a magyar nép életét, kultúráját összefoglaló több könyve, számos tanulmánya nemcsak magyarul, hanem más nyelveken is megjelent. a magyar néprajztudományak vitathatatlanul legnagyobb hazai és nemzetközi tekintélye volt. több külföldi akadémia választotta tagjává és számos nemzetközi tudományos szervezet hívta meg vezetőségébe. megszervezője volt a nemzetközi finnugor kongresszusoknak, évekig vezette a finn-magyar kulturális vegyesbizottság munkáját.

életének utolsó pillanatáig számos folyóiratot, sorozatot, évkönyvet, szerkesztett, irányította a néprajztudomány modern kézikönyveinek megírását. főszerkesztésében készült a közelmúltban megjelent magyar néprajzi lexikon.

sokoldalú munkásságát állami-díjjal, a magyar népköz-társaság zászlórendjével és számos más magas hazai és külföldi állami kitüntetéssel ismerték el.

tudományos tevékenységét, emberi magatartását a teljességre törekvés jellemezte. a tudomány szeretete, a társadalmi haladás szolgálata vezette tevékenységét, politikai hitvallásához tartozott a tudomány és a politika összekapcsolása, kulturális, nemzeti és népi hagyományaink megbecsülése.

közéleti és tudományos munkájával jelentős mértékben járult hozzá a szocialista társadalmat építő népünk fel-emelkedéséhez, a nemzetek együttműködéséhez és egymás értékeinek jobb megismeréséhez.

halálával pótolhatatlan veszteség érte a hazai és a nemzetközi tudományos, kulturális életet. /mti/

-. -

19.00/bzs

- 44 -

1915

bb 61. időjárásjelentés

bzs e

1978. március 23.

a meteorológiai intézet jelenti március 23-án, 18.30 órakor:

felhős idő, esőkel

várható időjárás az ország területén péntek estig:

keleten is tovább növekszik a felhőzet, többfelé várható eső, egy-két helyen havaseső. a déli-délnyugati szél megélénkül, később a dunántúlon északnyugatra fordul és megerősödik, helyenként viharos széllelkések is lesznek. a hőmérséklet holnap kora délután 7-12 fok között lesz. /mti/

-. -

bb 36. /willy brandt ... 2. folyt./bzs

hermann kersting, az nszk budapesti nagykövete csütörtökön este a hilton szállóban fogadást adott willy brandtnak, a német szociáldemokrata párt magyarországon tartózkodó elnökének és kíséretének tiszteletére.

a fogadáson megjelent gáspár sándor, óvári miklós, sarlós istván, az mszmp politikai bizottságának tagjai, puja frigyos külügyminiszter, méhes lajos, a vas-, fém- és villamosenergiaipari dolgozók szakszervezetének főtá-lyának vezetője, valamint a társadalmi, a gazdasági és a kulturális élet számos képviselője. /mti/

-. -

19.37/bzs

- 45 -

1945

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 60. sz. hírünk: /elhunyt ortutai.../ első sora helyesen:

mély fájdalommal tudatjuk, hogy hosszú, súlyos

/mti/

bb 62. csáki-maronyák józsef kiállítása debrecenben

szü/kz bzs e

1978. március 23.

csáki-maronyák józsef kossuth díjas festőművész alkotásaiból rendezett kiállítás nyílt csütörtökön a debreceni medgyessy teremben. a művész itt bemutatott mintegy 30 alkotása a balatoni táj természeti szépségét, csendjét tükrözi. a kiállításon pogány ö.gábor, a magyar nemzeti galéria igazgatója mondott megnyitót. /mti/

--

bb 64. willy brandt sajtótájékoztatója

t ie-di-zs bzs

1978. március 23.

willy brandt, a német szociáldemokrata párt elnöke csütörtök délután a gellért szálló gobelin termében sajtókonferencián találkozott a magyar és a nemzetközi sajtó, rádió és televízió képviselőivel. a sajtókonferencián, amelyen berecz jános, az mszmp kb külügyi osztályának vezetője elnökölt, willy brandt rövid nyilatkozatot tett.

/folyt. köv./

20.25/bzs

- 46 -

20³⁰

bb 64. /willy brandt ... 1. folyt./bzs

meleg szavakkal mondott köszönetet a szívélyes fogadtatásért. hangoztatta, hogy eredményes megbeszéléseket folytatott kádár jánossal. rámutatott, hogy a pártközi kapcsolatok hatékony kiegészítői a kormányzatok tevékenységének. bizonyos, hogy mostani látogatása is hozzájárul a két ország közötti jó kapcsolatok további bővítéséhez, amely mindkét nép érdekeit szolgálja.

- két olyan párt kapcsolatáról van szó - folytatta -, amely sok tekintetben különbözik egymástól. nem lenne értelmetlen annak, hogy megpróbáljuk elmosni e különbségeket. de mindenképp hasznos, ha jobban ismerjük egymást. ezért megállapodtunk abban, hogy folytatni fogjuk a kölcsönös tájékoztatást célzó megbeszéléseket. örömmel fogjuk üdvözölni az mszmp képviselőit az nszk-ban.

willy brandt kitért arra is, hogy a mostani megbeszélések során - a kétoldalu kapcsolatokon túlmenően - olyan mindenkit érintő témákkal is behatóan foglalkoztak, mint az enyhülés, s ezzel összefüggésben a béke biztosítása, a fegyverzet korlátozása, valamint a fejlett ipari államok és a fejlődő országok közötti kapcsolatok javítása.

a német szociáldemokrata párt elnöke ezután az újságírók kérdéseire válaszolt.

a leszerelés kérdéseiről szólva elmondta: a két nagyhatalom között a stratégiai támadó fegyverek csökkentését célzó tárgyalások remélhetőleg még az idén eredményre vezetnek és utat nyitnak a salt-3 megállapodás megkötéséhez is.

a bécsi tárgyalásokra utalva egyebek között hangoztatta, hogy ha az idén sikerül a salt-tárgyalásokat eredményesen befejezni, ez lehetőséget ad arra, hogy jövőre a bécsi tárgyalásokon megállapodás jöjjön létre legalább a fegyverzet stabilizálásáról.

/folyt. köv./

20.28/bzs

- 47 -

20³⁵

bb 64. /willy brandt ... 2. folyt./bzs

willy brandt kifejtette: a problémák egyik forrása az, hogy a haditechnika fejlődése során olyan új fegyverek jöttek létre, amelyek nem sorolhatók az eddigi tárgyalások témakörében szerepelt egyik fegyverzet-rendszer közé sem. az nszk kormányának és az nszdp-nek egyaránt az a véleménye, meg kell találni a lehetőséget arra, hogy ezeket az új fegyvereket is bevonják a leszereléssel kapcsolatos tárgyalások témakörébe, azért, hogy korlátozzuk, illetve megakadályozzuk elterjedésüket. e fegyverek közé sorolta a neutronbombát is.

a német szociáldemokrata párt elnöke az ensz május végén kezdődő - a leszereléssel foglalkozó - rendkívüli ülés-szakát igen fontos eseményként értékelte. kifejezte reményét, hogy az ülés szak új kezdeményezések elindítója lesz, s rávilágít, hogy a fegyverkezés kedvezőtlen hatással van a világ fejlődésére. a következő évtizedben remélhetően a népek és a kormányzatok már a gazdasági fejlesztésre fordíthatják azokat a hatalmas összegeket, amelyeket a fegyverkezés felemészt.

egy kérdésre válaszolva hangoztatta, hogy rendkívül nagy jelentőségű leonyid brezsnyev tervezett nszk-beli látogatása. alkalom nyílik arra, hogy megbeszéljék a két ország következő évekre szóló együttműködésével kapcsolatos kérdéseket. az szkp főtitkárának és a német szövetségi köztársaság kancellárjának találkozója újabb ösztönzést adhat a nemzetközi enyhülésnek és a leszerelésnek.

gustáv husák rövidesen sorra kerülő bonni látogatásáról szólva hangoztatta az nszk érdekeltségét a csehszlovákiahoz fűződő kapcsolatok fejlesztésében, amit e látogatás minden bizonnyal elősegít.

a német szövetségi köztársaság belső helyzetéről szólva kitért a német szociáldemokrata párt idei választási esélyeire. megállapította, hogy az nszk politikai képe sokrétű, s hozzáfűzte: a müncheni választási vereség után is bizonyos abban, hogy a tartományi választások az spd számára kedvező eredményt hoznak. rámutatott, hogy a választási küzdelemben az nszk-ban hagyományosan a belpolitika nagyobb szerepet játszik, mint a külpolitika.

/folyt. köv./
20.32/bzs

- 48 -

20vo

bb 64. /willy brandt ... 3. folyt./bzs

további kérdésekre válaszolva, utalt arra: érthető, hogy a környező országok érzékenyen reagálnak mindenre, amiről úgy érzik, hogy az nszk-ban a náciizmus újraéledésének veszélye fenyeget. hozzátette: véleménye szerint nincs ok az aggodalomra, de a problémát komolyan veszik.

a terrorizmusra vonatkozó kérdés kapcsán szólt a szám-szerűleg ugyan kicsi, de annál jobban kiképzett és fanatikus csoportok veszélyéről. nagyon fontos, hogy megtalálják a veszély elhárításának eszközeit, megfosszák ezeket a csoportokat a félreértelmezett forradalmiságból, idealizmusból adódó utánpótlástól. hatékonyabbá kell tenni a fellépést ellenük, de úgy, hogy a terrorizmus elleni kiméletlen harc során ne essen csorba a demokráikus jogokon.

a nyugat-európai szociáldemokrata pártok helyzetét értékelve felhívta a figyelmet arra, hogy ezeknek az országoknak a belpolitikai erői között az elmúlt időszakban relatív egyensúly jött létre. franciaországban mind a szocialisták, mind a kommunisták a politika tekintélyes tényezőivé váltak, s a különböző haladó erők újracsoportosulása figyelhető meg. ennek jelentősége túlnő egy-egy választás konkrét eredményén.

az spd-nek a szocialista országok kommunista pártjaihoz fűződő kapcsolatairól szólva megjegyezte, hogy azokat gyakorlati módon, rugalmasan kívánják fejleszteni, ami természetesen összefügg általában a kelet-nyugati kapcsolatokkal.

a sajtókonferencián willy brandt beszélt a szocialista internacionálé növekvő érdeklődéséről az afrikai kontinens iránt és e földrészen kifejtett mind aktívabb tevékenységéről. tájékoztatást adott az észak-dél problémáival foglalkozó, tavaly december óta működő ugynevezett brandt-bizottság munkájáról is. ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy feladatának lényege a kölcsönös érdekek megfogalmazása, egy új világgazdasági rendszer elemeinek kidolgozása. a bizottság tevékenységével kapcsolatban kifejezte reményét, hogy együtt tudnak majd működni a kgst-országokból érkező szakemberekkel is.

a sajtóértekezlet berecz jános zárszavával ért véget.

/mti/

20.36/bzs

20vo

- 49 -

bb 66. a szerkesztőségek figyelmébe!

zs/bzs

1978. március 23.

a mai bb 64-es anyagunkra /willy brandt sajtótájékoztatója/ a következő javításokat adjuk:

a 2. folytatás 5. sorában a szöveg helyesen:

„... nszk kormányának és a német szociáldemokrata pártnak egyaránt ... „

a 2. folytatás utolsó bekezdésének alulról számított 4. sorában a szöveg helyesen:

„... a tartományi választások az spd számára ... „

a 3. folytatás 2. bekezdésének 4. sorában a szöveg helyesen:

„... a csoportokat a félreértelmezett idealizmusból adódó ... „ /a „forradalmiságból,„ szó tehát ki-
marad/

/mti/

--

bb 67. a szerkesztőségek figyelmébe!

zs/bzs

1978. március 23.

a mai bb 60-as hírünk /elhunyt ortutay gyula/ első folytatásának 2. bekezdésében, a 2-3. sorban a szöveg helyesen:

„... egyik alelnöke. az országgyűlésnek 1945-53 között, illetve 1958-tól tagja, a kulturális bizottságnak pedig 1970-től elnöke volt. 1958 óta ... „ /mti/

21.50/bzs

- 50 -

22⁰⁰

bb 65. /nagyobb figyelmet...1.folyt./um

életszinvalpolitikai céljaink megvalósításának ugyanugy részesei kell hogy legyenek az aprófalvakban lakók, mint mondjuk a budapestiek, s a párt, valamint kormányhatározatok szellemében továbbra is tudatosan kell közelíteni a falusi életkörülményeket a városihoz.

ezt követően az előadó egyértelműen leszögezte: az esetleges további erőszakolt egyesítéseknek nincs értelme, s a kis-települések fennmaradásával hosszú távon kell számolni. új formát és lehetőséget biztosít a közös érdekeken alapuló társulás, amelyekhez a szövetkezetek összefogása szolgálhat mintául. több település együttesen a „sok kicsi sokra megy,„ elv alapján olyan üzleteket, rendelőköt, művelődési házakat építhet, amelyek felhuzására egyedül nem lémmének képesek. a minisztertanács tanácsi hivatalában elemzés majd javaslat készül az aprófalvak szerepének kialakítására.

a megyék képviselői ezután a mai helyzetet elemezték, felhíva a figyelmet a visszasságokra. is. akad olyan járás, ahol 30 településen nem árusítanak húst és kenyeret is csak harmadnaponként visz a gépkocsi. gondot jelent, hogy az aprófalvakban előregedik a lakosság, mind több napközi otthon kellene számukra, ám a fejlesztési lehetőségek - még a társadalmi munkát is beszámítva - szűkösek. a közlekedés is gondot okoz: igaz, hogy a több mint 200 lakosu községekbe ma már bekötőút vezet, ám a busz reggel viszi, este hozza az embereket. viszont - éppen a társ-
községekben - meg kellene teremteni a helyi közlekedést is, hogy a központban lévő üzletekbe, rendelőkötbe, művelődési otthonokba valóban el is juthassanak a környéken lakók. jó példákat is említettek szép számmal: zalában a gelka a kisközségekben hét fiókszervizt, valamint 47 felvevő- és begyűjtőhelyet szervezett. a patyolat is hetente kétszer hozza-viszi az aprófalvakban felgyűlemlett tisztitanivalót. a legtöbb megye képviselője beszámolt arról is, hogy majdnem mindenütt klubkönyvtárak várják a helybelieket, s még a száz lakót számláló községekben is vonzó programokat kínálnak.

a szövosz képviselője bejelentette: az ellátás javítására 1980-ig a már meglévő 10 mozgó autóbusz-bolt mellé további ötvenet állítanak az aprófalvak lakóinak szolgálatába, ám ez is kevés. éppen ezért a belkereskedelmi minisztérium, a szövosz és a többi érintett szerv közösen még az idén átfogó felmérést és intézkedési tervet készít a további fejlesztésről.

/folyt.köv./

- 46 -

19.00/um

19⁰⁰

bb 66. a szerkesztőségek figyelmébe!

zs/bzs

1978. március 23.

a mai bb 64-es anyagunkra /willy brandt sajtótájékoztatója/ a következő javításokat adjuk:

a 2. folytatás 5. sorában a szöveg helyesen:

„... nszk kormányának és a német szociáldemokrata pártnak egyaránt ... „

a 2. folytatás utolsó bekezdésének alulról számított 4. sorában a szöveg helyesen:

„... a tartományi választások az spd számára ... „

a 3. folytatás 2. bekezdésének 4. sorában a szöveg helyesen:

„... a csoportokat a félreértelmezett idealizmusból adódó ... „ /a „forradalmiságból„ szó tehát kimarad/

/mti/

--

bb 67. a szerkesztőségek figyelmébe!

zs/bzs

1978. március 23.

a mai bb 60-as hírünk /elhunyt ortutay gyula/ első folytatásának 2. bekezdésében, a 2-3. sorban a szöveg helyesen:

„... egyik alelnöke. az országgyűlésnek 1945-53 között, illetve 1958-tól tagja, a kulturális bizottságnak pedig 1970-től elnöke volt. 1958 óta ... „ /mti/

21.50/bzs

- 50 -

22°

bb 65. /nagyobb figyelmet...1.folyt./um

Életszínvonalpolitikai céljaink megvalósításának ugyanugy részesei kell hogy legyenek az aprófalvakban lakók, mint mondjuk a budapestiek, s a párt, valamint kormányhatározatok szellemében továbbra is tudatosan kell közelíteni a falusi életkörülményeket a városihoz.

ezt követően az előadó egyértelműen leszögezte: az esetleges további erőszakolt egyesítéseknek nincs értelme, s a kis-települések fennmaradásával hosszú távon kell számolni. új formát és lehetőséget biztosít a közös érdekeken alapuló társulás, amelyekhez a szövetkezetek összefogása szolgálhat mintául. több település együttesen a „sok kicsi sokra megy„ elv alapján olyan üzleteket, rendelőköt, művelődési házakat építhet, amelyek felhuzására egyedül nem lennének képesek. a minisztertanács tanácsi hivatalában elemzés majd javaslat készül az aprófalvak szerepének kialakítására.

a megyék képviselői ezután a mai helyzetet elemezték, felhíva a figyelmet a visszasságokra. is. akad olyan járás, ahol 30 településen nem árusítanak húst és kenyeret is csak harmadnaponként visz a gépkocsi. gondot jelent, hogy az aprófalvakban előregedik a lakosság, mind több napközi otthon kellene számukra, ám a fejlesztési lehetőségek - még a társadalmi munkát is beszámítva - szűkösek. a közlekedés is gondot okoz: igaz, hogy a több mint 200 lakosu községekbe ma már bekötőt vezet, ám a buszreggel viszi, este hozza az embereket. viszont - éppen a társközségekben - meg kellene teremteni a helyi közlekedést is, hogy a központban lévő üzletekbe, rendelőkbe, művelődési otthonokba valóban el is juthassanak a környéken lakók. jó példákat is említettek szép számmal: zalaiban a gelka a kisközségekben hét fiókszervízt, valamint 47 felvevő- és begyűjtőhelyet szervezett. a patyolat is hetente kétszer hozza-viszi az aprófalvakban felgyülemllett tisztitanivalót. a legtöbb megye képviselője beszámolt arról is, hogy majdnem mindenütt klubkönyvtárak várják a helybelieket, s még a száz lakót számláló községekben is vonzó programokat kínálnak.

a szövsz képviselője bejelentette: az ellátás javítására 1980-ig a már meglévő 10 mozgó autóbusz-bolt mellé további ötvenet állítanak az aprófalvak lakóinak szolgálatába, ám ez is kevés. éppen ezért a belkereskedelmi minisztérium, a szövsz és a többi érintett szerv közösen még az idén átfogó felmérést és intézkedési tervet készít a további fejlesztésről.

/folyt.köv./

- 46 -

19.00/um

19°

bb 64. /magyar-osztrák...folyt./um

günter haident fo

gadta havasi ferenc, a minisztertanács elnökhelyettese. az osztrák küldöttség látogatást tett felsőoktatási és kutatóintézetekben, mezőgazdasági és élelmiszeripari üzemekben, köztük a gödöllői agrártudományi egyetemen, valamint a tiszaföldvári lenin termelőszövetkezetben.

a küldöttség szerdán elutazott hazánkból. /mti/

--

bb 65. nagyobb figyelmet és támogatást a kisközségeknek - országos tanácskozást tartottak az aprófalvak jövőjéről - kulcskérdés a közlekedés fejlesztése

t ma/gg um pr e

1978. március 22.

a kistelepülések majd kétmillió lakójának jövőjéről, a településpolitikai tervekről, a kereskedelem, a szolgáltatás, a közlekedés és a közműellátás helyzetéről, valamint a fejlesztési kilátásokról tartottak szerdán országos tanácskozást a zala megyei lentiben. a hazafias népfront országos tanácsának titkársága, a minisztertanács tanácsi hivatala, s a zala megyei tanács a jellegzetesen aprófalvas megyék - baranya, borsod, győr, somogy, vas és veszprém - képviselőit hívták meg a fórumra. párt, népfront és tanácsi vezetők vizsgálták gazdaság- és társadalompolitikai céljaink tükrében a kislélekszámú települések lakóinak életkörülményeit és a három évvel ezelőtt megrendezett első országos tanácskozás óta végbement változásokat.

varga gyulának, az mszmp zala megyei bizottsága első titkáranak megnyitóját után raft miklós, a minisztertanács tanácsi hivatalának elnökhelyettese tartott előadást. elemezte az elmúlt évtizedek gazdasági, társadalmi változásait, kiemelve, hogy az utóbbi években nagyon sok termelőszövetkezet egyesült. a változást követte a közigazgatási reform, a településszerkezet átalakulása, melynek nyomán ma 727 közös tanács működik 2322 faluban. a társközségek ellátásban, közigazgatásban a székhely-községekre támaszkodnak, lakóik ott vásárolnak és jutnak hozzá a gyógyításhoz és a kulturához. a legtöbb helyütt a gyerekek is a néhány kilométerre lévő körzetesített iskolákban tanulnak. mindez egészséges változásnak számít és semmiféleképpen sem jelentheti a kisközségek valmiféle másodrendű szerepét - hangsúlyozta raft miklós.

/folyt.köv./

- 45 -

18.55/um

1905

bb 68. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke
18.00 órától - zárásig

bzs e

1978. március 25.

60. elhunyt ortutay gyula
61. időjárásjelentés
62. csáki-maronyák józsef kiállítása
63. szerk.figy. /a 60-as sz. hirre
64. willy brandt sajtótájékoztatója
65. -ös hirszámon anyagot nem adtunk
66. a szerk. figy. /bb 64-re - willy brandt sajtótájékoztatója/
67. szerk.figy. /60-as sz. hirünkre - ortutay/
68. hirjegyzék

a 7. sz. javítás az 58. sz. hirre vonatkozott

/mti/

--

- v é g e -

készült az mti belföldi szerkesztőségében

a szerkesztőség vezetője: bajnok zsolt

ügyeletes szerkesztő: halasi györgy
szerkesztő: halasi györgy,
henczi erzsébet

22.03/bzs

- 51 -

2215

M.T.I.

Szerkeszti a Belpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf. 3. Tel.: 159-490. Telex: 22-4371

60.000/x

Belföldi hírek

1978. március 24. p é n t e k

bb 1. konténerben az alkatrészek

csér/kz/pgy hgy

1978. március 24.

Uj módszerrel jelentősen meggyorsították a szállítókat a győri rába gyár egymástól távol fekvő üzemei között. az óriás gyár saját gépkocsi parkjával naponta nagytömegű árut főleg alkatrészeket szállít. a gyorsítást az tette lehetővé, hogy megváltoztatták a rakodási rendszert. az alkatrészek konténerben teszik meg az utat a győri törzsgyárak, valamint a budapesti sárvári, kapuvári, pápai és szombathelyi üzemek között. miután mindenütt gondoskodtak tartalék konténerekről, az előre megrakott konténereket gyorsan kocsikra tudják rakni. a rakodást a gépkocsikra szerelt önnakodó szerkezettel végzik. a rakodási időt így a minimálisra csökkentették./mti/

-.-
-1-

MUNKASZÁM:

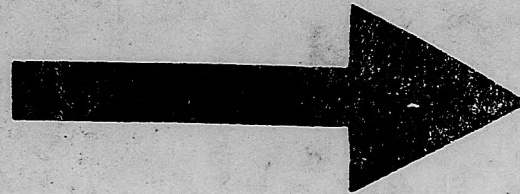
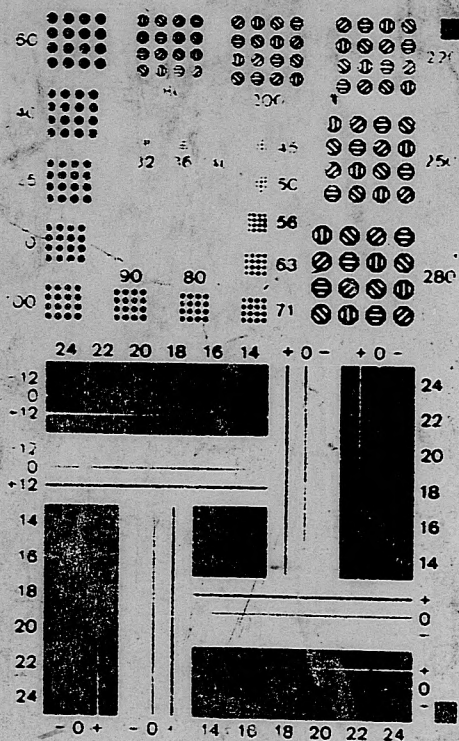
A / 16

FELVÉTEL:

648

Készítette: FÖLDVÁRY

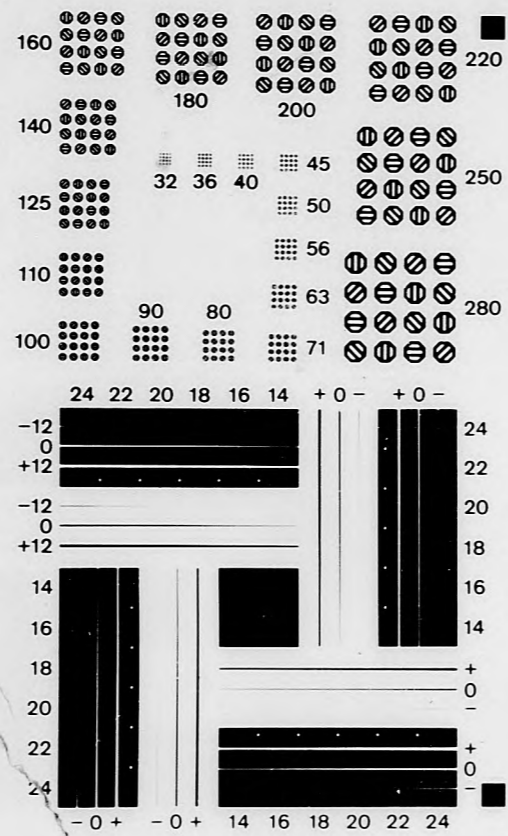
OSZK.

FOLYTATÁS

OSZK.

1994.

1:10

FOLYTATÁS